

V PRIPRAVAH ZA PREHOD NA 42-URNI DELOVNI TEDEN ZAOSTA...

Mar je ustavno določilo nepomembno

Jožeta Blažiča, tajnika občinske komisije za priprave na 42-urni delovni teden, smo zaprosili za razgovor — Ob tem, kar je povedal, je odveč vsak komentar — Ko ugotovljamo, da priprave na 42-urni delovni teden niso stekle v okviru določil ustavnih in zakonskih predpisov, se moramo resno vprašati: kakšen pravni red ustvarjajo, če si vsaka delovna organizacija lasti pravico omalovaževati ustavna določila in predpise najvišjih organov družbeno-političnih skupnosti? — Razvadi, da lahko vsakdo po svoje kroji in tolmači to, kar nalagajo zakonita določila in predpisi, je treba narediti konec!

Koliko delovnih organizacij je, ki bi v novomeški občini že morale začeti s pripravami za prehod na 42-urni delovni teden?

— Mednje šteje 8 industrijskih podjetij: Kremen, Opekarna Zalog, IMV, Novoteks, Novoles, Industrija obutve, Industrija perila Labod in Bor iz Dol. Toplice; 2 kmetijski organizaciji: KZ Novo mesto in KZ Žužemberk; 3 gradbena podjetja: Pionir, Cestno podjetje in Projektivno podjetje; 3 prometna podjetja: PTT podjetje, ZTP Novo mesto in Avtobusni promet Gorjanci; 4 trgovska podjetja: Standard, Dolenjka, Hmeljnik in Zelezina; 8 gostinskih obratov: Hotel Grad Otočec, Hotel Kandija, Hotel Metropol, Ribja restavracija, Kavarna, Kolodvorska restavracija in Gostilnica Žužemberk; 26 obrtnih podjetij in 2 komunalni.

— Kateri izmed naštetih kolektivov so s pripravami že začeli?

— Resno in pospešeno pri-

pravljajo potrebno ekonomsko dokumentacijo edinole v Kremenu, kjer bodo v drugi polovici letošnjega leta v vseh obratih prešli na preizkusno proizvodnjo s skrajšanim delovnim tednom. V vseh pekokopih in pomožnih obratih bodo uvedli 7-urni delavnik. V posameznih letnih mesecih bodo delali po 8 ur na dan, pozimi pa po 6 ur. Ker je Kremen sezonsko podjetje, je edino takšna rešitev mogoča in utemeljena.

V ostalih delovnih organizacijah se nove naloge doslej še niso lotili konkretno, čeprav je načetnih izjav o tem, da je treba analizirati delovni proces, izdelati predloge za racionalizacijo postopkov, izboljšati organizacijo dela, pa tudi izgovorov o pomanjkanju strokovnjakov in o specifičnosti proizvodnje, ki naj bi posameznim podjetjem onemogočala prehod na skrajšani delovni teden, povsod na pretek.

— Kako poteka sodelovanje komisije z delovnimi organizacijami?

— Vsem smo poslali več navodil za delo njihovih komisij. Opozorili smo jih, da gre za dolgoročno nalogo, ki bo zahtevala veliko časa poglobljenega dela in temeljitih analiz. Posebej smo podčrtali, da prehod na 42-urni delovni teden ne more biti opravljen z administrativnim posegom, ker je skrajšani delavnik neposredno vezan na spremembe v notranjem poslovanju vsake delovne organizacije. Samo s takšnimi spremembami je moč ustvariti pogoje za 42-urni delovni teden.

Doslej je od 67 delovnih organizacij, ki bi morale občinsko komisijo seznaniti z

imenovanjem svojih komisij in ji poročati o delu in problemih, s katerimi se srečujejo v pripravah na skrajšani delavnik, poročalo samo 22 delovnih organizacij. Samo 3 izmed njih obravnavajo v poročilih probleme kolikor toliko konkretno.

Vprašati se moramo: ali za naše delovne organizacije ne velja ustavno določilo 37. člena ustave SFRJ, ali je za nje nepomemben odlok ZIS, ki delovnim organizacijam nalaga izvesti priprave za skrajšani delovni čas, ter priporočili zbora delovnih skupnosti občinske skupščine in plenuma občinskega sindikalnega sveta, ki konkretizirata predpise prej omenjenih najvišjih organov?

— Kakšni so torej stiki občinske komisije s komisijami v delovnih organizacijah?

— Zaradi odnosov, ki sem jih opisal malo prej, pravzaprav o stikih ne moremo govoriti, komisija pa zavoljo tega ni mogla odigrati svoje vloge.

VAD 300 KOČEVSKIH OTROK BO LETOVALO

Letos bo nad 300 kočevskih otrok letovalo v Belem križu na morju, v Dolu ob Kolpi in na Travnici. Sedaj je v Belem križu že 60 predšolskih otrok, tuči na Travnici, šola Jožeta Šeška pa organizira za osemdeset otrok letovanje dvakrat po deset dni v Dolu ob Kolpi v Poljanski dolini. Sredstva za letovanja, ki jih organizira Občinska zveza prijateljev mladine, bodo prispevali občinska skupščina, Komunalni zavod za socialno zavarovanje in starši. Med počitnicami bodo otro-

ci dva ali trikrat tedensko odhajali na enodneвне izlete, 50 otrok pa bo stalno sodelovalo v ribiški družini. Ob koncu počitnic bo ribiško tekmovanje.

Vreme

OD 11. DO 20. JUNJA

Prevladovalo bo lepo in toplo vreme. Okrog 17. junija dež z ohladitvijo. Od 18. do 20. junija nestalno s pogostnimi krajevnimi nevihtami.

Dr. V. M.

V soboto: občinska konferenca ZK v Brežicah

V soboto, 13. junija, bo v Brežicah občinska voilna konferenca Zveze komunistov. Komunisti naj bi na njej ocenili dejavnost in vlogo članov ZK v minulem obdobju in na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti nakazali pot za bodoče delo. Na konferenci bodo izvolili tudi delegata za VIII. kongres ZKJ in sprejeli predlog programa predkongresne dejavnosti v občini.

Odkrita in kritična beseda komunistov Sevnice

Komunisti sevniske občine so na sobotni voilni konferenci na široko razpravljali o vodilni vlogi Zveze komunistov. Ob tej osrednji temi so spregovorili še o delitvi dohodka in materialnih osnovah samoupravljanja, o investicijski dejavnosti ter kmetijstvu.

Razprava je bila izredno široka in živahna, saj se je prijavilo k besedi nad 30 delegatov. Razveseljiva je značilnost, da so komunisti tokrat pokazali izredno kritičnost do sebe in do odnosov v osnovnih organizacijah. Najostreje bodice so bile izrečene na račun birokratiz-

ma, do vpeljavanja raznih evidenc in statistike, ki marsikdaj po nepotrebnem obrabljajo uslužbenske aparate. Diskutantji so poudarili, da decentralizacija ne bi smela ustvarjati novih služb. V razpravi so komunisti nadalje obsodili nepravilen, brezoseben odnos do delavcev, dasti do sezoncev.

Ko so govorili o nagrajevanju, so se delegati zavzeli za hitrejšo ugotavljanje meril za učinek v vseh službah, ne samo pri fizičnem delu. Kritičariji za merjenje učinka naj bi bili preprostejši, takšni, da bi delavci lahko sami sproti izračunavali višino svojih prejemkov.

V razpravi o kmetijstvu so diskutantji prav posebej poudarili potrebo po kooperaciji. Le-te naj bi bile vsebinsko ustreznejše kot doslej. O tem problemu so razpravljali tudi v osnovnih organizacijah na vasi in podčrtali, da dosedanj način in obliki kreditiranja in kontrahiranja ne vodi k bistvenemu povečanju kmetijske proizvodnje. Zadruga naj bi za kooperacijo organizirala posebne službe. Takšen sklep je osnovna organizacija ZK pri KZ Sevnica sprejela.

Pozdrav najboljšim dramskim amaterjem Slovenije

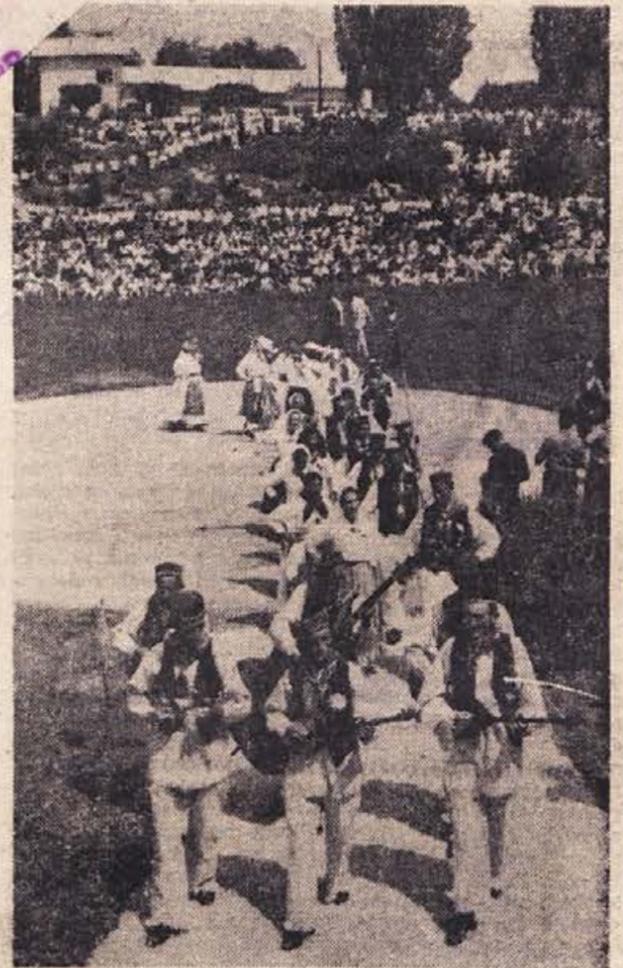
Sinoči so se po letu dni spet dvignile zavese v novomeškem gledališču — tokrat za VII. revijo dramskih skupin Slovenije. Spet smo pričeli bogatega obračuna enoletnega prizadevanja, ustvarjalnega dela dramskih amaterjev Slovenije, ki se zdaj že po tradiciji srečujejo v dolenjski metropoli. Ko jih pozdravljamo na novomeškem odru, veljajo naše tople želje za nadaljnje uspešno delo vsem dramskim amaterjem po Sloveniji, naš pozdrav pa prav tako vsem, ki posredno ali neposredno sodelujejo v naši amaterski dejavnosti.

Po večerajšnjem slavnostnem uvodu smo gledali predstavo amaterskega gledališča »TONE CUFAR« z Jesenic: danes popoldne bo zlasti mladina obiskala nastop madžarske narodne manjšine iz Lendave, ki deluje v okviru tamkajšnje DPD Svoboda, zvečer pa bodo Sentjakobčani zaigrali Mikelovo komedijo GOLOBJE MIRU. Jutri dopoldne bo MKUD Škofljenske gimnazije predstavilo LEGENDO O LJUBEZNI, dramsko poemo Nazima Hikmeta, popoldne pa nam bodo igralci iz Tolmina zaigrali Machiavellijevo komedijo MANDRAGOLA. Jutri zvečer bomo videli tudi znano delo J. Anouilha ORNIFLE ali SAPIKA, komedijo v 4 dejanjih, ki jo bodo zaigrali člani DPD Svoboda »SLAVA KLAVORA« iz Maribora. V soboto popoldne bo klubska predstava LEPE VIDE Ivana Cankarja v telovadnici osnovne šole; zaigrali bodo člani DPD Svoboda z Vrhnike. V soboto zvečer bo zaključna predstava: Malo gledališče iz Ljubljane bo nastopilo s delom J. B. Priestleya NEVARNI OVINEK. Od četrtega do nedelje bo tudi več razgovorov režiserjev z gledališkimi strokovnjaki.

Novomeščani so z veseljem pozdravili večerajšnji začetek revije dramskih skupin Slovenije. Obisk in aplavzi najboljšim amaterskim družinam naših Svobod potrjujejo, da smo na Dolenjskem veseli, da je vsakoletno zaključno srečanje amaterskih skupin iz naše republike v središču deželice pod Gorjanci.

Skupina Dalmatincev, ki dela pri Komunalnem podjetju v Novem mestu in stanuje v preurejenem gospodarskem poslopju v Gotni vasi, počiva po delu. Med razgovorom so za nekaj časa odložili karte in nehali metati briškolo. Veseli, sproščeni in zelo skromni ljudje so to ter zelo delovni, kot so povedali v upravi podjetja. Obednica, ki je hkrati tudi dnevni prostor, je sicer preprosto opremljena, toda zelo snažna. — Več o sezoncih, njihovih težavah in delu berite na 5. in 6. strani današnje številke!

Doslej največja povojna folklorna prireditev v Črnomlju je s sončno, nepozabno nedeljo vred za nami! Več tisoč ljudi je obiskalo Belo krajino in se razveselilo ljudskih običajev, lepih noš, kresovanja ter jurjevanja. Gledalci so bili nemalokrat v zadregi, komu bi bolj ploskali: ali črnomaljskim kresnicam ali skupini iz Dragatuša, metliškem »turnu« ali petelinjemu boju, pa plesalcem iz Dragatuša, Bojancev ali Adlešičev. Presečeni smo bili nad udeležbo folklornih skupin iz Predgrada in Starega trga, ki sta prišli v izredno pestrih starodavnih nošah in nam pokazali stare svatoyske običaje. Ploskali smo semiški ohceti in njenim izvjalcem, pa organizatorjem jurjevanja in vsem, ki so vložili toliko skrbi in dobre volje, da je festival ljudskih plesov, pesmi in starodavnih običajev tako lepo uspel! — Več o tem berite še na 8. in 9. strani današnje številke našega tednika! Na sliki: skupina iz Starega trga odhaja s prizorišča.

Škodljiva improvizacija

Naša gospodarska politika se mora čim bolj nanašati na moderno znanstveno analizo naše gospodarske problematike. Iz smernic za predkongresno aktivnost ZK

V razprave o raznih gospodarskih in drugih vprašanih je treba vnašati več organiziranosti in sistematičnosti. Tudi na sestankih Socialistične zveze, na zbornih volivcev in drugih shodih delovnih ljudi ne bi smelo biti toliko improvizacije. Ker gre običajno za probleme, ki so odločilnega pomena za življenje

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

Ljudi, za njihovo dobro počutje, je že prav, da sestanke, na katerih razpravljamo o njih, dobro pripravimo. Dobra pripravljenost bi morala biti obojestranska: pripraviti bi se morali organizatorji in seveda tudi udeleženci sestanka. Organizatorji se ne bi smeli zanašati na svojo rutino, češ bom že nekaj povedal. V tem je precej podcenjevanja delovnih ljudi, ko mislimo, da niso dovolj razgledani, da bi se bilo treba zanje bolj pripravljati. Po drugi strani pa je hudo narobe tudi to, če gre član delavskega sveta povsem nepripravljen na sejo, zanašajoč se na druge, češ, da bodo že oni govorili. Če tako upanje gojijo še drugi člani, se kaj lahko zgodi, da bodo na seji delavskega sveta govorili samo predsednik, direktor in računovodja.

Nekateri vodilni ljudje v podjetjih se še niso otresli rutine v svojem delu, kar ima pogosto posledico, da se nagibajo k naglemu sprejemanju sklepov o sicer zelo pomembnih gospodarskih vprašanjih. Danes smo že prišli na tako stopnjo gospodarskega in

družbenega razvoja, ko se je treba — kot je dejal Veljko Vlahovič na VI. plenumu CK ZKJ — v interesu večje stabilnosti, umirjenosti in bolj sistematičnega dela otresti inercije, rutine, in da poiščemo ustrezne oblike dela. Pri svojem delu, pa naj gre za posamezne vodilne ljudi, organe in organizacije, moramo biti potrpežljivi, vztrajni in natančnejši. Vsaka prenapljenost odločitev nam lahko prinese veliko škodo. Saj pravi star, preizkušeni reči: Bolje je dvakrat premisliti, kot samo enkrat storiti! Preden sprejmemo kak sklep, demimo odločitev glede rekonstrukcije, nove proizvodnje ali kaj podobnega, moramo biti trdni v prepričanju in stališčih. Vedeti moramo, da je prišlo do odločitve na podlagi kvaliteta in vztrajnega dela — na podlagi znanja.

Primer, ki ga bom sedaj opisal, se ni zgodil na našem območju, toda vseeno ga bom navedel, ker se zdi, da se kaj takega, morda v manjšem obsegu, dogaja tudi v nekaterih naših podjetjih. Gre za tole: v neki večji tovarni so so odločili za rekonstrukcijo svojih obratov. Po večkratnem ugotavljanju, da je tovarna že zastarela in da kmalu ne bo več konkurenčna niti na domačem, a kaj šele na tujem tržišču, so začeli pripravljati potreben elaborat. Ta je bil presenetljivo hitro izdelan. Predložili so ga delavskemu svetu, ki ni imel bistvenih pripomb nanj, čeprav je s tem prevzemal na svoja pleča odgovornost za eno milijardo sredstev, kolikor naj bi stala rekonstrukcija. Nihče ni vprašal, če je res potrebna ena milijarda, ali je vse, kar je predvideno v elaboratu, zares nujno potrebno. Malo je manjkalo, pa bi šli v rekonstrukcijo, ki bi jih stala eno milijardo dinarjev.

Nato je VI. plenum CK ZKJ sprožil razpravo o zastojanju osebnih dohodkov za stopnjo naraščanja naše gospodarstva. Govora je

Predsednik Tito se je vrnil s svojega prvega letošnjega potovanja v inozemstvu. Finska ga je sprejela z odprtimi rokami. Leningrad — mesto belih noči, herojskega odpora, revolucije, Serenissima evropskega Severa — ga je pozdravil v delovnem vzdušju.

Predsednik Tito se je na povratku s Finske ustavil v drugem največjem sovjetskem mestu, imel je dajši razgovor s Hruščovom. Od zadnjega srečanja se je nabrala kopa novih momentov, svet se je spremenil, prejšnje delitve na »Vzhod« in »Zahod« ni več, vmes je danes vse polno novih barv.

Pojavili so se novi problemi: Kitajska, pripravila se konferenca nevezanih držav, Sovjetska zveza se posebno zanima za afroazijsko konferenco, ki bo prihodnje leto v Afriki. Kitajska diplomacija si na vse kripilje prizadeva, da bi Sovjetsko zvezo zrinila s te konference. Peking poudarja na ves glas, da Sovjetska zveza ni azijska država, ampak samo evropska.

Predsednik Tito je odlično predstavil Jugoslavijo Fincom, bil je glasnik naše dobre volje, naše pripravljenosti, sodelovati z vsemi, ki niso proti nam. Obiskal je industrijsko, kmečko in severno, laponsko tretjino dežele. Tuji viri zatrjujejo, da se bo Finska udeležila druge konference nevezanih držav v Kairu in sicer kot opazovalec.

To je še ena stična točka več, nov most, ki bo povezal dve državi. Toda, ne smemo preveč pretiravati, ta most je dobil šele prve pontone, vendar že rastejo v višino, iz vode.

Konec junija bo odšel Tito na uradni obisk na Poljsko — tja ga je povabil Gomulka, prvi sekretar poljske par-

tije. To bo srečanje dveh državnikov, ki sta močno vplivala na fiziognomijo Vzhodne Evrope in imata svoje mesto v zgodovini delavskega gibanja.

Tuji listi poročajo, da bo Tito avgusta ali septembra obiskal tudi Mad-

Od Finske do Indije

žarsko, oktobra pa bo sodeloval na drugi konferenci nevezanih držav. Letošnje leto bo sploh zelo razgibano. Jeseni bodo britanske parlamentarne volitve, takoj za njimi pa bodo volili ameriškega predsednika.

Medtem ko ves svet z vse večjo pozornostjo spremlja ameriško volivno kampanjo in ugiba, ali bodo britanski konservativci še obdržali krmilo v svojih rokah, je v Indiji že rešeno vprašanje: kdo naj govori v imenu 453 milijonov.

V 36 urah je bilo urejeno vprašanje, kdo naj bo naslednik Nehruja. Skromni, tihi Sastri, minister brez listnice, je postal predsednik indijske vlade.

Nehru je postal prvi minister v kritičnih trenutkih leta 1947, ko sta se pojavili na azijski politični karti dve novi državi: Indija in Pakistan, in je 11 milijonov ljudi, hindujcev in muslima-

nov, izgubilo svoj dom. To je bila največja selitev v moderni zgodovini. Pravijo, da je bil pravi čudež, da se je takrat Indija sploh obdržala.

Prišlo je do soočenja moči med Indijo in Pakistanom, obe državi imata nerešen spor zaradi Kašmira. Indija je angažirana še na eni fronti: na Himalaji. Kitajska ni pripravljena umakniti se s Himalaje, strehe sveta.

Ddeciščina, ki jo je prevzel Sastri, ni zavidanja vredna. Nehru teh dveh problemov ni mogel rešiti. Toda pojavil se je še tretji: v zadnjih letih so začele tudi v Indiji cene naglo naraščati. Kaj je to za Indijo, za veliko armado napol zaposlenih Indijcev, za mestni in vaški proletariat, za slabo plačano uradništvo, si lahko vsak predstavlja.

Ena prvih stvari, ki se jih je lotila nova vlada, je bilo zato vprašanje cen. Toda Sastri bo moral rešiti tudi spor s Kitajsko, Indija od svojih stališč ne more odstopiti, lahko pa jih tolmači bolj elastično.

Nehru ni nikoli mogel preboleti udarca v hrbet, si so mu ga zadali Kitajci, tisti, s katerimi je podpisal listino o petih načelih »panč šila«. Prav Indija si je tako močno prizadevala, da bi prišla Kitajska v Združene narode, prav Indija je bila žrtev kitajske agresije. Peking je sklenil pogodbe o ureditvi meja s številnimi državami, Indiji pa je porinil nož v hrbet.

Sastrijeva naloga ne bo lahka, moral bo upoštevati indijsko občutljivost, moral pa bo tudi spoznati, da predstavlja vsaka rešitev kompromis. Tudi Indija bo morala malo popustiti.

bilo tudi o investicijah, pri čemer je bil ugotovljeno, da so te včasih prenapete, premalo promišljene in dokumentirane. Opozorjeno je bilo tudi na ogromne rezerve, ki jih imamo in katerih polno izkoriščanje nam lahko prinese precejšnje povečanje narodnega dohodka, ne da bi bila potrebna za to kaka večja investicijska sredstva.

V tem razglednem vzdušju in splošnem razpoloženju za politično skladnega povečanja produktivnosti in osebnih dohodkov se je tudi omenjeni kolektiv vnovič lotil proučevanja že izdelanega elaborata. Tokrat je bil natančen. Skrbno je preveril, ali je res mogoče povečati proizvodnjo sa-

mo z izgradnjo novih kapacitet ali pa se da povečati obseg proizvodnje tudi z boljšim izkoriščanjem že obstoječih zmogljivosti. Na podlagi sugestij, ki so bile dane v tej široki razpravi, so se strokovnjaki lotili izdelave novega elaborata. Ko so ga končno predložili delavskemu svetu v potrditev, ni bilo treba odločati o eni milijardi, ampak samo o 400 milijonih dinarjev in učinek investicij? Elaborat predvideva enak učinek investicij! To se zdi skoraj neverjetno, toda če upoštevamo, da je drugi elaborat upošteval možnosti boljšega izkoriščanja že obstoječih kapacitet, medtem ko je bil prvi usmerjen samo na nove

zmogljivosti, bomo tej spremembi kar verjeli. Zlasti še, ker srečujemo podobne pojave, morda ne tako drastično

ne, tudi v nekaterih naših podjetjih. Zato smo tudi opisali ta izposojeni primer.

J. B.

Nekatero novosti v socialni službi

Preteklo sredo je Center za socialno delo v Novem mestu sklical posvetovanje s predsedniki in tajniki socialno-zdravstvenih komisij, ki delujejo na območju vseh krajevnih uradov novomeške občine. Pogovorili so se predvsem o novem odloku za poddeljevanje socialnih podpor in odloku o priznavanju olajšav pri plačevanju zdravstvenih storitev, ki predvidevata nekaj večjih sprememb. S tema odlokom je bila terenskim komisijam dana pristojnost za obravnavanje vseh socialnih zahtevkov občanov na svojem področju, kar pomeni, da se bodo lahko odslušaj ljudje obračali na te komisije in jim ne bo treba več hoditi v mesto.

Na posvetovanju je bilo sklenjeno tudi, da bodo socialno-zdravstvene komisije na terenu izbirale socialno ogrožene otroke za letovanja v počitniških kolonijah, ker najbolj poznajo razmere na

vasi. Takoj zatem so bili sestanki socialno-varstvenih komisij v posameznih krajih, razen v Žužemberku in Skočjanu, kjer so že obravnavali problematiko na svojem območju. Ker je delo tako hitro steklo, lahko pričakujemo v prihodnje hitrejši način reševanja vseh socialnih zadev.

Za še samostojnejše delo komisij

Na zadnji seji izvršnega odbora ObO SZDL v Novem mestu so govorili o bodočem delu posameznih komisij, ki jih ima občinski odbor. Pripravile si bodo načrte za delo, ki naj bi začele zlasti po volitvah novih vodstev v SZDL. Razpravljali so tudi o programu dela za novo tromesečje in o težnih nalogah, zlasti še v zvezi z delom v predkongresnem obdobju.

Začeto delo naj dokončajo!

Ne vemo, kaj je krivo počasnemu izvajanju del pri ureditvi transformatorja in v zvezi s tem električnega omrežja na Vinicah. Ali preobremenitev z delom ali premajhno razumevanje za upravičene želje prebivalcev na Vinicah, Lípovščici in Zapotoku, kjer imajo zelo slabo električno razsvetljavo, posebno ob večernih urah.

Prebivalci so lani leto z veseljem pozdravili sklep Elektro Kočevje, da se na Vinicah postavi transformator, ki bo omogočil boljšo razdelitev električnega toka v omejenih vaseh. Vasi so navezane na transformator v Jurjevid. Tu pa imajo teletilno tovarno, ki potrebuje precej električne energije, zato naj bi nov transformator na Vinicah omogočil boljšo dobavo toka. Dela pa teko prav po poljevo: ogrodje železnega transformatorja sicer stoji,

čakajo pa še vsa ostala dela: postavitve električnih drog, ki bodo povezali transformator z električnim daljnovodom v dolžini več kot en kilometer in druga dela. Prebivalci prizadevajo vasi prosimo Elektro Kočevje, da začeto delo nadaljuje in čim prej dokonča.

Na novomeškem sejmišču nič posebnega

Na ponedeljkov prašičji sejmi v Novem mestu je bilo pripeljanih 912 pujskov, prodanih pa je bilo 441. Odkupna sezona popušča, zato je vedno manj kupcev, cene pa popuščajo. Tokrat so prodajali prašičke po 6.000 do 10.000 din.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST.

DA JE TRAGIČNO PREMINIL ODBORNIK NAŠE OBČINSKE SKUPŠČINE,

ČLAN IZVRŠNEGA ODBORA OBČINSKEGA ODBORA SZDL,

ČLAN ZVEZE BORCEV NOV IN ČLAN ZKS

STANE SOMRAK

DRAGEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI

V TRAJNEM SPOMINU!

OBČINSKA SKUPŠČINA

Z VSEMI DRUŽBENO-POLITIČNIMI ORGANIZACIJAMI

OBČINE NOVO MESTO

NOVO MESTO, 9. JUNIJA 1964

„Za 42-urni tednik pri nas še ni pogojev“

— so nam povedali na občinski komisiji v Črnomlju — To verjetno za vse delovne organizacije v občini ne bo veljalo, vse komisije, z občinsko vred, pa bodo morale bolj poprijeti za delo!

V občini Črnomelj vsa podjetja, tovarne in ostale delovne organizacije še vedno delajo po 48 ur na teden, čeravno je vsem dana možnost, da bi svoj delavnik skrajšali na 42 ur. Jeseni 1963 je bila imenovana posebna občinska komisija, ki naj bi to stvar urejevala, vendar je se vse po starem. Zakaj je tako in kaj je komisija doslej delala, smo zvedeli pri njenem predsedniku inž. Antonu Matjašiču.

— Kmalu po ustanovitvi je komisija, ki jo razen mene sestavljajo še inž. Vlado Zorc, dr. Branko Uršič, Matija Deržaj in Polde Bečaj poslala 19 gospodarskim organizacijam dopis, s katerim jih je pozvala, naj ustanove svoje posebne komisije za uvedbo 42-urnega delavnika. Prejeli smo le 7 odgovorov.

Rudnik Kanžarica je sporočil, da pri njih zaenkrat ni pogojev za skrajšani delovni čas, ker zaradi pomanjkanja in fluktuacije delovne sile delajo ne le 48, temveč 56 ur na teden. Besed ima težave s tržiščem. Opekarna, Begrad in kmetijska zadruga sta odgovorili, da se zaradi sezonskega dela še ne morejo odločiti za to novost. Belt pa se je odločil najprej urediti organizacijska vprašanja in izdelati temeljite analize. Vsa navedena podjetja pa so ustanovila svoje komisije, ki so to proučevale. Edino Lič je sporočil, da je njihov kolektiv pripravljen tedensko delo skrajšati za 6 ur. Svoje odločitve pa niso opremili s potrebno dokumentacijo, zato komisija tega ni mogla preložiti občinski skupščini v potrditev in tudi tam še vedno delajo od šestih do dveh.

— Kje je vzrok, da je za skrajšan delovni čas v podjetjih tako malo zanimanja?

— Gotovo, da bi vsak raje delal manj kot več, vendar za iste dohodke. Če hočejo delavci delati manj ur, morajo v tem času nadoknaditi proizvodnjo tudi za manjkajočih 6 ur. Vsako podjetje pa mora pismeno obrazložiti in dokazati, da ne bo na račun skrajšanega delavnika padla proizvodnja, da ne bodo dvignili cen itd. Tu pa je vzrok, da se še noben kolektiv ni odločil za to. Manjka strokovnjakov,

ki bi bili sposobni izdelati potrebno dokumentacijo!

— Ali se vaša komisija zadovolji s temi ugotovitvami?

— Se ni dolgo tega, kar smo ponovno pretresali naše delo. Sklenili smo, da bomo vsi člani komisije do 15. junija obiskali vse večje delovne organizacije v občini in se z njimi pogovorili o možnostih, ki jih imajo. Stojimo pa na stališču, da ne bomo pozkušali uvesti 42-urnega delavnika za vsako ceno. Če za

to ni pogojev, jih trenutno pač ni! Naša komisija pa bo skušala vplivati na delovne organizacije, da bi same začele resno proučevati vse možnosti za uvedbo skrajšanega delovnega časa. Kakor je stišati, bo v kratkem tako izšel zakon oziroma predpis, ki bo točno določal, pod katerimi pogoji se lahko delovna organizacija odloči za to novost. Najprej moramo zainteresirati slehernega proizvajalca, da bo na svojem delovnem mestu res zastavil vse svoje sile, ne smemo pa dopustiti,

da bi podjetja skušala reševati ta problem samo z ostrejšo disciplino, skrajšanim odmorom ali pa z večjim fizičnim naporom. Tudi to je treba urediti, vendar je treba manjkajočih 6 ur dela na teden nadoknaditi predvsem z boljše organizacijo dela, izobraževanjem na delovnem mestu in takim nagrajevanjem, ki bo delavca resnično pritegnilo, da bo svoje delo čimprej opravil, vendar dobro, in z zagotovitvijo, da bo zaslužil prav toliko, če ne več kot doslej.

GOSTINSKO-TURISTIČNO POSVETOVANJE V KOČEVJU

Visoke dajatve, nedoslednost v nagrajevanju, nizek standard — ali kar vse skupaj

Te tri ugotovitve so v glavnem prevladovali na posvetovanju o turizmu in gostinstvu na Dolenjskem, ki je bilo v torek, 2. junija, v dvorani množičnih organizacij v Kočevju. Posvetovanje je sklical Okrajni sindikalni svet Ljubljana, sodelovali pa so še predstavniki gospodarske zbornice, Turistične zveze, sindikalnih svetov in dolenjskih občinskih skupščin, gostinskih podjetij, društev in lovskih ter ribiških druščin.

Posvetovanje (nekaj podobnega je pred več tedni že bilo v Kočevju) je imelo predvsem namen ugotoviti, zakaj sta gostinstvo in turizem na Dolenjskem v tako težkem položaju, kje so vzroki za tako stanje in kako priti na zeleno vejo. Ze uvodno poročilo je nakazalo vrsto sicer dobro znanih problemov našega gostinstva, namreč nizke osebne dohodke gostinskih delavcev, odhajanje letih v druga podjetja in celo iz stroke, majhne sklade gostinskih organizacij, težke delovne pogoje, nestalne cene kmetijskih in drugih artiklov, težave pri prehodu na skrajšan delovni čas itd.

Gostinska podjetja so v vedno težjem finančnem položaju; ne ustvarjajo dovolj sredstev za sklade in za osebne dohodke. V razpravi na tem celodnevem posvetovanju so prišli v glavnem do dveh ugotovitev; prvo so

zagovarjali predstavniki gostinskih organizacij, češ da povzročajo težave velike dajatve gostinskih organizacij, predstavniki sindikalnih svetov in drugih republiških in okrajnih organov pa so menili, da je glavna krivda za težave v gostinskih podjetjih samih, ki premalo izkoriščajo notranje rezerve in premalo odločno uvajajo nagrajevanje po delu.

Lahko verjamemo, da bi se stanje v gostinstvu z nižjimi dajatvami precej izboljšalo, prav gotovo tudi z izkoriščenjem številnih notranjih rezerv in dosledno uvedbo nagrajevanja po delu, vzrok pa je še v nečem drugem, kar so nekateri v razpravi tudi omenili, namreč v tem, da imajo domači turisti premalo sredstev v te namene. Zaradi nizke plačilne sposobnosti domačih turistov morajo gostinci prilagoditi svoje cene njihovim kupnim možnostim, se pravi mimo ekonomskega raču-

na. V razpravi so namreč tudi omenili, da ljudje po svetu porabijo okrog 40 odstotkov dohodkov za hrano in stanovanje, pri nas pa povprečno okrog 70 odstotkov.

Posebno vprašanje našega gostinstva je pomanjkanje oziroma fluktuacija gostinskih delavcev. V nekaterih občinah na ta način nazičuje kvalifikacijski sestav. Težaven bo tudi prehod na skrajšan delovni čas. Ze sedaj delajo povsod več kot 8 ur in le redkokdaj dobijo vse nadure plačane.

Med glavnimi nalogami — so menili na posvetu — naj bo v prihodnje družbeno-politično in strokovno izobraževanje gostinskih delavcev, da se bo kvalifikacijski sestav spremenil na bolje. V tem pa, da pride gostinski delavec prvi v stik s tujei, je tudi njegova pomembna družbena odgovornost.

F. G.

TA TEDEN V SKUPŠČINI SR SLOVENIJE

V torek je zasedala komisija za prošnje in pritožbe republiškega zbora skupščine SRS; pregledala je reševanje prošenj in pritožb v zadnjem času in obravnavala več novih prošenj in pritožb državljanov. — Odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora je skupno z odborom za proučevanje zakonskih in drugih predlogov prosvetno-kulturnega zbora skupščine obravnaval več zaključnih računov raznih skladov.

Včeraj so člani prosvetno-kulturnega zbora skupščine SRS sklepali o predlogu zakona o pedagoški akademiji v Ljubljani, o zaključnem računu sklada SRS za šolstvo za leto 1963 in o finančnem načrtu tega sklada za 1964, obravnavali so problematiko slovenskih gledališč, slovenske kinematografije in imenovali nekaj začasnih odborov za svoj zbor.

Komisija skupščine SRS za usklajevanje republiških predpisov z ustavo je včeraj določila program za usklaje-

vanje republiških predpisov z ustavo za II. polletje 1964, obravnavala pa je tudi predlog zakona o urbanistični inšpekciji. — Odbor za delo in soc. zavarovanje republiškega zbora bo obravnaval poročila skupščine republiške skupnosti republiškega Zavoda za socialno zavarovanje za leto 1963.

Zakonodajno-pravna komisija skupščine SRS je včeraj obravnavala predlog zakona o urbanistični inšpekciji in predlog zakona o osnovi šol. O zadnjem bo danes razpravljala tudi začasni odbor prosvetno-kulturnega zbora za osnovno šolstvo. — Jutri bo o osnutku perspektivnega razvoja socialnega varstva za obdobje 1964-1970 razpravljala odbor za proučevanje zakonskih in drugih predlogov socialno-zdravstvenega zbora. Začasni odbor prosvetno-kulturnega zbora za izobraževanje odraslih pa bo na svoji jutrišnji 2. seji obravnaval stališče oz. priporočila o nalogah na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Mar je res že čas za »angleško soboto«?

Komitenti službe družbenega knjigovodstva pri NB in komunalnih bankah na našem področju so v začetku maja dobili obvestilo o spremembi delovnem času bank, ki so uvedle tako imenovano angleško soboto: soboto kot dela prost dan — Predsednico sveta delovnega kolektiva pri NB Novo mesto tov. Marijo Knafelc in predsednika sindikalne podružnice tov. Martina Kramariča iz iste banke smo zapletli v razgovor o vzrokih in posledicah tega ukrepa.

— Kaj vas je navedlo k uvedbi novega delovnega časa?

— Petdnevni delovni teden uporabljajo že nekaj časa pri Splošni gospodarski banki v Ljubljani. Združenje KB nam je poslalo priporočilo, naj ga uvedemo tudi mi. Ko nas je služba družbenega knjigovodstva pri NB z dopisom obvestila, da so tak delovnik uvedli tudi pri njih, smo začeli o zadevi razmišljati. Ker služba družbenega knjigovodstva pri NB odtlej ob sobotah ne dela, ostajajo naše računovodstvo in tehnične službe brez dokumentacije in nimajo polne zaposlitve.

O novem delovniku je najprej razpravljala strokovni kolegij, ki je presodil dobre in senčne strani ukrepa. Predlagal je 2 rešitvi: po prvi bi ob ponedeljkih in sredo delali od 6.30 do 12. in od 14. do 18. ure, ob torkih in četrtkih od 6.30 do 14. ure, ob petkih pa od 6.30 do 14.30. Uradne ure za stranke bi bile ob ponedeljkih in sredo od 6.30 do 12. in od 14. do 17. ure, ob torkih in četrtkih od 6.30 do 11. ure, ob petkih pa od 6.30 do 12. ure. Sobota bi bila dela prost dan. Ta delavnik bi nudil strankam 29,5 ur delovnega časa na teden ali za 2,5 ur več kot dosedanji. Druga rešitev, ki je obveljala, pa je takšna: ob ponedeljkih delamo od 6.30 do 12.30 in od 14. do 18. ure, ostale dni pa od 6.30 do 14.30. Sobota je prost dan. Uradne ure za stranke so ob ponedeljkih od 7. do 11. in od 14. do 17. ure, ostale dni pa od 7. do 12. ure. Delovni čas, namenjen strankam, je enako dolg kot ta, ki smo ga imeli doslej, le da v zvezi s priporočilom občinske skupščine delamo zdaj popoldne ob ponedeljkih namesto ob sredo. V dneh, ko delamo za stranke, nudimo letem 1 uro več časa.

— Ali ste iskali kakšne ekonomske utemeljitve za svoj ukrep in se morda o tem posvetovali s komitenti?

— Ekonomskih analiz nismo delali, ker smo sledili pobudi ostalih bank. Tudi s komitenti se nismo posvetovali, pač pa smo jih o novem delovnem času obvestili 1 teden preden smo ga uvedli, z dopisi in v časopisu.

— Kakšno je vaše mišljenje o novem delavniku? Se vam zdi primeren ali ne?

— Dobili smo občutek, da novi delavnik ni najboljši. Zavaljo tega bomo v kratkem, če bodo ostale banke še vztrajale pri prosti soboti, uvedli prvo rešitev, s katero bomo imeli deljen delovni čas ob ponedeljkih in ob sredo. Če pa bodo ostale banke prosto soboto opustile, se bomo vrnili na stari delovni čas, ki bo izpremenjen samo toliko, da bomo delali popoldne ob ponedeljkih namesto ob sredo.

— Vaš ukrep je v nasprotju z določili 84. člena zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da traja delovni čas v javni upravi vsak delovni dan po 7 ur. All ste preverjali zakonitost svojega ukrepa?

— Na to nismo mislili.

Zakaj je predsednik komisije pobegnil?

— Torej jutri ob 9. uri, tovariš predsednik? Prav! Prosim vas, pripravite se malo na odgovore, da bova prej opravila!

Naslednjega dne ob 9. uri, ko sem se zglasil v podjetju, mi je tajnica povedala, da je predsednik pred pol ure odpotoval v Litiyo in da je na najin zmenek najbrž pozabil. Poiskal sem tajnika komisije in takrat se je razpletla zgodba...

Prejšnjega dne, takoj po najinem telefonskem razgovoru, ga je predsednik klical in se z njim zgovoril, da se dobita naslednjega dne zjutraj. Pogovorila naj bi se o delu komisije. Res ga je obiskal kmalu po 7. uri in se pri njem zadržal približno do osmih. V pomenku sta ugotovila, da komisija ni naredila posebno veliko in da se je premalokrat sestala. Tega mnenja so tudi ostali člani komisije.

Toda jaz sem ostal brez predsednika. S tajnikom sva se brez težav pogovorila. Povedal je precej pomembnih stvari; razgovor z njim je objavljen v tej številki. V uredništvu našega lista pa si ne znamo odgovoriti na vprašanje: zakaj je predsednik komisije pobegnil? D. L.

POSLOVNA ENOTA POŠTE LJUBLJANA 2

sprejme

— VEČ DELAVCEV

Samsko stanovanje priskrbljeno. Delavcem, ki bi se na delo vozili z vlakom ali avtobusom, delno povrtno prevozne stroške.

Prošnje dostavite na naslov:

POŠTA LJUBLJANA 2, TRG OF 5

» ŽELEZNINA «

trgovsko podjetje NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

— finančnega knjigovodje

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali nepopolna srednja strokovna izobrazba z najmanj dvema leti prakse. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ZA KOVINSKO STROKO, Z DELJENIM DELOVNI M CASOM SPREJME

TRGOVSKE POMOČNIKE

metalka

LJUBLJANA — Dalmatinova 2

SAMSKA STANOVANJA SO ZAGOTOVLJENA

Kooperanti bodo sami odločali

»Višja stopnja proizvodne rasti in s tem hitrejša rast potrošnje kmetijskih pridelkov je kljub pričakovani hitri rasti proizvodnje družbenega sektorja v veliki meri odvisna od intenzivnejše proizvodnje na zasebnih kmečkih površinah... Proizvodno sodelovanje omogoča tudi na zasebnem sektorju hitro povečanje proizvodnje, povezuje delovne izkušnje in napore kmeta z moderno mehanizacijo, kemizacijo, strokovnimi kadri itd., vključuje kmetovo ročno delo v specializirano tržno proizvodnjo tam, kjer zahteva tudi sodobna tehnologija veliko živga dela in kjer daje zategadelj tudi boljše materialne rezultate.«

(Rudi Čačinovič: Aktualni problemi kmetijstva na vasi)

Ob teh ugotovitvah se odpira vrsta zelo otipljivih možnosti v kmetijstvu za v prihodnje. Prav gotovo bo uresničevanje novih nalog v okviru teh možnosti v izdatni meri odvisno od pravičnega pristopa samoupravnih organov kmetijskih delovnih organizacij, ki bodo te dni izvoljeni. Najvažnejši razlog za to je treba videti v tem, da bodo kot samoupravljavci bolj kot do zdaj nastopali kmetje — kooperanti. Samo tako samoupravno delo, ki bo delalo za skupne in medsebojne interese, predvsem pa za čim večje koristi od kmetijstva, bo kos nalogam, ki jih zastavlja sedanje obdobje kmetijskega razvoja.

Bodočim samoupravnim organom kmetijske zadruga v Novem mestu se v tem obsegu nalog zastavljajo nekatera vprašanja, ki zahtevajo res temeljitejšo proučitev. Pravico do reševanja teh vprašanj zakonja za te organe tedi statut zadruga, ko govori, naj bi se v posameznih predelih odločali za vrsto proizvodnje sveti zadržnikov. Največjo pozornost nameravajo seveda posvetiti pogodbenemu sodelovanju, ki bo na posameznih območjih drugačno. Ze dosedanji zadržni svet je zadržnike pripravljajal do tega, da bi se v čim večjem številu vključili v

proizvodno sodelovanje, s tem da jim je poskušal obremen nakazati možnosti specializacije. Specializacija bo lahko v prihodnje zajela predvsem vse tiste dejavnosti, s katerimi se ukvarja sama zadruga: pridelovanje krme, reja prašičev, krav, pitancev itd. Kooperacija naj bi bila tako temeljita oziroma čvrsta, da bi družbeni kmetijski sektor ne trpel preveč zavoljo zavrtega lastnega širjenja površin in proizvodnje. Socialistični sektor se bo namreč v naslednjih letih povečal od sedanjih 1.339 ha na 1.600 ha, medtem ko bo zgornja meja zadržniških obdelovalnih površin nekako pri 3.000 ha.

Vse ostalo bi moralo torej nadomestiti pogodbeno sodelovanje z zasebnim sektorjem. Načrti kmetijske zadruga so v tem pogledu nedvomno lepi, predvsem pa daljnosežni. Utemeljevanje vsega tega, predvsem pa skrb za proizvodnjo, ki prinaša večje dohodke, opravičuje kreditiranje zasebnih kmetovalcev. Kmetijska zadruga v Novem mestu je že v gospodarskem letu 1963/64 vložila pri zasebnih kmetih — kooperantih 30 milijonov dinarjev prek raznih oblik pogodbenega sodelovanja (gnojila, semena, plemenski pujski, teleta). Ker bodo poslej o višini

kreditiranja kmetov lahko sklepali sveti zadržnikov posameznih okolišev, bo postala ta oblika trdna vez med zadrugo in zasebnimi kmečkimi gospodarstvi. Kmetje, ki bodo lahko vzeli v rejo 30 ali več pujskov (v dveh izmenah), pa bodo na primer šteli kot redno zaposleni z vsemi ugodnostmi, s tem da bo njihov osebni dohodek odvisen od prireje živali, ki jih bodo pogodbeno redili. Letos ima zadruga že en podoben primer. To pa je že oblika specializacije, ena od tistih oblik sodelovanja, ki jih bo zadruga tudi v prihodnje prvenstveno pospeševala. Seveda so take oblike šele skromni začetki pogodbenih odnosov, ker bi na primer pri 7.000 kmečkih gospodarstvih na območju kmetijske zadruga porabili za kreditiranje ne 30, ampak najmanj 150 milijonov. Tolikšnih sredstev pa trenutno zadruga še ne zmore in bo ustrezna vprašanja reševala postopoma v prihodnosti.

Na ta vprašanja smo opozorili predvsem z namenom, da bi tudi samoupravni organi kmetijske zadruga, predvsem pa izvoljeni kooperanti kot njihovi soupravljavci začeli razmišljati o nalogah, ki jih bodo morali reševati v svoji mandatni dobi.

ZB v Krmelju bi rada prapor

Zveza borcev v Krmelju se uspešno in smotrno lotiva problema svojih članov. Odločili so se, da bodo organizaciji oskrbeli prapor. Potrebna sredstva bodo zbrali z različni prireditvami ter s prispevki občanov. Prihodnje leto bodo v Hinjcah postavili spomenik 13 talcem. D. B.

BORCI I. SAB, NA SVIDENJE!

Dolenjska je v soboto in nedeljo spet nudila gostoljubje starim partizanskim znancom. Tokrat so bili v gosteh borci prve slovenske artilerijske brigade NOV in POS.

Slovesnosti ob 20. obletnici ustanovitve brigade so se začele v soboto dopoldne na Dvoru pri Žužemberku, nadaljevale pa v prijazni vasi Podgrad pod Gorjanci in v Dolenjskih Toplicah, kjer je bila brigada pred 20 leti ustanovljena. Domačini so bivše partizanske topničarje povsod prisrčno sprejeli in toplo pozdravljali, saj so se mnogi po dvajsetih letih prvič spet srečali in obujali spomine na najtežje dni naše ljudske revolucije. Prisrčne sprejeme so partizanskim topničarjem pripravili tudi pionirski osnovnih šol. Borci — topničarji iz vse Slovenije so pionirskim odredom in domačim organizacijam Zveze borcev poklonili več praktičnih daril. V spomin padlim tovarišem so pri spomenikih in na grobiščih položili tudi spominske vence.

Posebno lep sprejem so nekdanjim topničarjem, borcem I. SAB, pripravili v soboto popoldne vaščani Podgrada, ki so starim znancom iz partizanskih dni pripravili tudi prisrčen partizanski piknik. Ob prigrizku, domači kapljici, starih spominih in ob zvokih harmonike je iz ust bivših topničarjev po vasi kaj kmalu zadonela vesela partizanska pesem. Prisrčno in veselo srečanje ljudi, ki so kovali svoje tovarištvo in prijateljstvo v najtežjih časih, je bilo tako, kot da ne bi od takrat minilo že devetnajst, dvajset let...

V soboto zvečer je bil v Dolenjskih Toplicah partizanski miting s sodelovanjem članov SNG in Frontnega gledališča VII. korpusa. Ko se je zvečerilo, pa so na več mestih prižgali bengalični ogenj — starim partizanskim topničarjem in borcem I. SAB v pozdrav.

Glavne slovesnosti ob 20.

obletnici ustanovitve I. artilerijske brigade na Slovenskem so bile v nedeljo dopoldne v Dolenjskih Toplicah. Ze ob sedmih zjutraj je godba zaigrala budnico, od osmih do devetih pa je godba iz Novega mesta na topliškem trgu igrala partizanske pesmi. Borci, ki so prišli že v soboto, so se pozdravljali s starimi bojnimi tovariši, ki so prispeli v Dolenjske Toplice v nedeljo zjutraj. Prišli pa so tudi mnogi prebivalci iz okoliških krajev in vasi, da bi se pozdravili s starimi znanoci, ki so se skupno borili za današnje lepše dni...

Ob pol desetih so zadoneli fanfare. Po zboru brigade — postrojenih je bilo 380 borcev — se je na jasi ob gozdu začela glavna slovesnost. Na tribuno, kjer so bili med drugimi tudi član IK CK ZKJ Franc Leskošek, predsednik skupščine SRS Ivan Maček, podpredsednik skupščine SRS dr. Marijan Breclj, generalpodpolkovnik Rado Pehaček in Franc Poglajen, je stopil prvi komandant brigade, sedanji podpolkovnik JLA Miha Mišič in nagovoril zbrane:

»Zelje bi, da obudimo danes, ko praznujemo 20-letnico ustanovitve I. SAB, spomine na težke, toda slavne dni naše revolucije, ko smo se z našimi topovi in havbičami borili skupaj z drugimi enotami VII. korpusa na Dolenjskem, Notranjskem, v Beli krajini in drugod proti fašistom ter domačim izdajalcem. Predvsem pa želim, da se spomnimo naših tovarišev in tovarišev, ki so dali svoja mlada življenja za uresničitev velikih idealov naše revolucije. Počastimo njihov spomin z enominutnim molkom...«

Nato je opisal pot, boje, uspehe in napore I. SAB in končal z besedami:

»Opravičiti pa se moram, da nisem skoraj ničesar govoril o topničarjih, o tovariših, ki so bili pripravljani v svojih najlepših letih sprejeti vsako nalogo in žrtvovati svoja življenja za ljudstvo in svobodo, ki jo imamo danes. Gledati smo morali na le sovražnika, ki smo ga ob streljalni, temveč hkrati tudi skrbno varovati svoje zaledje. V takšnih pogojih pa je topniška enota lahko obstajala le, če so jo sestavljali predani, disciplinirani in požrtvovalni borci ter sposobni komandirji. Vse te odlike pa so naši topničarji imeli in zaradi teh odlik so tudi zmagovali.«

Zbrane topničarje je pozdravil tudi predsednik občinske skupščine Novo mesto Sergej Thorževskij, komandant ljubljanskega vojnega področja generalpodpolkovnik Rado Pehaček pa se je partizanskim topničarjem zahvalil za pionirsko delo, ki so ga opravili med vojno.

S proslavo so poslali po zdravne brzokavke tovariši Titu, CK ZKS in ZZB NOV Slovenije, zaključili pa so to člani SNG s kulturnim programom.

Popoldne je bilo v zdraviliškem vrtu v Dolenjskih Toplicah partizansko rajanje, potem pa so se bivši topničarji spet razšli z željo, da bi se še večkrat srečali...

R. S.

Lep izlet članov Zveze slepih

Osnovna organizacija Zveze slepih v novomeški občini je v soboto in nedeljo pripravila svojim članom in njihovim spremljevalcem prijeten izlet, ki se ga bodo še dolgo spominjali. V Ljubljano

ni so si ogledali zavod za slepo mladino in bili sprejeti na republiškem odboru Zveze slepih Slovenije, v Skofljah Lokl pa so se pomudili v Centru za rehabilitacijo in varstvo slepih. Po kosilu na Okroglem pri Kranju so se prek Kranjske gore in Vrščica odpeljali po dolini Soče v Novo Gorico, Koper in Fazan pri Portorožu, kjer ima novomeški Rdeči križ svoj dom. V nedeljo dopoldne so se kopali v morju, popoldne pa so se prek Postojne dovolj vrnil domov. Izlet je vodil učitelj M. Tratar in sproti razlagal posebnosti krajev, skozi katere so se vozili slepi s svojimi spremljevalci. — Pohvalo zasluži tudi vodstvo organizacije, ki tako prizadevno skrbi za svoje člane. Izleta so se udeležili tudi nekateri slepi iz sosednjih dolenjskih občin.

Nato je opisal pot, boje, uspehe in napore I. SAB in končal z besedami:

»Opravičiti pa se moram, da nisem skoraj ničesar govoril o topničarjih, o tovariših, ki so bili pripravljani v svojih najlepših letih sprejeti vsako nalogo in žrtvovati svoja življenja za ljudstvo in svobodo, ki jo imamo danes. Gledati smo morali na le sovražnika, ki smo ga ob streljalni, temveč hkrati tudi skrbno varovati svoje zaledje. V takšnih pogojih pa je topniška enota lahko obstajala le, če so jo sestavljali predani, disciplinirani in požrtvovalni borci ter sposobni komandirji. Vse te odlike pa so naši topničarji imeli in zaradi teh odlik so tudi zmagovali.«

Zbrane topničarje je pozdravil tudi predsednik občinske skupščine Novo mesto Sergej Thorževskij, komandant ljubljanskega vojnega področja generalpodpolkovnik Rado Pehaček pa se je partizanskim topničarjem zahvalil za pionirsko delo, ki so ga opravili med vojno.

S proslavo so poslali po zdravne brzokavke tovariši Titu, CK ZKS in ZZB NOV Slovenije, zaključili pa so to člani SNG s kulturnim programom.

Popoldne je bilo v zdraviliškem vrtu v Dolenjskih Toplicah partizansko rajanje, potem pa so se bivši topničarji spet razšli z željo, da bi se še večkrat srečali...

R. S.

PISMA UREDNIŠTVU

Kaj je s programskim svetom kina KRKA?

Tovariš urednik!

Tako se sprašuje dopisnik v 20. številu DL. Njemu in ostalim najprej tale informacija! Programski svet pri Zvezi za kulturno dejavnost v Novem mestu je 21. januarja 1964 s posebno odločbo imenoval svet za kulturo pri občinski skupščini; do zdaj se je dvakrat sestajal in reševal tekoče zadeve, o čemer pa bo spregovoril predsednik programskega sveta v eni naslednjih števil DL. Glede programa pa danes tole pojasnilo:

V Novem mestu imamo dva kinematografa, ki prikazeta letno okoli 270 filmov. To je več kot v letu 1962, ko je bilo na sporedu 230 filmov, od tega 208 tujih in 22 domačih. Primorani smo vrteti vse filme, čisto tudi kinotečne in reprizne, kar pa ni vedno v skladu z nabodili in željami programskega sveta. Oseba, ki jo je pooblastilo podjetje, pri sklepanju pogodb ne more uplirati drugače, kakor da je v enem mesecu več umetniško dobrih filmov, v drugem pa več komercialnih. Filmi so razporejeni po terminu ali žanru, medtem ko je kvaliteta odvisna od trenutnega filmskega fonda v državi.

Letos je bilo na sporedu v kinu Krka 56 filmov, od tega kar 23 tujih, ki so prejel domača, mednarodna in svetovna priznanja, 5 filmov pa je bilo kinotečnih. Film »Iz oči v oči, ki je prejel lani v Pulju veliko zlato areno kot najboljši domači film zadnjih

let, si je na sedmih predstavah ogledalo le 355 obiskovalcev, medtem ko si je najboljši film letošnjega uvoza »Crna kronika« (nagrada kritike v Berlinu) ogledalo na petih predstavah 616 gledalcev.

Ce dopisnik meni, da je vodstvu kinematografov ali osebam, ki delajo pri tem, vseeno, kako in kaj, se moti. Tudi mi želimo, da bi bilo čim več kvalitetnih filmov. Ni pa nam vseeno, da smo pri 23 filmih »pogoreli«. Razumljivo je, da je treba iti po poti prevzgoje gledalca. Zal tega tako kmalu ne bomo dosegli, naj bo programska politika še tako dobra. Večina obiskovalcev prihaja v kino zavoljo razvedrila, zato jim umetniška vrednost filma ni posebno važna.

Ce bi dopisniku in ostalim obiskovalcem pojasnili, kako je z uvozno politiko, bi bila marsikatera vprašanja bolj razumljiva. Ker pa bi zato potrebovali daljšo obrazložitve, se v to danes ne bom spuščal.

In še beseda, dve o vzgoji! Pri svetu Svobod in PD je že tri leta komisija, ki ima nalogo uvajati filmsko vzgojo v šole, med mladino in odrasle. Kljub njenemu prizadevanju pa uspehov ni bilo. Nekaj dobre volje so pokazali le na gimnaziji in učiteljski.

Spričo vsega ne moremo biti zadovoljni z enostransko ali neutemeljeno kritiko. Ce bi tako žigosali nepravilnosti, bi se morali z isto pravico vprašati, kaj je s kulturo sploh, posebno pa: ali res ne maramo dobrih filmov in zakaj je bolj priljubljena »limonada«?

FRANC SEGEDIN
vodja enote Kino Krka

Stanetu in Lojzetu v slovo

Stane in Lojze, rojena na Kalu pri Prečni v Somrakovi družini med 13 otroki, stana zapustila. Stane je bil rojen 1919., Lojze pa 1921. leta. Pet izmed osmih sinov iz družine Somrakovih je sodelovalo v NOV, Stane je bil od 1941 do 1945 v vojnem ujetništvu, en sin je zgorel v krematoriju nacističnega laborišča Mauthausen in le najmlajši, premlad, da bi nosil puško, je ostal doma. Z očetom, materjo in petimi sestrami je tudi on na terenu aktivno sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem. Oba pokojnika, Stane in Lojze, sta bila komunisti.

Pokojni Stane je od 1945., ko se je vrnil iz taborišča, pa do 1949 delal v železniški kurilnici v Novem mestu. Ze takrat mu je odbijal železniškega vagona skoraj pretrgal nit življenja. Od 1949 do 1955 je delal v personalni službi nekdanjega OLO Novo mesto, nato pa vse do zadnjega dne v kmetijstvu. Polnih 9 let dela in življenja (7 let v Okrajni zadržni zvezi, zadnji dve leti pa pri KZ Novo mesto) je posvetil kmetijstvu. Ta njegov osebni prispevek je vreden toliko več, saj dobro vemo, da je kmetijstvo ena najtežavnejših panog v našem gospodarstvu. Poleg tega je bil Stane na našem področju znan družbeni delavec. Sodeloval je v mnogih družbenih organizacijah, bil član številnih komisij in odborov, povsod pa so cenili njegovo moč in preudarno besedo. V tej mandatni dobi je bil tudi

odbornik občinske skupščine v Novem mestu.

Pokojni Lojze je od leta 1941 aktivno sodeloval v NOB, spomladi 1943 pa je vstopil v partizane. Ko so bile ustanovljene prve partizanske artilerijske enote, je postal artilerist. Po vojni je ostal v JLA in je kot artilerijski oficir služil v več garnizionih. Na Dolenjsko, v zavetje domačega kraja, je prišel na proslavo ustanovitve I. SAB. Na povratku k družini v Tolmin je skupaj z bratom Stanetom v ponedeljek zjutraj preminil v tragični nesreči.

V družini Somrakovih sta zavezali dve veliki rani. Obe družinami in vsem svojem naj ljuba žalost in najjim bo v tolažbo zavest, da ob skupnem grobu obeh pokojnikov stoje enako prizadevoli tisoči prebivalcev novomeškega okoliša, njuni bojni tovariši in družbeni delavci, ki so oba pokojnika cenili in spoštovali. Njun dragoceni prispevek h graditvi naše družbe, ki sta ga darovala kot komuniste in človeka, je za nas vreden toliko več, ker vemo, da preminulih bratov ne bo moč nadomestiti.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA STA TRAGIČNO
PREMINILA ČLANA ZVEZE BORCEV NOV

LOJZE SOMRAK

BOREK NOV OD LETA 1941 — PODPOLKOVNIK JLA

IN

STANE SOMRAK

DIREKTOR KZ »KRKA« — NOVO MESTO

DOBRA TOVARIŠA BOMO OHRANILI
V TRAJNEM SPOMINU!

ZDRUŽENJE BORCEV NOV OBČINE NOVO MESTO

NOVO MESTO 9. JUNIJA 1964

Naročite DOLENJSKI
LIST sorodnikom v
tujini — hvaležni vam
bodo za pozornost!

NJIHOV DRUGI DOM PRI GOTNI VASI

Sezonski delavci so živeli doslej preveč prepuščeni sami sebi — Letos je podjetje začelo za njih resneje skrbeti, zamujeno pa je v enem letu težko nadoknaditi, ker sredstev ni na pretek — 1.800.000 din za 70 ljudi za kolektiv, ki šteje 150 ljudi, kar precejšen znesek.

Ko sem se bližal Opremalesu, sem razmišljal, kako zastaviti besedo, kar sicer ni moja navada. Namenil sem se obiskati sezonce Komunalnega podjetja, ki imajo tam pri Opremalesu svoječasno bivališče, svoj drugi dom. Stane Mrvar iz Gotne vasi mi je pokazal na sosedno dvorišče: »Tam jih boš dobil!»

— Kakšni so?
— I, kakšni? Takšni kot mi! Sami fejš fantje! Včasih vržejo karte, kadar imajo čas. Nič ne more reči slabe besede o njih!

Vstopil sem v sobo, kjer so sedeli za mizo in metali briškolo. Marjan Zelič, Marko Ateji, Radko Pavličič, Andrija Vidlič, Jure Sekič, Gajko Gagič, Petar Patača, Zivko Selic in Ivan Zrilic. Vsi so iz Benkova pri Zadru. Pozdravili smo se in brez najmanjše zadrege je pogovor gladko stekel.

— Kako se počutite v Sloveniji?

— Dobro je. Nas zanima predvsem zasluzek, drugo se nato vse uredi in najde. Podjetje lepo skrbi za nas. — Tako je odgovoril Ivan Zrilic, vodja skupine, ki je nato v razgovoru vodil besedo.

— Ste zadovoljni s hrano?

— Hrana je naša stvar. Kolikor kupimo in plačamo, toliko jemo. Za dobro delo je potrebna dobra in tečna hrana, sicer bi prišli brez kože nazaj v Dalmacijo. Kuhamo si sami. Eden iz skupine ima s seboj ženo in ta kuha za vse.

— Ceprav najbrž veliko delate, ste včasih gotovo prosti. Kaj pa takrat?

— Mlad si poiščejo zabavo in gredo tja, kjer jim ugaja. Odrasli vzremo karte, poležimo, popijemo kozarec vina ali piva in pokramljamo. Od podjetja smo dobili žogo in šah, tudi domino so nam ponudili, pa smo odklonili. Mi

smo prišli delat in zaslužiti!

— Ta, ki je tokrat prvič v Sloveniji, naj pove, kaj je bilo najtežje ko je prišel?

— Najtežje je v začetku z jezikom. Najprej smo se vprašali, kako se bomo sporazumevali. To se je kmalu uredilo. Slovenija je zelo lepa. — Tako je odgovoril eden izmed mlajših, Ivan Zrilic pa je nagajivo dodal: — Skrbelo jih je, kako se bodo sporazumevali z dekleti, ko ne znajo jezika! — Vsi smo se nasmejali.

— Kako gledate na podjetje in kakšen je zasluzek?

— Zasluzek je v redu, lahko ostane takšen, kot je. Mi si želimo lepega vremena,

zdravega hrta in rok in druge dela, to vse pomeni dober zasluzek, če pa tega ne bi bilo, bi že davno odšli. Nekateri smo pri Komunalnem podjetju že tretje leto in še bomo prišli. Doma družine čakajo na nas in na denar, ki ga je treba pošiljati. Devet, deset ali 11-člansko družino je težko preživeti, če je suša, ta je pa pri nas v Dalmaciji stalen gost. Za dvanajsturno težako delo zaslužimo po 50 tisoč na mesec.

— Ali sodelujete v delavskem samoupravljanju?

— Tako kot drugi se pripravljamo na volitve DS, v katerem bomo imeli 2 predstavnik. Ko smo razpravljali o statutu, so nam oskrbeli

nekoga, da nam je razložil njegova določila v našem jeziku, in tudi o pomembnejših sklepih DS nas obveščajo tako. Sicer živimo z ostalim kolektivom kot eno. Hodimo na izlete, ki jih prireja sindikat, udeležujemo se sestankov in zadovoljni smo.

Razkazali so mi prostore, v katerih živijo. Komunalno podjetje res skrbi zanje in vsi iz skupine so zelo srečni. Marsikaj pa bo treba še urediti. Spalnica je premajhna, obleko imajo po kovčkih in razvešeno po žeblih, zabutih v stene. Stranišče je za vseh 46, kolikor jih je, eno, in še to je na štrbunk, umivalno korito, ki je na prostem, pa je le poldrugi meter dolgo. Skromni, kot so, so delavci iz skupine Ivana Zrilica zadovoljni, Komunalno podjetje pa jim bo moralo življenje še izboljšati.

MILOŠ JAKOPEC

KOMUNALNO PODJETJE ZA SEZONCE:

„Do zdaj smo dajali premalo, letos pa veliko več“

Razgovor s sezonskimi delavci iz Dalmacije, ki delajo pri Komunalnem podjetju Novem mestu — »Zadovoljni smo! Za nas je najvažnejši zasluzek, ker številne družine doma čakajo na denar!« — Tako so povedali sami, v upravi podjetja pa so jih pohvalili kot zelo dobre delavce — Pogoji, v katerih živijo, niso najboljše, marsikaj pa bo treba še izboljšati.

Tov. Jože Gosenc, direktor Komunalnega podjetja, ni bil presenečen nad obiskom.

— Sezonce te zanimajo, kajne? — Tako me je kar sam prehitel z vprašanjem in nadaljeval:

— Povedali so mi, da si že bil pri njih v Gotni vasi. Priznat moramo, da ni vse tako, kot bi moralo biti in kot bi tudi mi želeli. Skrb za sezonske delavce smo preveč zamenjali v prejšnjih letih, kar na mah, pa zamujenega ni mogoče nadomestiti. Letos smo storili precej. Približno 1.800.000 dinarjev smo dali za nje samo letos! Še vedno je precej stvari, ki jih bo treba urediti, toda denar, denar... Naj kar naštejemo, kaj vse

smo uredili letos. Postavili smo lesenjačo, tam pri Opremalesu. Ti, ki stanujejo v njej, imajo lepe prostore. Lesenjačo smo predelali iz starih in jo primerno preuredili. Ker smo delali sami, nas je vse veljalo približno 1 milijon, sicer bi bilo veliko več. Letos smo za 70 sezoncev, ki jih imamo, kupili 3 nove štedilnike in vsi potrebni posodo. Kupili smo 46 železnih postelj z vzmetnicami in slamnjacami, 200 volnenih odevi, 200 rjuh, vzglavnike in še razne druge drobniarije. V gospodarski stavbi eno spodobno sobo, v spodnji pa bo treba vstaviti večja okna. Tam smo popravili tudi stopnice. Naštete je za nadaljnjih 800 tisoč dinarjev. Življenjski pogoji naših sezonskih delavcev so se v tem precej izboljšali, ni pa še vse docela urejeno. Stranišča in umivalnike bo treba še urediti. Oboje je vsečakar pomankljivo in tudi inšpekci-

ja nas je že opozorila na to. S fanti pa smo zelo zadovoljni, zelo pridni delavci so, tako da jih moram pohvaliti.

Kuharicam dajemo mi po 12.000 din na mesec, nekaj primaknejo tudi sami. Razen tega kupimo drva, kar jih porabijo za kuho (približno 20 metrov na leto), krijemo stroške za vodo in za elektriko. Za 150-članski kolektiv to ni malo, še zlasti zato, ker vse te izdatke lahko krijemo samo iz materialnih stroškov.

Ko smo letos sprejemali statut, smo jim priredili posebno razlago v srbohrvaščini in tudi sestanke pripravljamo zanje posebej, kadar gre za kakšne pomembnejše stvari. V organih samoupravljanja doslej niso imeli svojih predstavnikov, z novim statutom pa smo tudi to reč načeli. V DS podjetja bodo imeli med 1-7 člani 2 svoja predstavnik, v svetu gradbene enote pa med 7 člani prav tako 2 predstavnik.

Ko govorimo o sezoncih, ne gre za očitjanje, pač pa za opozorilo in odkrito besedo, ki naj bo začetek poštenega razgovora. Proizvodnje ne sestavljajo samo stroji, pač pa predvsem ljudje. Vse, kar delamo, je namenjeno ljudem. Tudi sezonci so ljudje.

Ne štejejo v zlo tega, kar so povedali posamezni sezonci. Prišli so v tuji svet, povsem nov in takšen, kakršnega niso vajeni. V svojem mišljenju in gledanju so prinesli s seboj del tistega sveta, v katerem so živeli doslej. Tega jim ne smemo kratiti. Tudi oni gradijo našo družbo.

Vprašajmo se, ali smo jim pomagali dovolj! In če se nam bosta zdeli njihova ocena ali misel preostri, se vprašajmo še to: ali bi bili mi pripravljene stanovati v takšnih stanovanjih in živeti v takšnih pogojih kot oni? Odkod nam pravica terjati to od njih? Težav je veliko, sredstev pa malo, toda to nas v človeškem smislu ne opravičuje v celoti. Zato in prav zato pa glejmo naprej in se trudimo izboljšati to, kar doslej ni veljalo!

»Tudi to, da je družina daleč, nekaj pomeni!«

— 50.000 na mesec zaslužim. »Veliko je!« porečete in res ni malo. Če bi ostal doma, bi zaslužil manj. Mogoče za 10 ali za 20 tisoč manj na mesec. Toda bil bi pri družini, pri svojih: pri ženi in pri otrocih in očeta in mater bi videl vsak dan!

Kaj pomeni biti daleč od svojcev, ve samo tisti, ki je to okušil. Če mi je težko, se nimam s kom pogovoriti o tem, saj veste, do so stvari, o katerih se lahko pogovoriš samo z ženo, z očetom, z mater-

jo. Nekdo od vaših ljudi, neki krojač, me je vprašal, koliko zaslužim. Ko sem mu povedal, je rekel, da on ne bi delal za 100.000 dinarjev na mesec tega, kar delam jaz. Če bi moral biti tako daleč od doma, dal sem mu prav. Vem, da za svoje delo toliko ne morem dobiti, rad pa bi opozoril na to, da je biti daleč od svojega doma za človeka žrtev, ki nekaj velja. Če čutiš, da to upoštevajo, ti je lažje pri srcu!

Tudi to je sezonska izpoved.

NEIZPOLNJENE OBLJUBE

— Ko je lani v decembru zaradi zime začelo zmanjkovati dela, so nam pri podjetju rekli, da lahko gremo domov na 2-mesečni zimski dopust. Strinjali smo se s tem, saj si človek po letu dni zaželi videti svojce. Razdelili so nam odločbe in povedali: »S temi papirji pridite v marcu nazaj, pa vam bomo šteli 45 dni kot neplačan dopust, 15 dni dopusta pa vam bomo plačali!« Vrnili smo se, toda 15-dnevnega dopusta nismo dobili plačanega.

Pionirjev predstavnik je prišel v naš kraj. Iskal je zidarje. Obljubljal je 159 din na uro in 500 din bruto terenskega dodatka na dan. S seboj je imel papirje, izvleček iz tarifnega pravilnika in tam je bilo tako napisano. Prebrali smo. Odločili smo se in prišli. Delamo z drugimi zidarji na stavbi. Toliko naredimo kot oni, toda mi imamo 130 din na uro in 7200 din terenskega dodatka. Zakaj tako? »Nimate kvalifikacije kot oni!« Tri leta morate delati pri nas, pa boste dobili kvalifikacijo in boste plačani kot oni!« Tako so nam pojasnili.

Res je: nimam papirjev o kvalifikaciji. Toda delam tako kot zidar, ki takšne papirje ima! Zakaj so mi obljubili nekaj, česar zdaj ne dobivam? To spravlja človeka v slabo voljo!

Takšna je pripoved zidarja s Kosmeta, ki je prišel letos prvič v Slovenijo.

Rade trdi: »Jaz nisem sezonec!«

Rade Mikanović je doma iz Gornjodora, Franjo Zeko pa iz Gornjega Vakufa. Oba sta torej iz SR Bosne in Hercegovine. Kot železokrivca delata pri SGP Pionir. Našel sem ju v samskem domu.

— Jaz sem v Sloveniji tokrat prvič, Franjo pa je 1959. leta že delal pri Gradisu. Pogoji pri Pionirju niso slabi, zlasti kar se stanovanja in prehrane tiče, čeprav je hrana malce draga. Tako je začel kramljati Rade Mikanović in nadaljeval:

— Stirje obroki na dan (zajut, enolončnica, kosilo in večerja) veljajo 510 dinarjev, stanovanje tu v domu pa 2000 din na mesec. Stanovanje je zelo poceni, saj mi ne bi bilo žal dati zanj tudi 4000 din. Nekoliko težav je s pranjem perila, ki ga peremo sami, ker pralnica v domu še ne dela. Kot je slišati bo kmalu stekla, pranje pa bomo nato seveda plačevali

posebej. Hrana je dobra in tudi na gradbišču nam jo dostavljajo. Ko smo prišli, smo bili prijazno sprejeti in se čutimo popolnoma enakovredne.

— Kako imate urejen prosti čas? Ali je kaj zabave in razvedrila?

Besedo je prevzel Franjo Zeko, ki je očitno mlajši in ga takšne stvari pač bolj zanimajo:

— V prostem času študiramo, se pripravljamo na izpite, na razpolago nam je tudi televizor. Kar nas je mlajših, bi si želeli žogo za nogomet in morda košarko in odbojko. Tega pogrešamo. Organizator nam manjka. Dokler je bil tukaj neki tehnik, nas je vodil na treningih za nogomet, ko je odšel pa smo prenehali. Tudi sami smo nekaj krivi. Kulturno-prosvetno delo bi prav tako lahko živeli tu v domu, saj dvorano imamo, mladina pa je v naših vrstah dovolj.

— Zdaj pa še besedo all dve o težavah, če jih imate?

— Jaz nisem sezonec, če spet povzem! Rade, nisem prišel, da bi delal mesec ali dva, rad bi ostal stalno tukaj. Če bom vedel, da mi pozimi ne bo treba iskati dela drugod, bom ostal, če pa takšnega zagotovila ne bo, bom ob prvi priložnosti odšel. Prišel sem s skupino, naša pogodba pa glasi samo do 15. decembra letos.

Tudi zadeva s terenskim dodatkom nam ni všeč. Kolikor vem, pripada delavcu terenski dodatek na mesec, v katerem je delal po 8 ur na dan. Pri Pionirju ti ga ukinjejo, če delaš manj kot 10 ur na dan. Zgodi se, da moraš za nekaj dni na hitro domov in 10 ur na dan v tistem mesecu ne boš več ustvaril, pa si ob dodatku!

V takšnem prostoru stanuje skupina sezoncev SGP Pionir v Novem mestu, v stavbi v naselju Nad mlino, ki jo bodo najbrž še letos podrli. Z malce truda in skrbi (morda bi moralo za to poskrbeti delovišče?) bi se dali prostori dostojno vzdrževati, takšni kot so zdaj, pa so prava sramota! V tem primeru je skrb za človeka v celoti odpovedala!

KRIVICA

Sezonski delavec s Kosmeta, ki dela pri SGP Pionir drugo leto, pripoveduje:

— To stanovanje ni dobro, toda ker smo iz drugega sveta, mora biti dobra za nas! Pri tem je na široko zamahnil z rokami, hkrati pa sta se mu na obličju približala trpkost in jeza.

— Snažilko imamo, toda pride, kadar pride, zato te sobe niso niti za živino primerne.

Lani smo iztovarjali opeko in siporeks za streho na gradbišču steklarne. Delavcev ni bilo, zato smo iztovarjali po rednem delovnem času. Vsak drugi ali tretji dan, kot so pač prihajali vagoni, sem delal s skupino 10 delavcev od 4. ure popoldne do 10. ali 12. ure ponoči. Dogovorili smo se, da bo to obračunano kot nadurno delo. V nadurah sem naredil več kot v rednem delovnem času. S tovariši sem izračunal, da bomo dobili po 100 tisoč tisti mesec. Ko so bile plače, smo dobili po 1 tisoč do 2 tisoč manj kot drugi... Fantje iz skupine so me skoraj odrli. Ko smo se oglašili in vprašali, kako je z zaslužkom, so nam rekli: »Nič ne skrbite, tisto boste že dobili!« Pa ni bilo nič.

Če bi nam rekli: »Vi ste naši in mi vaši, podjetje je v težavah, pomagajte!« bi poprijeli in ne bi zamerili, tako pa do danes nisem pozabil, ker se mi je zgodila krivica!

Prostori v Pionirjevem samskem domu so urejeni kot hotel. Železokrivca Rade Mikanović in Franjo Zeko, oba sta iz Bosne, sta menila, da čez stanovanje in hrano ni kaj reči, v sproščenem razgovoru pa sta nadrobila marsikaj zanimivega.

Za sezonce je treba nenehno skrbeti

Razgovor s Tonetom Furlanom, sekretarjem Splošnega gradbenega podjetja PIONIR v Novem mestu

Pri SGP Pionir je med 2239 zaposlenimi 420 sezonskih delavcev — Precejšnja fluktuacija se podjetje trudi odpraviti z izboljšanjem življenjskih in delovnih pogojev: za namestitev, prehrano in drugo primaknejo k delovni uri sezona po 97 dinarjev — Lesenjače in zasilna ležišča zamenjujejo urejeni prostori v samskih domovih in zidanih provizorijskih ob gradbiščih — Od skupno 1440 ležišč jih je 530 v samskih domovih in 240 v zidanih provizorijskih ob gradbiščih, 670 ležišč pa je zasilnih — Za samski dom v Novem mestu so odšteli 110 milijonov, za ljubljanskega pa 180 milijonov dinarjev — Za vsako delavčovo ležišče da podjetje na leto 156.000 din, za opremo ležišča 22.300 din in za regres k hrani za vsakega delavca po 36.000 din — Dotacije, ki jih dobi sindikalna podružnica za šport, kulturno-prosvetno dejavnost in rekreacijo, tu niso vštete — Zneski res pričajo o tem, da je skrb za sezonce pri Pionirju trajna in načrtna.

Sezonci so značilnost gradbeništvu. Z njimi je v naši stroki največ težav zaradi fluktuacije. Zelo velik odstotek jih zapuša delovna mesta še v poizkusni dobi. O vprašanju sezoncev smo razpravljali na posebnem posvetu kadrovske-socialnih služb 12 večjih gradbenih podjetij iz Slovenije, ki je bil letos v Celju. Iščejo zaposlitev in prihajajo v Slovenijo, vsa podjetja pa jim ne nudijo enakih delovnih in življenjskih pogojev. Na celjskem posvetu je bilo ugotovljeno, da je v tem glavni

vzrok fluktuacije. Najmanj skrbijo za sezonce v manjših gradbenih podjetjih.

S tem, da sezoncev uredimo dostojna bivališča in jim zagotovimo prehrano, ni vse rešeno. Vsekakor je to dvoje zelo pomembno, toda skrb za sezonce kot človeka, kot člana naše družbe je poglavitnejša. Ko že govorimo o tem, je treba omeniti, da ni vedno krivo vsega gradbeno podjetje, saj imajo tudi sezonci kot ljudje svoje napa-

Pri Pionirju se že nekaj let resno lotevamo urejanja bi-

vališč in prehrane. Sezoncev je treba, ko ga vabimo na delo, naštetih pogoje. V prejšnjih letih je bilo veliko težav zato, ker se je hrana podraževala. Letos smo jim zagotovili cene hrane za vse leto. Povedali smo: za tri obroke I. vrste boste plačevali do poteka pogodbe po 400 din na dan, za 3 obroke II. vrste pa po 350 din. V celodnevni izmeni so všteti zajtrk, kosilo in večerja. Če upoštevamo hitro rast cen, kakršne smo vajeni zlasti v prehrani v zadnjih letih, so zagotovljene cene hrane pre-

cejšnja pridobitev za sezonce, čeprav so za podjetje takšne cene breme. Tudi težav v organizaciji prehrane smo se uspešno lotili. Godrnjanje, ki je nastalo zato, ker so imeli zajtrk zjutraj pred odhodom na delo, kosilo ob 17. uri, večerjo pa ob 19. uri, smo odpravili. Delavci so menili, da poteče med kosilom in večerjo preveliko časa od zajtrka do kosila pa je na gradbišču težko vzdržati. Zdaj jim vozimo dopolne na gradbišča enolondnico. Dobijo jo lahko v zameno za večerjo, kosilo pa imajo po povratku z gradbišča. Ker so med sezonce delavci raznih narodnosti, je bilo težko usklajevati želje glede hrane. Ustanovili smo kuhinjski odbor, ki usklajuje želje abonentov z možnostmi. Za 100 Siptarjev kuhinjskega posebej, v kuhinjskem odboru pa so poleg predstavnikov kuhinje, uprave in gradbišča zastopani delavci po narodnostih.

Prosti čas je posebno vprašanje. Na gradbiščih delamo po 10 ur na dan. Nekateri odidejo nato v gostilno na polje, nekateri hazardirajo, drugi spet šušmarijo. Tudi takšni so, ki igrajo šah, berejo, študirajo in gledajo televizijo v klubskih prostorih.

O naši skrbi za sezonce povedo precej zneski, ki jih dajemo letno v te namene. Trudimo se, da bi prenehali z zasilnim reševanjem, vendar se to ne da urediti čez noč. Skrbimo zanje, res je, ponekod bolj, drugod spet manj, z načrtnim delom pa smo doslej veliko uredili. Marsikaj nas seveda še čaka, zato si ne delamo utvar.

Kočevje: da bi bil promet varnejši!

Število prometnih nesreč z naraščajočim prometom stalno narašča. Pri tem ne gre le za veliko materialno škodo, pač pa tudi za zdravje ljudi, čisto tudi za življenje. Organi, ki skrbijo za varnost na cestah, se trudijo, da bi kar najbolj zmanjšali število nesreč, vendar uspeh še vedno ni zadovoljiv. Ne bo zadovoljiv, dokler ne bodo vsi uporabniki cest upoštevali prometnih predpisov, dokler ne bodo vzgojeni v duhu cestnoprometnih predpisov. V nevezjenosti prednjačijo kolesarji, mopedisti in pešci, se pravi tisti, ki jih je največ. Končno, tudi pešec mora, tako kot motorist ali avtomobilist, upoštevati predpise na cesti...

Temu problemu je bila posvečena zadnja seja sveta za notranje zadeve pri skupščini občine Kočevje. Pred dvema letoma je dobilo v občini sestanek šoferjev plakete »vzorni vozniki«, od tega 11 amaterjev, v prihodnje, so sklenili, naj dobi plakete še več voznikov, ki jih zaslužijo.

Ena glavnih nalog je povečanje varnostne vzgoje v kolektivih, za kar naj poskrbijo komisije za varnost v delovnih organizacijah, povečati pa je treba predvsem skrb za enotno prometno vzgojo v šolah. Ob tem bo treba zagotoviti dovolj učiteljev, ki bodo poučevali ta, lahko rečemo življenjsko važni predmet. Vsi prav dobro vemo, da prav otroci velikokrat povzročijo hude prometne nesreče. V šolah bodo organizirali vrsto predavanj o varnosti v prometu, otroci bodo potem pisemno odgovarjali na postavljena vprašanja in nekaj najboljših bo dobilo praktične nagrade. Najboljši med najboljšimi bodo potem z milčnikom urejali na križiščih promet.

Za varnost v prometu je bilo lani v Kočevju precej narejenega (prometni znaki, križišča, parkirni prostori), vendar je še veliko pomanjkljivosti. Komisija za vzgojo in varnost v prometu pri skupščini je predlagala vrsto ukrepov za izboljšanje prometne varnosti, njene predloge pa je svet v celoti odobril. Tako je treba obeležiti cesto v Livoldu, preprečiti vožnjo s kolesi, motorji in avtomobili po sprehajališču v Gaj ter vožnjo po zaprti poti k soli M. Bračiča, zavarovati izhod iz Seškove šole, z belimi končkami označiti prehode za pešce po mestu, z ustreznimi znaki opremiti parkirne prostore pred lekarno in pri avtobusni postaji (tovornjaki), misliti na ureditev pločnika na desni strani ceste od Kovinarja do avtobusne postaje, kontrolirati svetlobna telesa na vozilih itd.

Sto let jugoslovanskega gasilstva

17. junija bo preteklo 100 let, kar je bilo v naši domovini ustanovljeno prvo gasilsko društvo, kar je hkrati začetek jugoslovanskega gasilstva. Gasilstvo je do danes opravilo vrsto pomembnih nalog, ki so brez dvoma neprecenljivega pomena.

V spomin na začetek gasilstva bodo po vsej državi proslave, na katerih se bo še bolj manifestirala gasilska dejavnost, zlasti pa preventivna. Sicer bo potekalo proslavljanje v pospešenem delovnem vzdušju gasilskih enot in ostalega prebivalstva. Vrhunec bo prav gotovo teden požarne varnosti od 14. do 21. junija. Razen povečane preventivne dejavnosti bi morala brezhibno zagadniti tudi vzgojno-propagandna dejavnost, ob kateri bi sleherni občan spoznal vlogo in namen gasilstva ter se marsikaj koristnega tudi sam naučil. V tem času bi morali o gasilstvu razpravljati razni organi, tako tudi občinske skupščine, ki naj bi v 7-letne programe razvoja vnesle

gasilsko dejavnost z istočasnim zagotovitvijo za njen nemoten in pospešeni razvoj.

100-letnica jugoslovanskega gasilstva naj bi pomenila pregled uspehov, ki jih je do-

segla služba požarne varnosti v domovini, prav tako pa vzgib pripravljenosti naše družbe za učinkovito zaščito premoženja, ki ga ustvarijo delovni ljudje.

Preveč o kandidatih in premalo o uspehih podjetij

Na predvolilnih zborih v delovnih kolektivih občine Sevnica so bile razprave premalo poglobljene. Preveč so se posvodovali na izbiro kandidata, niso pa načelniki vprašali, ki so bistvena za uspeh ali neuspeh podjetja. Problemov je dovolj in resno bi se morali ustaviti predvsem ob doseganju plana v I. četletju, ob realnosti planskih predvidevanj, ob delitvi osebnih dohodkov, nadaljnjih investicij in pad. Priprave na volitve so bile uspešne samo na zunaj in le malo kje so analizirali doseganje dela samoupravnih organov v zadnjem obdobju. Brez te analize tudi bodoči nalog ni mogoče jasno določiti, ker površna ugotovitev, da so delali dobro ali slabo, je malo pove. Gre predvsem zato, da se napake, ki so jih delali do sedaj, odpravijo, da se delovne metode, ki niso bile uspešne, spremenijo.

Toda kako dolgo bomo še zapirali oči pred resnico? Zakaj potem sestanek, ki ga je občinski sindikalni svet sklical s predsedniki sindikalnih podružnic, predsedniki delavskih svetov in direktorji, če so bili sklepi tako malomarno izvršeni? Razen tega so vse gospodarske organizacije dobile pismena priporočila, o čem naj na predvolilnih zborih razpravljajo. Ti sestanki so se po večini spreverili v formalnost. Razgovori o vrlinah posameznih kandidatov za novi delavski svet niso bistveni, če hkrati ne analiziramo dobrih in slabih strani v dosedanjem delu samoupravnih organov.

Na 31. mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu so sklenili za 47 milijard dinarjev kupčij, Zagrebško podjetje »Poljopriskba« je kupilo 1.500 traktorjev in raznovrstno opremo.

Lani so v Jugoslaviji pridelali 3.940 ton medu, kar je znatno več kot leto dni prej. Največ medu je dala Srbija, 1.215 ton, najmanj pa Crna gora — 168 ton. V Sloveniji so pridelali 326 ton medu.

»CHEMO«, trgovsko podjetje na veliko in malo

LJUBLJANA, Maistrova 10

priporočila za potrebe industrije in široke potrošnje obširen asortiment kemikalij, barv in lakov ter plastike in gume iz domačega in inozemskega trga.

Priporočamo se za obisk v naših poslovalnicah!

Jerneju Pečniku v spomin

12. junija bo poteklo petdeset let, odkar je v Ljubljani umrl človek, ki je desetletja krojil usodo arheoloških izkopanin na Slovenskem in mimo katerega še danes ne more noben raziskovalec prazgodovine in antike v Sloveniji. Ime Jerneja Pečnika bo ostalo trajno povezano s slovensko arheološko dediščino obenem z žalostnim slovesom, da je slovenski arheologiji naredil nepopravljivo znanstveno in nacionalno škodo. Še za njegovega življenja so nekateri kritično ocenili njegovo početje, ga imenovali »roparski kopač« in svarili pred njegovimi metodami dela, vendar je to ostal le glas vpijočega v puščavi, ki so ga prepčili navidezni blesteči Pečnikovi uspehi.

Namen teh vrstic je, da si ob obletnici njegove smrti priključimo v spomin Jerneja Pečnika, tega nedvomno sposobnega moža, ki pa je spričo ugodnih okoliščin in raznih spletk postal le brezvesten izkopavalec in mešetar s starinami. Še danes se ga po-

nekod na Dolenjskem živo spominjajo in dosti je še ljudi, ki so ga osebno poznali.

Ena izmed žar, ki jih je Pečnik poslal v Dolenjskega dunajskemu muzeju

Rodil se je leta 1835 v vasi Cesta pri Dobropoljah v kmečki družini. Zaradi Pečnikove zapravljivosti je posestvo prišlo kmalu na boben, naka: se je preselil na Mirno. Bil je nekaj časa občinski tajnik v Mokronogu, nato darcar v Krškem. Ker pa je svojo službo zaradi kopanja starin zanemarjal, je bil kma-

lu iz službe odpuščen. Odtlej se je oprijel izključno samo izkopavanja starin, ki so mu s prodajo vrge lepe dohodka. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja so nastajali veliki muzeji, ki so želeli za kakršnokoli ceno napolniti svoje omare z muzejskimi predmeti. Prebrisani Pečnik je v tem zaslutil dober zaslužek in se z vso vmeno posvetil izkopavanju. Postal je prvi slovenski profesionalni kopač arheoloških predmetov in se s tem tudi preživljal. V dobrih dveh desetletjih, od leta 1884 do 1904, je Pečnik izkopaval skoraj na vseh kolihka pomembnih najdbiščih na področju bivše Kranjske, od Gorenjske do Bele krajine in od Notranjske do Posavja. Iz njegovih zapiskov in iz ohranjene korespondence izvemo, da je prekopal v tem času na tisoče prazgodovinskih in rimskih grobov.

Arheologija kot znanost se je razvila šele v devetnajstem stoletju iz prirodnoznanstvenih ved in v Pečnikovem času je bilo v Evropi še kaj malo ljudi, ki so bili res pravi arheologi. Tudi spomeniškovarstvena služba takratnega časa je bdela predvsem nad umetnostnimi spomeniki,

Glasbena šola v Novem mestu ob koncu leta

V preteklem šolskem letu je obiskovalo Glasbeno šolo 150 učencev iz Novega mesta in bližnje okolice. Učenci so razporejeni v oddelkih, kjer se poučujejo instrumenti: klavir, violina, violončelo, kontrabas, klarinet, trobila, harmonika, kitara in tolkala. Nekaj učencev obiskuje samo nauk o glasbi, šola pa ima tudi pripravnico, ki jo obiskujejo učenci 1. in 2. razreda osnovne šole.

Kljub obsežnemu učnemu načrtu in zahtevnosti šole lahko ugotovimo, da imamo v Glasbeni šoli v Novem mestu mnogo nadarjenih otrok,

saj ob koncu šolskega leta skoraj ni slabih učencev. Ta ugotovitev je razveseljiva predvsem zato, ker so otroci poleg rednega pouka v Glasbeni šoli razporejeni še v razne manjše in večje ansamble, kot so: mladinski pevski zbor, harmonikarski zbor, zabavni ansambel, manjše kornorne skupine, posamezni učenci pa še sodelujejo v godbah na pihala, salonskem orkestru Dušana Jereba in mešanem pevskem zboru. Posebno smo zadovoljni, da imamo v zadnjih dveh letih večji priliv učencev z učiteljskega, saj se uči raznih in-

strumentov 13 učiteljskihnikov.

Na javnem nastopu gojenec Glasbene šole, ki bo v sredo, 17. junija 1964., ob 20. uri v Domu ljudske prosvete, bodo učenci Glasbene šole pokazali uspehe svojega dela pri osvajanju znanja in tehnike na raznih instrumentih. Nastopali bodo poleg solistov tudi vsi ansambli Glasbene šole. Vse to bo delen prikaz dela Glasbene šole, zato vabimo k udeležbi vse Novomeščane, ki jim glasbena vzgoja mladine pomeni sestavni del vzgojnega procesa, in vse, ki želijo doživeti prijeten glasbeni večer.

svetu izredno važnost slovenskih arheoloških najdb. Kako je lahko prišel do tako velikanskega števila izkopanin, nam pojasni podatek, da je Pečnik v času konjunktura dajal izkopavanja celo v podnjam, tudi ženskam in otrokom! Da pri takšnih izkopavanjih ni mogoče govoriti o najosnovnejših znanstvenih merilih, temveč samo o roparju, je jasno. Največjo napako pri izkopavanjih je Pečnik napravil s tem, da ni porabil in ohranil vseh najdenih predmetov, temveč samo tiste, ki so bili še dobro ohranjeni, vse druge je zavrgel. Poleg tega pa je še večkrat

Najprej je izkopaval za Deželni muzej v Ljubljani, od leta 1889 dalje pa izključno za dunajski muzej, ki je imel seveda dosti več denarnih sredstev na razpolago in je zato tudi bolje plačeval najdbe. S Pečnikovimi izkopavanji in deloma izkopavanji dunajskih strokovnjakov so pršli desetletja arheoloških predmetov iz Slovenije v zbirke dunajskega muzeja, ki so jim danes v pomoč, saj so prav ti predmeti odkrili evropskemu znanstvenemu

svetu izredno važnost slovenskih arheoloških najdb. Kako je lahko prišel do tako velikanskega števila izkopanin, nam pojasni podatek, da je Pečnik v času konjunktura dajal izkopavanja celo v podnjam, tudi ženskam in otrokom! Da pri takšnih izkopavanjih ni mogoče govoriti o najosnovnejših znanstvenih merilih, temveč samo o roparju, je jasno. Največjo napako pri izkopavanjih je Pečnik napravil s tem, da ni porabil in ohranil vseh najdenih predmetov, temveč samo tiste, ki so bili še dobro ohranjeni, vse druge je zavrgel. Poleg tega pa je še večkrat

Zara, izkopana v Novem mestu, ki jo je Pečnik kot toliko drugih poslal v muzej na Dunaj

Založba MLADINSKA KNJIGA

SPOROČA VSEM PRIJATELJEM, ZNANCEM, DOSEDANJIM NAROCNIKOM IN KUPCEM, DA OBNOVLJENA POSLOVALNICA

NOVO MESTO - GLAVNI TRG 16

REDNO OBRATUJE OD 6. JUNIJA 1964
DALJE NEPREKINJENO OD 7. DO 19. URE.

VABIMO VAS, DA NAS CIMPREJ OBISCETE!

Prost pristop v knjigarni MK

Ob navzočnosti podpredsednice skupščine SRS Dragice Rome in predstavnikov občine ter ostalega občinstva je pisatelj Ivan Potrč 5. junija na novo-omeškem Glavnem trgu svečano odprl novo poslovalnico Mladinske knjige. Ob tej priložnosti je pisatelj Potrč poudaril velik pomen knjigarne, v kateri bo prost dostop do knjig omogočil slehernemu občanu, da pride do želenega čtiva. Predsednik občinske skupščine Sergej Thorževskij je za tem simbolično izročil ključke šefu poslovne enote Dragu Jakopcu in zatele delovnemu kolektivu poslovalnice uspešno poslovanje.

Po otvoritvi so si gostje ogledali prostore, zalogo knjig in ostalega potrošnega materiala, kakor tudi razstavo z naslovom »Shakespeare pri Slovencih«.

Po načrtih inž. arh. Danila Lapajnet je prostora za novo poslovalnico Mladinske knjige v Novem mestu uredilo gradbeno podjetje »Pionir«. Skupna površina znaša 285 kvadratnih metrov, samega prodajnega prostora pa je 240 kvadratnih metrov. Okoli 65 odstotkov prodajne površine zavzema knjigarna, ostalo površino pa papirnica.

Knjigarna je ena najsoodobnejše opremljenih v državi in posluje po načelu prostega pristopa. Ustrezen način poslovanja je novejšega datuma, omogoča pa kupcu, da si sam, po svojem okusu izbere knjigo. Preden se odloči za nakup, lahko sede v čitalniški kotic in knjigo prelišta. Knjige so razdeljene po strokah od tako imenovane lepe literature do umetnosti in strokovne literature, ki je spet ločena po vejah. Poseben oddelek je namenjen srbohrvaški literaturi. Precej bogata je izbira tujih literatur, ki so trenutno zastopane v petih jezikih: angleščini, italijanščini, francoščini, ruščini in nemščini. Svoj kotic ima Mladinska knjiga, kjer so izključno izdani, ki jih tiska ta založba. Bogata je zaloga šolskih knjig. Razen knjig prodaja nova knjigarna tudi umetniške reprodukcije in gramofonske plošče s klasično in resno glasbo. O bogati

in pestri izbiri v knjigarni pa najbolj govori naslednji podatek: 6000 naslovov z blizu 25.000 knjižnimi izvodi.

Prost pristop pri nakupu je uveden tudi v papirnici, ki je zasedla levo stran poslovalnice. Poleg šolskih potrebnih je tu možno kupiti tudi razno galanterijsko blago, razglednice, učila, tehnične pripomočke pisalne in računske stroje in ustrezno opremo.

Nova poslovalnica je bila

dobro obiskana že prvi dan po otvoritvi, saj je ustvarila dvakrat večji promet kot prejšnja poslovalnica ob Cesti komandanta Staneta. To je zgovoren dokaz, da je bil sodoben lokal Novemu mestu potreben. Resda poslovanje zdaj še ni steklo, kot bi moralo, vendar bo čas odpravil tudi to pomanjkljivost. Vsekakor je nova poslovalnica lokal, v katerem bo vsakdo kulturno postrežen.

»Kaj nameravate še dopolniti?« smo vprašali šefa poslovne enote Draga Jakopca.

»Predvsem prodajo knjig za tujce z določenim popustom. V papirnici bo kasneje urejen tudi oddelek za prodajo turističnih spominčkov z Dolenjske.«

»Ima knjigarna kakšen poseben namen?«

»Glede na poslovanje po prostem pristopu bo knji-

garna zbirališče ljubiteljev knjig. V njej bosta dva honorarno zaposlena konzulentata, od katerih bo eden svetoval obiskovalcem pri nakupu knjig, drugi pa zbiratelj gramofonskih plošč pri nakupu glasbenih reprodukcij. Razen tega so prostori knjigarne prav primerni tudi za manjše razstave ter recitativne in druge večere, s čimer bo nekako zmanjšana vrzel v številu in kvaliteti kulturnih prireditve v Novem mestu.«

»Bo papirnica zadovoljevala potrebe osnovnih in drugih šol?«

»Z osnovnimi šolami se bo poslovalnica še pred pričetkom pouka posvetovala o nabavi zadostnega števila šolskih potrebnih, knjig in drugih učnih pripomočkov.«

»Kaj pa bo v stari poslovalnici ob Cesti komandanta Staneta?«

ZA USTVARJALNO KULTURO

V soboto, 6. junija, je bil sejni dvorani Zavoda za socialno zavarovanje ustanovni občni zbor kulturno-umetniške skupine »Janeza Trdine«. Pod delovnim predstvom književnika Severina Salija in ob prisotnosti manjšega števila občanov je občni zbor razpravljal o kulturni situaciji v Novem mestu, o skupini sami in o programu dela. Poročilo Filipa Robarja je prikazalo historiat skupine, ki je nastala na pobudo mlajših kulturnih delavcev, predvsem študentov, in je zaobseglo nadaljnja prizadevanja k požitvi kulture v Novem mestu. Delo skupine, h kateri se po statutu lahko priključijo vsak aktivni ustvarjalec ali reproduktivec in ljubitelj umetnosti, bo zaobsegalo literarne večere, likovne razstave, vsakomesečne tribune o kulturi, komorni oder

in Revijo za kulturo in družbeno vprašanja za Dolenjsko. Ker so nekateri diskutanti izrazili bojazan, da je skupina blizu tendencam, ki so razvidne iz pisanja revije Perspektive, so člani skupine še enkrat jasno dali vedeti, da so v vsakem pogledu samostojna skupina in da kaj takega iz dosedanjega dela skupine (kulturne prireditve v Novem mestu) tudi ni razvidno. Omenjeni učitek je neutemeljen. Zanimivo je, da se občnega zbora večinoma niso udeležili predstavniki novomeškega kulturnega življenja. V razpravi so med drugim govorili še o klubu kulturnih delavcev, kjer bi se novomeški kulturniki lahko redno shajali.

Ce povzamem vodilno misel občnega zbora: »Ne bomo samo gostje v kulturi, je s tem dovolj jasno reče-

no, da skupina ne namerava postati samo »servisna postaja za kulturo«, kot je npr. Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu, ampak resničen pobudnik k ustvarjanju domače kulture.

Peter Breščak

Jernej Pečnik pri izkopavanju gomile na Magdalenski gori - 1854. leta

samovoljno sestavljal grobne celote ali pa trgal iz njih posamezne kose, brez najdiščnih okoliščin. Prav zato je velik del Pečnikovih izkopanih danes sicer lep, toda znanstveno neuporaben material, ker ne vemo zanje vseh najdiščnih podatkov. Neuganemu pohlepu po izkopanih in denarju se je pridružil še njegovo častihlepeje, saj se je samovoljno prišteval celo med »znanstvene raziskovalce« in je suvereno opredeljeval posamezne najdbe.

Takemu početju pa so bili krivi tudi nekateri tedanji muzealci, ki so mu naravnost slepo zaupali, mu dajali potuho in so se včasih celo sklicevali na Pečnikovo mnenje v znanstvenih presojah. Vsi so pa prav dobro vedeli, kako Pečnik izkopava, vendar so skoraj vedno molčali in trpeli njegove metode, samo da jim je v muzej pošiljal nove predmete. Vse to je opogumilo Pečnika, da se je lotil celo pisanja, vendar je možu za to delo manjkalo vseh sposobnosti. V Izvestjih muzejskega društva za Kranjsko, v Domu in svetu in v posebni brošuri z naslovom: »Vojvodina Kranjska v pred-

zgodovinski dobi« je našel vrsto arheoloških najdišč, na katerih je kopal ali pa jih je poznal. Z njemu lastno samovoljno se v teh spisih hvali, kaj vse je izkopal, in čisto samovoljno opredeljuje in ocenjuje posamezne najdbe, kar pa je v večini primerov popolnoma napačno.

Znani dunajski arheolog dr. Moritz Hoernes je že leta 1915 o Pečniku napisal naslednje: »Kako je ta mož, ki se je samo zaradi denarja ukvarjal z izkopavanjem, zbiral predmete, je na široko znano. Navajam primer, kako je kopal veliko gomilo v Dolenji vasi pri Ribnici. Ker pri izkopavanju ni našel nič posebnega (!), je opustil nadaljnje delo. Podobno je delal ta kramar pač v vseh primerih. Razuzdano roparsko kopanje je motodično delo močno omejeno in skora ni bilo izgledov, da bi njegove orgije lahko omejili. Bilj smo prisiljeni, da smo z njimi paktirali.« S temi besedami je Hoernes natančno ocenil stanje arheološkega dela na terenu in Pečnikovo početje ob koncu prejšnjega in v začetku tega stoletja.

Letos poteka tudi sedemdeset let, kar je Pečnik prečo-

pal prazgodovinske gomile v Novem mestu. Od 21. avgusta do 10. septembra 1894 je na kapiteljskem travniku na Marofu prekopal dve veliki gomili in v obeh skupaj našel 80 grobov. Pobudo za kopanje v Novem mestu je dal Pečnik, stroške izkopavanja pa je poravnal dunajski muzej, ki je prejel seveda tudi vsa izkopane predmete. Zanimivo je brati Pečnikova pisma iz časa novomeškega izkopavanja, ki jih piše predstojniku arheološkega oddelka dunajskega muzeja Szombatyju. Poroča mu o uspehih kopanja, se hvali, kako pridno dela in priganja delavce, pismo pa vedno zaključuje z izrazi najgloblje vdanosti in zatrjuje, da bo vedno najpogostejši sluga, ki bo storil vse, kar mu bodo dunajski gospodje velevali. Mimogrede pa skoraj v vsakem pismu rafinirano potoži, kako slabo je plačan in kako mu primanjkuje denarja, da bi lahko še več in bolj uspešno kopal. Iz njegovih pisem izve mo tudi, kako nestrogo je kopal te gomile v upanju, da bo našel kaj izrednega (berilepe bronaste najdbe), in kako se mu je obenem že manjkalo na naslednje izkopavanje

na Magdalensko goro pri Smarju.

V letih, ko je izkopaval, je Pečnik zaslužil dosti denarja, s katerim pa očitno ni znal dobro gospodariti, saj je umrl kot revež in užival ob koncu življenja majhno podporo kranjskega deželnega odbora. Pečnik bi bil lahko postal izvrsten pomočnik šolanemu arheologu pri delu na terenu, saj je v teku let dobobra spoznal kraje in ljudi, vendar sta ga dobičkaheljnost in častihlepeje speljala na čisto drugo pot. Pod strokovnim vodstvom bi storil lahko veliko koristnega za arheologijo, saj je bil za svoje izobrazbo nadpovpreč-

»Poslovalnični servis, kjer bo možno oddajati večja naročila za najrazličnejše potrebe, za kar bo skrbel tudi trgovski potnik. Vendar gotovinskega prometa tukaj ne bo več, ker bo možno poslovanje le z odprtimi računi.«

Nova poslovalnica Mla-

dinske knjige je s svojo zunanjo podobo (arkade) lepo vključena v vrsto stavb okoli Rotovža in lepo dopolnjuje arkadni del novomeškega Glavnega trga. Posluje neprekinjeno od 7. do 19. ure. Za prve dni je pritegnila veliko število ljubiteljev knjig iz bližnje in daljne okolice.

OBJAVE - RAZPISI

Vpis v šole in tečaje

DOPISNA SOLA V LJUBLJANI razpisuje vpis v naslednje šole in tečaje:

1. I. do IV. letnik tehniške šole strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske smeri;
2. I. do IV. letnik ekonomske šole;
3. dvoletno administrativno šolo;
4. I. in II. stopnje osnovne šole za odrasle (višji razredi osemletke);
5. a) šestmesečni tečaj za izpopolnjevanje slovenskega izražanja, b) tečaj nemščine in italijanščine

(v štirih stopnjah), c) tehniško risanje (osnove), d) šestmesečni začetni tečaj knjigovodstva (temeljni dvojni knjigovodstva), e) trimesečni tečaj analitične evidence, f) šestmesečni tečaj industrijskega knjigovodstva, g) šestmesečni tečaj trgovskega knjigovodstva. Dopisni pouk je deloma kombiniran s slušnim. Prospekt, prijavo in pojasnila dobite na Dopsni šoli, Ljubljana, Parmova 39, telefon 36-043, 32-141.

Prijave sprejemamo do 30. septembra 1964.

Obvestilo glasbene šole v Novem mestu

Vpisovanje starih in novih učencev v Glasbeno šolo za šolsko leto 1964/65 bo od 26. do 30. junija 1964 od 9. do 12. ure v tajništvo šole.

Vpišejo se lahko učenci za:

1. godala (violina, violončelo, kontrabas)
2. klavir
3. solo petje
4. trobila (trobenta, pozavna)
5. pihala (klarinet, saksofon, flauta)
6. tolkala
7. harmoniko

8. kitaro
Z novim šolskim letom bomo sprejemali večje število otrok do 9. leta v pripravnico (zbor cicibanov). K instrumentom pod 1., 2., 7. in 8. se lahko vpišejo učenci, ki so z uspehom dovršili III. razred osnovne šole. V oddelku za solo petje se lahko vpišejo vsi, ki so dovršili 18. leto, v ostale oddelke pa vsi, ki so dovršili 12. leto. Razen pri prijavih na pouk pod točkami 1., 2., 7. in 8. je treba predložiti zdravniško spričevalo.

Prijave se dote v tajništvo šole in morajo biti kolkovane s kolkom za 50 din državne takse. Sprejemni izpiti za novo vpisane učence, ki obsegajo preizkušnjo poslušanja, ritmičnega čuta in ugotavljanja fuzičnih dispozicij, bodo v sredo, 10. julija, ob 9. uri dopoldne v Glasbeni šoli.

Uprava šole

Obvestilo kmetijske srednje šole Grm

Kmetijska srednja šola Grm, Novo mesto, razpisuje za šolsko leto 1964/65 vpis v I. letnik živilno-rejsko-poljedelske smeri. Pogoji za vpis je končana osemletka. Prijave, kolkovane s 50 din, pošljite upravi šole do 15. julija. Priložite tudi zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in zdravniško potrdilo. Interesenti za bivanje v internatu morajo ob vpisu predložiti tudi potrdilo staršev ali delovne organizacije, ki bo plačevala vzdrževalnino, ki bo vezala okoli 12.000 dinarjev.

Vpis v kočevsko gimnazijo

Ravnateljstvo gimnazije Kočevje razpisuje 100 (sto) mest za vpis v I. razred gimnazije za šolsko leto 1964-65. Pogoji za vpis je uspešno dovršen 8. razred osnovne šole. Do 22. junija 1964 morajo kandidati poslati ravnateljstvu gimnazije Kočevje: 1. prijavo za vpis v I. razred; 2. spričevalo o dovršenih osnovni šoli; 3. rojstni list; 4. mnanje šole.
V soboto, 27. junija, bo od 8. do 12. ure vpisovanje v prvi razred. K vpisovanju mora vsak učenec prinesiti tudi državni kolek za 50 din.
Ravnateljstvo

Obvestilo ekonomske šole v Novem mestu

V šolskem letu 1964/65 bomo sprejeli v I. razred 70 učencev in učenk. Pogoji za sprejem je uspešno končana osnovna šola. Pršnjo, kolkovano s 50 din, oddajte do 29. junija in priložite spričevalo ter izpisek iz rojstne matične knjige.

30. junija naj se zbero vsi kandidati ob 10. uri v prostorih naše šole, kjer bodo zvedeli za rezultat razpisa.

Ravnateljstvo

Obvestilo gimnazije Novo mesto

Kandidati, ki se bodo vpisali v pedagoško gimnazijo, na potrebnolo zdravniškega potrdila. Vpisujejo se s listimi dokumenti kot kandidati za vpis v ostale prve razrede gimnazije.

TONE KNEZ

Odborniki občinske skupščine kolektivom

Premišljeno, korak za korakom, naj dosejajo podjetja svoje načrte, pri tem pa je treba dosledno spoštovati zakonodajo — Več skrbi bo treba posvetiti kooperaciji — Se bo Opekarna izvlekla iz težav? — Finančne kadre bo treba še izobraževati

Ob pregledu gospodarskih uspehov v prvem četrtletju tega leta je občinska skupščina Brežice sprejela priporočilo delovnim organizacijam, ki vsebuje napotke za nadaljnje gospodarjenje. Podjetjem, ki plana v tem obdobju niso mogla uresničiti, predlagata oba zbora, naj ta izpad nadoknadijo s pravilnim določanjem norm in z doslednejšim izkoriščanjem svojih zmogljivosti. To velja predvsem za Opekarno in gostišče Mokrice. Za Opekarno vse kaže, da se bo izvlekla iz težav, saj ji je uspelo zaposliti sezonske delavce iz Srbije. Težave imajo še s strojno opremo, ven-

ni viri financiranja. Vseposod, kjer so z investicijami pričeli in bi se ob prenehanju gradnje delala škoda, naj delo čimprej dokončajo. Delovni kolektiv naj posvetijo vso skrb ustreznejši delitvi čistega dohodka, ki naj postane realen odraz povečane produktivnosti dela. Še zlasti naj bodo pozorni pri določanju najnižjih osebnih dohodkov. Podjetja naj bi bolj kot doslej spoštovala razne predpise, ker le urejeno poslovanje lahko zagotovi uspeh. Težko je dobiti predvsem računovodski kader v manjših podjetjih, kjer si pomagajo s honorarnimi močmi. To je rešitev v silii in zato naj bi vsa podjetja, ki imajo letno nad 20 milijonov dinarjev prometa, zaposlila stalne računovodje. Samostojnih moči je malo. Še bo torej treba izobraževati finančne kadre v tečajih in seminarjih in nadaljevati pot, ki jo je začelo lani društvo knjigovodij.

nje lahko zagotovi uspeh. Težko je dobiti predvsem računovodski kader v manjših podjetjih, kjer si pomagajo s honorarnimi močmi. To je rešitev v silii in zato naj bi vsa podjetja, ki imajo letno nad 20 milijonov dinarjev prometa, zaposlila stalne računovodje. Samostojnih moči je malo. Še bo torej treba izobraževati finančne kadre v tečajih in seminarjih in nadaljevati pot, ki jo je začelo lani društvo knjigovodij.

Nabrano v Pišecah

5. julija bo v Pišecah odkritje spomenika 10 talcem, ki jih je okupator ustrelil 1. maja 1943. leta. Vaščani so pri nestrokovnih delih opravili precej prostovoljnih ur, spomenik pa je v delu pri podjetju Pionir v Novem mestu.

Pred kratkim je imelo občni zbor Turistično društvo, ki je v preteklem letu uspešno delovalo. Pri vaščanih je uspelo dobiti nekaj tujskih sob, razen tega so na pobudo društva prepletkali 5 stavb, uredili vrtove, nasade in žive meje. Na občnem zboru pa so kritizirali gostišče, ker ne nudi gostom tople hrane. Sledenjeno je bilo, da bodo avgusta organizirali piknik. Izvoljen je bil nov upravni odbor, za predsednika pa je bil izvo-

ljen Ivan Cizel. Pišečki lovci pripravljajo vse potrebno za gradnjo lovškega doma. Načrti so že urejeni, vložene so prošnje za posojilo, kletne prostore pa še urejajo. Sprejet je bil sklep, da bo tudi letos vsak prispeval do 40 prostovoljnih delovnih ur. Če bodo sredstva še letos na razpolago, bodo prihodnje pomladi lovski dom nared za sprejem gostov.

Obrat kmetijske zadruge v Pišecah dobro dela. Zdjaj so se lotili del pri napeljavi vodovoda od izvira Gabernice do kmetijskega posestva in zadržnih hlevov. Napravljen je že zbiralni rezervoar za vodo. Dela gredo h kraju in upamo, da bo vodovod kmalu končan.

A. M.

TUDI SEVNIŠKA OBČINA ZAOSTAJA V PRIPRAVAH NA 42-URNI TEDNIK

Odpraviti nadure in začeti delo v več izmenah!

Šentjanž pred volitvami v združni svet

7. junija je bil v Šentjanžu predvolilni sestanek, na katerem so izbrali kandidate za volitve v združni svet KZ Tržišče-Sentjanž, ki bodo prihodnje nedelje.

Sestanek je bil prav dobro obiskan. Zivahna razprava se je razvila predvsem o gospodarstvu te zadruge. Lastniki zemljišč, ki jih je zadel arondacijski postopek, so skušali prikazati, da zemlja v teh krajih ni primerna za obdelavo z modernimi stroji, vodstvo zadruge pa je dokazalo, da tu prav dobro uspevajo hmelj, ribez in druge kulture. Zadruga namerava po novih načrtih vpeljati moderno in obsežno živinorejo, o čemer je bilo precej govora.

A. P.

Matični urad Kapele

Maja je doma rodila Božena Kovacik iz Kapel — Borisa. — Porok in smrti ni bilo.

Kaj bo jutri na dnevnem redu seje občinske skupščine v Sevnici?

Občinska skupščina Sevnica bo na jutrišnji seji obravnavala poročilo o delu komisije za prošnje in pritožbe, poročilo zdravstvenega centra Sevnica ter poročilo sveta za zdravstvo in sveta za socialno varstvo. Sprejela bo odlok o urejevanju, vzdrževanju in varstvu zelenja na javnih površinah, odlok o fluorografiranju prebivalstva ter odlok

o spremembi in dopolnitvi organizacije osnovnega šolstva v občini. Na dnevnem redu je tudi poročilo službe družbenega knjigovodstva o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1963 ter potrditev zaključnega računa davčnega knjigovodstva za preteklo leto. Za poročilne izjave pri najetju posojil prosijo Mizarska produktivna zadruga Sevnica ter Kmetijski zdruzi Krmelj in Sevnica. Mizarska zadruga bo najela 50 milijonov dinarjev posojila za stalna obratna sredstva. Kmetijska zadruga Krmelj 12 milijonov za gradnjo štiristanovanjskega bloka, pa 10 milijonov za kritje minimalnega sklada obratnih sredstev.

Matični urad Artiče

Maja ni bilo rojstev izven bolnišnice. Tudi porok ni bilo. Umrli sta: Ana Kos, posestnica iz Golobovega broda, 63 let, in Franciška Perc, učiteljica iz Križ, 79 let.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jožeta Belinc, žena posestnika iz Stranja, je padla po stopnicah in si poškodovala hrbet; Antona Posela, soferja iz Ključa, je nekdo povozil z motorjem in mu zlomil desno roko; Franc Vegelj, zidar iz Buševce vasi, je padel s stavišča in si poškodoval hrbtenico in glavo; Ana Kunej, žena posestnika iz Gorjan, je padla in si poškodovala levo nogo; Ljudmila Regvard, žena posestnika iz Plaviča, je padla s kolesom in si poškodovala glavo in desno roko; Anton Škrbina, sin posestnika iz Vel. Mraševega, je padel v vinogradu in si zlomil desno roko; Feliks Vegelj, električar iz Leskovca, je padel in dobil pretres možganov ter poškodbo levega ušesa; Ivan Avšin, klepar iz Mihalovca, je padel s lestve in si poškodoval hrbtenico; Alojz Kunej, posestnik iz Osredka, je padel pod voz in si poškodoval hrbtenico; Alojz Zibert, rudar iz Dol. Leskovca, je padel v rudniku in si poškodoval obraz in kolke; Antonija Levstik, hči posestnika iz Mrtvice, je padla s kolesom in si poškodovala čelo; Ivan Sekoranja, upokojenec iz Piršebrega, je padel s strehe in si poškodoval glavo.

Občinska Zveza prijateljev mladine Brežice vabi učence in dijake na letovanje v Rovinju. Letovanje bo trajalo 14 dni: od 13. do 27. avgusta. Prostora je za 110 otrok. Spremljalo jih bo sedem vzgojiteljev in pedagoški vodja. Stroški za bivanje v pionirskem letovišču bodo znašali za posameznika 10.000 dinarjev. V to vsoto je všteti tudi izlet z ladjo v okolico Rovinja. Prijave za letovanje sprejema občinska Zveza prijateljev mladine do 15. junija. — Na sliki: lansko veselje brežiških malčkov ob morju.

V »POSAVJU« nekaj ni v redu

Napake, ki se pojavljajo v majhnih podjetjih in jih povzročajo neurejeni medsebojni odnosi, je najtežje odpravljati. Če razen tega še samoupravni organi ne opravljajo svoje vloge tako, kot bi bilo treba, in niso sposobni objektivno presojeti, potem mora priti sodnik od zunaj. Tako se je pred nedavnim zgodilo obrtnemu servisnemu podjetju Posavje v Brežicah. O njegovem poslovanju je pred nedavnim razpravljala

občinska skupščina. V podjetju so se vrsto let dogajale organizacijske in finančne nepravilnosti. Stranke so se neštetokrat pritoževale nad nesolidno opravljenimi uslugami. Finančna inspekcija družbenega knjigovodstva Narodne banke v Celju je aprila pregledala poslovanje in ugotovila, da izhaja iz neurejene notranje organizacije. Po predpisih je za tovrstne prekrške odgovoren predvsem

direktor. Le-ta je po ugotovitvah inšpekcije opustil vrsto organizacijsko-tehničnih prijemov ter s tem dovolil neurejenost poslovanja. V obračunskih enotah in v skladišču je bila omogočena nepravilna manipulacija z materialom. Tudi ni razumljivo, zakaj v podjetju niso razpisali mesta tehničnega vodje. Podjetju niso ravni prihranili, če so to funkcijo naprtli direktorju. Nastajala je samo škoda.

Razprava na zadnji seji občinske skupščine je bila ob tem problemu precej glasna in ostra in nekateri odborniki so celo predlagali takojšnjo uvedbo pristne uprave. Končni sklep je bil drugačen. Zbora sta predlagala, naj stanje prouči posebna komisija, ugotovi krivdo direktorja za nepravilno poslovanje in da predlog delavskemu svetu podjetja za njegovo razrešitev. Delavski svet je bil te dni že na novo izvoljen.

V Brežicah skoraj vse prodano

Na brežiški sejem za prašičke so v soboto, 6. junija, pripeljali kmetovalci 437 prašičkov, od katerih so jih 385 prodali. Manjši so bili po največ 500 din kilogram, nad 3 mesece stari pa so šli v promet po največ 330 din kg.

Med Loko in Bregom smo zvedeli

Dva mlada Ločana sta diplomirala na ljubljanski univerzi letos v maju: Milan Kolman za inženirja gozdarstva, Joža Lipovšek pa je di-

Matični urad Sevnica

Maja sta doma rodili Karolina Konajzler iz Zarvata — Zinko in Ljudmila Jazbinske iz Ori — Antona. — Poročili so se: Franc Zvegljč, železničar iz Trnovca, in Marija Zvegljč, delavka iz Stržišča; Martin Lisec, delavec iz Lukovca, in Ivana Raž, poljedelka iz Laz; Ciril Kodrič, ključavničar iz Križišča, in Olga Plazar, šivilja v Vrha; Janez Svaiger, posestnik iz Bučke in Anglica Jolovac, posestnica iz Vrbovca; Marijan Pavlovič, ključavničar iz Sevnice in Marija Erjavc, šivilja iz Loga; Anton Umek, varilec iz Sp. Mladotič, in Angela Groznik, šivilja iz Gabrijel; Stanislav Zvegljč, mizar iz Lukovca, in Ana Novšak, politička iz Konjskega; Emil Rupnik, prometnik iz Smarjete, in Ljudmila Lisec, šivilja iz Lukovca.

Matični urad Boštanj

Maja je bila doma rojena ena deklica. — Porok ni bilo. — Umrli je Albin Savine, upokojenec iz Loga, 80 let.

Matični urad Tržišče

Maja ni bilo rojstev izven bolnišnice in ne porok. Umrli sta: Marija Hočevar kmetovalka iz Skronvika, 72 let; Antonija Merčnik, upokojenka iz Škovca, 70 let.

plomirala na ekonomski fakulteti. Oba mlada diplomanta štejeta med prve dijake iz vrst nekdanje nižje gimnazije v Radečah, ki so v povojnem času diplomirali na raznih visokih šolah. Oba sta bila aktivna člana mladinske organizacije. Vsi Ločani jima iz srca čestitamo in jima želimo obilo uspehov pri delu!

Osnovna organizacija RK v Loku je od 1. marca letos, ko je bil občni zbor, še vedno brez tajnika, ker ga na zboru niso mogli izvoliti. Organizacija je v zdravstvenem prosvetljevanju, v krvodajalskih akcijah in v drugem dosegla veliko uspehov, lani pa so število članov RK povečali od 243 na 252. Vprašujemo se: kako to, da v Loku in njeni okolici ni mogoče najti nikogar, ki bi prevzel dolžnost tajnika? Kaj meni k temu osnovna organizacija SZDL, saj je očitno, da en človek ne more opravljati poslov tajnika in predsednika hkrati? Žičnica za prevoz ljudi čez Savo, ki so jo zgradili pri

železniški postaji Breg, že obratuje. Opremljena je s sodobno kabino za 4 osebe, za enkrat pa deluje na ročni pogon, dokler je ne bodo opremili z elektromotorjem. Prebivalcem Vrhovega in Senturja ter železničarjem, ki delajo na Bregu in v Sevnici, je ojašala težave na poti. Čoin, ki je prevažal ljudi doslej z tevega na desni breg, je bil preveč odvisen od stanja vode. Prebivalci so sodelovali pri gradnji žičnice z prostovoljnimi delom, del sredstev pa sta prispevala krajevni urad iz Radeč in občina Laško.

Sentjurčani so začeli graditi vodovod. 12 interesentov je že ustanovilo gradbeni odbor. Dovolj močan izvir, oddaljen od naselja približno 400 metrov, so našli voda pa je higijensko že pregledana. Dovoljenje za napeljavo čvili pod progo so že dobili, ta dela jim bodo opravili železničarji. Pozneje bo voda iz njihovega zajetja uporabljala železniška postaja Breg. Osnovna organizacija RK bo organizirala prostovoljno delo mladinskega aktivna RK pri gradnji vodovoda. Upajo, da bodo pri prostovoljnem delu sodelovali tudi ostali prebivalci.

SEVNIŠKI VESTNIK

S. SK.

Skrb za preživnine je stvar vse občine

ZABELEŽENO

Skrb za stare kmete, ki ni so več sposobni sami obdelovati zemljo, je bila glavna tema zadnje seje sveta za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine Kočevje. Predvsem so ugotovili, da to ni le stvar kmetijskih organizacij, pač pa vse občine in celo vseh gospodarskih organizacij v občini, se pravi vse družbe. Z odlokom o preživninah, o katerem so na seji tudi govorili, bi bile rešene socialne razmere starih ljudi po vaseh, občina pa bi imela težave z zemljo, ki bi jo dobila od kmetov, posebno s tisto, ki ni primerna za družbeno proizvodnjo.

Občina je že pred leti pričela reševati problem starih, onemoglih kmetov, ki se ne morejo več preživljati z obdelovanjem zemlje, niti ne morejo v redu plačevati davčnih obveznosti. Ker je bilo vedno več primerov, ko je bil kmet pripravljen oddati zemljo proti primerni mesečni preživnini, je OBLO že pred

štirim leti izdelal poseben poslovnik za določanje preživnin. Kmalu so opazili, da je poslovnik pomanjkljiv, predvsem je bilo nejasno, od kod dobiti sredstva za preživnine. Občina namerava že letos sprejeti poseben odlok o preživninah. Preživnino naj bi prejemale le tisti kmetje, ki izročajo vsa zemljišča v družbeno last (najmanj tri hekta-

KOČEVSKÉ NOVICE

re) posestvom KGP Kočevje ali Snežnik-Kočevska Reka, in to v nižinskih kakor tudi v hribovitih predelih, kjer družbena proizvodnja ni mogoča. Do preživnine bo upravičen le tisti, komur je zemlja edini ali pretežni vir dohodka, star pa mora biti najmanj 65 let (moški) oz. 60 let (ženska). Prosilec preživnine lahko izroči družbi vso zemljo (naj-

manj 3 ha), razen stanovanjske hiše z gospodarskimi poslopi oz. ohišnico do največ enega hektara. Do preživnine bodo upravičeni tisti, ki nimajo nikogar, ki bi jih lahko preživljal, oz. ga imajo, pa mu ta ne more nuditi preživnine.

Višina preživnine, ki se določi posameznemu prosilcu, je v sorazmerju z vrednostjo zemlje, ki jo je prenesel v družbeno lastnino. Najmanjša je 8.000 dinarjev (vrednost zemlje 300 do 400.000 din), najvišja pa 15.000 din (vrednost zemlje nad milijon din). Tudi če znaša preživnina po vrednosti zemlje manj kot 8.000 din, pripada nosilcu preživnine, če nima drugih virov preživljanja, mesečna preživnina 8 tisoč dinarjev. 50 % preživninskega zneska pripada tudi za vse druge osebe, ki jih je nosilec preživnine dolžan preživljati.

Člani sveta so poudarili nujnost in pomembnost odloka o preživninskem varstvu

onemoglih kmetov in tudi to, da je problem, ki ga načenjajo, predvsem socialno-političen in šele potem ekonomski in da je temu primerna tudi družbena odgovornost. Največje vprašanje je, kje dobiti dovolj sredstev za preživnine. Sredstva sklada bodo odškodnine, ki jih vplačajo gozdno kmetijske organizacije za uporabo prevzetih zemljišč in gozdov, občinska sredstva iz proračuna, kupnine in zakupnine od zemljišč v družbeni lasti, obresti od naloženih sredstev sklada, prispevki, volila in darila ter drugi dohodki ter prispevki drugih gospodarskih organizacij, ki zaposlujejo delavce iz razselejanja.

Predstavniki kmetijskih organizacij so poudarili, da je njihova velika družbena odgovornost predvsem v tem, ker bodo morale prevzemati tudi površine, ki za družbeno proizvodnjo niso primerne, da bodo morale z njimi gospodariti in vlagati vanje. Menili so, da naj kmetijske organizacije plačujejo prispevek v sklad za preživnine le za tista zemljišča, ki jih bodo prevzelo (interesantno), medtem ko za površine, na katerih družbena proizvodnja ni možna, ne bi plačevale prispevka. Taka zemljišča bi po možnosti le prevzemale in gospodarile z njimi.

Praden bo o tem dokončno odločala občinska skupščina, bo svet na podlagi podrobnejših finančnih analiz ponovno razpravljal o ustanovitvi sklada za preživninsko varstvo kmetov.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je na tej seji razpravljal tudi o karti zemljišč, primernih za družbeno proizvodnjo, ki je bila pred kratkim pripravljena.

FRANCE GRIVEC

Huliganstvo ali kaj?

O odnosu do družbene lastnine o problemu »moje — naša« je bilo že veliko povedanega, tako da je človeku že kar nerodno govoriti o tem. Pa vendar je potrebno vsaj opozoriti na nekatere pojave, saj zaleglo verjetno ne bo veliko...

Ribniška občina je za ureditev starega gradu sredi Ribnice žrtvovala veliko denarja, ki bi ga s pridom uporabili kje drugje. Vendar so prebivalci na preurejeni grad lahko ponosni, vsakomur ga s posebnim veseljem pokažejo. Da bi grad resnično služil le turizmu in gostinstvu ter kulturi, so iz njega umaknili celo otroško igrišče. Zdaj pa lahko (ne več otroci!) podijo po njem, skačejo s balkona in na balkon, plezajo po arkadah, se lovijo po stopniščih, gledališkem odru ter parku itd.

Teško bi rekli fantom v obledeh kavbojkah in s tarzanskimi frizurami huligani, njihovim dejanjem pa huliganstvo, prej pobalinstvo posebne vrste. Pobalinstvo, ki na tujca naredi precej mučen vtis, ne nazadnje tudi zaradi številnih »furmanskih« psov, ki jih jemljejo iz kosmatega gostilniškega besednjaka. To nas v turistično atraktivnem ambientu še posebno žali, ker žal naš ponos, človeško dostojanstvo.

Toda če vse to pustimo ob strani, ostane vprašanje povsem materialnega značaja, z drugimi besedami š k o d a, ki jo povzročajo. Preneumno bi bilo, da bi lepoto preurejenega gradu, priborjeno s tolikimi težavami, uničili na tak pobalinski način. In to tisti, ki bi se v največji meri morali zavedati pomembnosti in lepote gradu.

Prostor pred kavarno v gradu verjetno tudi ni parkirni prostor, kljub temu marsikdo zapele s fičkom ali motornim kolesom čez most, da si za nekaj metrov skrajša hojo! Nerazumljivo je tudi to, da vrtni stoli pred grajsko kavarno tako radi »dobijo noge«, menjajo lastnika, ki si misli: če je družbeno, je tudi moje...

In še nekaj: v parku so posadili okrasno drevje, ki na moč prijetno vpliva na človeka. Tako se je zgodilo verjetno tudi tistemu, ki je pred kratkim, ko je pokosil travo v parku, odšel, posekal in oklestil mlado drevesce in ga uporabil na vozu kot oporo za travo. In se pri tem niti ni kaj prida razburjal. Dobro bi bilo vedeti, če bi s prav tako brezčutnostjo posekal mlado jablano na domačem vrtu!

Kako radi pozabljamo, da moramo z družbenim premoženjem ravnati enako kakor s svojimi!

Gasilske proslave v ribniški občini

Gasilci v ribniški občini se vestno pripravljajo na požarnovarnostni teden, ki bo trajal od 14. do 21. junija. V tem času bodo razstave gasilske opreme in orodja v Ribnici, Sodražici, Loškem potoku in Dolenji vasi. Ribnica in Sodražica pa bosta v tem času primerno okrašeni. Izvedli bodo sektorske vaje in prvi del ocenjevanja gasilskih društev. Priказovali bodo poučne filme po vseh večjih krajih, po šolah pa bodo predavanja o gasilstvu.

Letos je stoletnica jugoslovanskega gasilstva. Ta jubilej bodo lepo proslavili tudi gasilci v ribniški občini. Kot uvod v proslavljanje je bila

pred kratkim uspela proslava 55-letnice obstoja gasilskega društva v Zleblju. 14. junija je predvidena otvoritev novega gasilskega doma industrijske gasilske enote na obratu Inles v Ribnici. Ob tej priliki bi bodo razvili prapor in proslavili 25-letnico društva. Nadaljnje proslave bodo še: v Dolenji vasi, kjer bodo proslavili 90-letnico društva, razvili prapor in izročili svojemu namenu novo motorno brizgalno; v Grčaricah bodo letos proslavljali 60-letnico društva in razvili svoj prapor; v Danah bodo imeli otvoritev gasilske shrambe, na Velikih Poljanah pa bodo izročili svojemu namenu no-

vo motorko. Začeli so tudi že s pripravami za gradnjo novega gasilskega doma in v ta namen zbrali 115 kubičnih metrov lesa.

Gasilci se bodo v lepem številu udeležili letošnje osrednje partizanske proslave 5. julija v Makošah pri Dolenji vasi. 22. julija pa bodo obiskali najstarejši in najzaslužnejše gasilce.

—r.

Nesreča na cesti

Pred kratkim so pokopali tragično umrlega Staneta Zobca iz Prigorice pri Ribnici, starega 33 let. Pokojni Zobec je 7. maja vozil hlode na Inlesov obrat v Ribnico. Med potjo — bilo je med Nemško vasjo in Goričjo vasjo — je Zobec skočil z voza, medtem pa je pripeljal osebni avtomobil in ga zbil na tla. Bil je težje poškodovan in po treh tednih je umrl.

Zobec je bil delaven fant in priljubljen pri ljudeh. Bil je zelo delaven gasilec, posebno pa se je izkazal pri gradnji novega gasilskega doma. Za starše je nenadna izguba sina zelo hud udarec. Naj mu bo lahka domača gruda!

Naročite domači tedi
bratu ali sinu,
ki je pri vojaki!

Šolarji na izletih

Spomladanski dnevi pred koncem šolskega leta so najprimernejši, da se otroci kot lastovke jeseni odpravijo na šolske izlete na vse strani naše domovine. Potujejo z vlaki, zadnje čase pogosteje z avtobusi. Tako leto za letom in vedno spoznajo nov konček naše lepe dežele. Letos so se učenci 2., 3. in 4. razreda osnovne šole v Dolenji vasi odpravili z avtobusom proti Gorenjski. Z velikim zanimanjem so si ogledali Jesenice, Prešernov dom v Vrbi, Bled in muzej v starem gradu, Prešernov gaj v Kranju, in Ljubljani pa živalski vrt, ki je bil za malčke najbolj zanimiv.

V minulem tednu na kočevskih športnih igriščih

Nogomet: kočevski nogometaši so na domačem igrišču izgubili obe odigrani tekmi z NK Domžale. Člani s 3:2 (2:1), mladinci pa s 2:1 (1:1). Tudi tokrat smo bili priča prepričan pogajanju s sodniki, nekateri igralci pa so bili izključeni iz igre. Nismo nasprotniki nogometa, toda ob tem, ko moramo na vseh tekмах slediti disciplinskim prestopkom, krogu in prepričan, se resno vprašujemo kam to vodi? Kdo ima prav: ali ti, ki trdiš, da je vsakdo, ki takšne pojave kritizira, nasprotnik nogometa, ali ti, ki si žele lepe in plemenite igre? Nogometaši, kaj pravite k temu?

Parizanski atleti in igralci so bili v gosteh v Ljubljani in so se to nedeljo držali kar dobro.

Odbojka II. republiške lige se je v predznanjem kolu končala z zmago moštva TVD Partizan iz Kočevja nad OK Elementi iz Ljubljane s 3:2 (13:15, 15:10, 2:15, 15:11, 16:14).

Košarkarji so zmagali nad Ljubljano z 32:29. Mladi košarkarji Kočevja se dobro prebujajo proti vrhu lestvice. Uspešne so bile tudi košarkarice, ki so igrale II. turnir in so premagale oba nasprotnika: Slovana iz Ljubljane z 20:17 in Ljubljano z 32:9. V prvem turnirju so izgubile vse tekme z istimi nasprotnicami, zato je ta zmaga toliko več vredna. Cestitamo jim k vidnemu uspehu v II. turnirju!

Brodarsko tekmovanje

Ob zaključku Jugoslovanskih pionirskih iger je bilo v Kočevju brodarsko tekmovanje šol iz Kočevja, Fare in Oneka. Pionirji so na Rinži tekmovali z motornimi čolni in jadrnicami. Prvo nagrado je dobil Fara, drugo si delila šola Jožeta Seška in iz Fare, tretjo pa so dobili pionirji iz Oneka.

RAZPRAVA O EKONOMIKI

Svet za industrijo in obrt pri Obs Kočevje je prejšnji teden razpravljal o mestu kočevskih podjetij v primerjavi z istovrstnimi podjetji v Sloveniji in Jugoslaviji. Dobro pripravljena analiza o ekonomiki in rentabilnosti je temeljila na pokazovalnih zadnjih treh let. Splošna ugotovitev bi bila, da so naša podjetja navadno nad jugoslovanskim povprečjem in z nekaterimi pokazovalci pod slovenskim. In analize, iz primerjav s sorodnimi podjetji v Sloveniji

kajenje slabe rezultate, izvajali pa smo jih, ker so bile moderne. Vsi so se zavedali resnosti problema, ki posredno ali neposredno vpliva na druga področja, kot so standard, rentabilnost, izvoz, ter sklenili podobne razgovore o teh problemih razširili na posamezne gospodarske organizacije. Zavzeli so se, da bi vsaj vsak mesec ali mesec in pol imeli sejo sveta, na kateri bi obravnavali eno od kočevskih podjetij in skušali skupno z zastopniki organizacije prodrati v bistvo problema pri njih, skušali najti najboljše in najprimernejše pot. Prvo tako sejo bodo posvetili problemom Opreme, ki med vsemi s svojimi težavami prednjači.

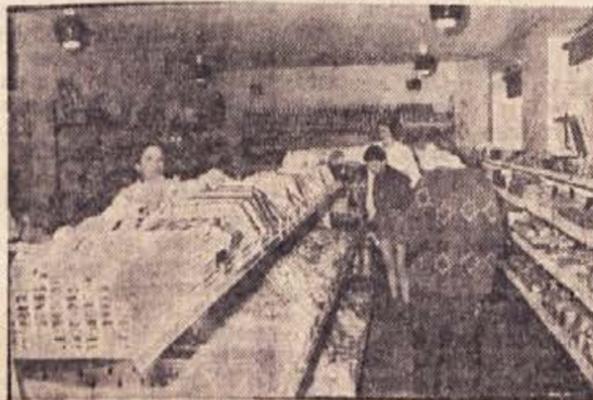
REŠETO

in Jugoslaviji pa še bolj, se vidijo slabosti v produktivnosti, rentabilnosti. Tem slabim točkam, so poudarili člani sveta, bo treba pri analizi posameznih podjetij posvetiti največjo skrb. Cilj samoupravnih organov gospodarskih organizacij pa mora biti, da se vsaj izenačijo, če že ne celo dvignejo nad slovenska povprečja.

V razpravi so se člani sveta pogovorili o številnih napakah ter objektivnih in subjektivnih slabostih. Menili so, da številne akcije (volitve, povečanje OD, skrajšan delovni čas itd.) angažirajo vse subjektivne sile in strokovni ter operativni kader v gospodarskih organizacijah, tako da čestokrat ne utegnejo ali pa nima kdo poskrbeti za ekonomiko. Opozorili so tudi na modo raznih akcij (npr. integracija), ki večkrat po-

Predrzní medvedje pri Loškem potoku

»Ze sedaj imamo situacijo z divjadjo, predvsem z medvedji,« pravijo v Loškem potoku. Pred kratkim so v Travniku nedaleč od hiš videli kar štiri. V Retjah, kjer so nekoč sadili veliko koruze, so jo skoraj povsem opustili, ker s tem napravijo divjadi veliko veselje. Komatinci so tako predrznil, da včasih pridejo prav do hiš (kot bi ne bilo na vsem svetu nobenega lovca!). Kaj bo šele jeseni, ko bodo pridelki dozoreli!

V ribniški samopostrežnici (Foto: Mohar)

Skrajšan delovni čas: Rudnik Kočevje, Melamin, INKOP

Ustavno določilo o 42-urnem delovnem tednu postaja vedno bolj stvarnost, pri tem pa se vsi prav dobro zavedamo, da prehod ni lahak in enostaven. Potrebne so skrbne priprave in temeljite analize, če hočemo doseči vse tisto, kar se za pojmom 42 ur skriva, namreč dvig proizvodnosti, zmanjševanje proizvodnih stroškov, skrajša iskanje notranjih rezerv.

V kočevski občini je komi-

sija za skrajšan delovni čas doslej obravnavala prošnje treh gospodarskih organizacij: Rudnika, kemične tovarne Melamin in Inkopa, v kratkem pa bodo na vrsti še nekatere druge (Avto). Vse tri organizacije so pripravile temeljite analize, in ko jih je komisija pogledala, je ugotovila, da imajo povsod realne možnosti za prehod na 42-urni delovni teden. Značilno za vse je, da uvajajo po dve oziroma tri proste sobote v mesecu, medtem ko je delovni dan še naprej osem ur.

Najboljšo analizo so napravili v rudniku. Tu bodo uvedli v jami tako odkopno dolžino čel, pri kateri bodo dosegli maksimalno storitev z najnižjimi stroški in najhitrejšim napredovanjem čel. V obdelovalnici v elektrostrojnem obratu bodo uvedli tri

izmenje, v ostalih delavnicah pa dve. Po analizi sodeč so polskali vse notranje rezerve (organizacija dela, tehnološki postopek, poostrena delovna disciplina, spremenjen način nagrajevanja).

Tudi v kemični tovarni Melamin bodo uvedli tri proste sobote. Hkrati s skrajšanjem delovnega tedna bodo poskrbeli za zmanjšanje zastojev, boljše delovno disciplino ter za povečanje kapacitet z manjšimi investicijami. V Inkopu pa bodo v začetku imeli dve prosti soboti. Da bodo doma tri proste sobote v mesecu, medtem ko je delovni dan še naprej osem ur.

Ob bridki izgubi drage žene

TEREZIJE MRVAR

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremili na zadnji poti in ji darovali toliko lepega cvetja in mi izrekli sožalje. Zahvaljujem se zdravstvenemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, posebno pa dr. Zakrajščkovi in primariju dr. Smrečniku za požrtvovalno skrb in nego v času njene bolezni. Lepo se zahvaljujem tudi upravi in kolektivu podjetja »Trgoprometa« v Kočevju za pomoč in podarjene vence ter sostanovalcem in sosedom za vso pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Mož TONE

Strokovnjaki so ključ do uspehov in razvoja

Da v Beli krajini občutno manjka nekaterih strokovnjakov z visokošolsko izobrazbo, je znana reč, zaskrbnjujoča pa je podatek, da v vsej črnomaljski občini ni niti enega ekonomista, da nobeno podjetje nima pravnika, da so v občini tri kovinska podjetja, v vseh treh pa imajo le enega inženirja, in da obe livarni ne premoreta niti enega inženirja metalurga.

Občinski komite Zveze komunistov je o kadrovske problematiki razpravljala in jo sklenil vključiti v svojo predkongresno dejavnost. Določena je bila posebna skupina komunistov, ki bo vzrokom za tako stanje v podjetjih skušala priti do dna, hkrati pa bo proučila politiko štipendiranja, da bi v občini enkrat za vselej razčistili s temi stvarmi.

Komunisti občine Črnomelj bodo razen tega v času do jesenskega kongresa posvetili vso skrb krepitvi samoupravljanja v delovnih kolektivih ter spet s pomočjo določenih skupin ljudi iz svojih vrst proučili nagrajevanje po učinku, ki še vedno ni zadovoljivo. Druga skupina komunistov bo v tem času proučila, kaj je Zveza komunistov storila za uvedbo skrajšanega delovnika in odpravo minimalnih osebnih dohodkov.

Na posvetu, ki ga je občinski komite sklical s komunisti iz industrije, rudarstva in gradbeništva, pa so obravnavali nadaljnjo rast industrije ter se odločili za izgradnjo štirih industrijskih podjetij: Belta, Iskre, rudnika Kanjarice in Zore, ki naj bi predstavljali gospodarsko osnovo občine, vsa ostala podjetja pa naj se razvijajo skladno z možnostmi.

Najtežje investicijske probleme so rešili z združevanjem sredstev, pri čemer je treba posebej pohvaliti nekatera manjša podjetja, ki so to z vsem razumevanjem sprejela.

Posebno pomemben je bil v okviru predkongresne dejavnosti komunistov tudi nedavni posvet iz kmetijstva, na katerem so govorili predvsem o racionalnejšem usmerjanju zasebne proizvodnje, kako in komu priključevati opuščena zemljišča, o načinih, ki bi kmetovalcem ob zmanjšanju delovne sile omogočili večje donose, ter o davčni politiki, ki bi morala bolj spodbudno vplivati na kmetijske proizvajalce. Posvet je zelo uspel, o sklepih, ki so jih tu sprejeli, pa so že razpravljali, deloma pa še bodo razpravljali tudi na kmetijskih zborovanjih po posameznih področjih.

Predsednik občinskega odbora SZDL Franc Štajdohar je obrazložil naloge združenih svetov, o nalogah SZDL v predkongresni dejavnosti ZK pa je poročala Vera Jukič

Na posvetovanju so sklenili da bodo organizacije SZDL kar največ pozornosti posvečale kadrovske problematiki ter volitvam v delavske svete in združni svet. V razpravi so tovariši s terena govorili o krajevnih skupnostih o us-

merjanju mladine v poklice in prihodnosti občanov, ki žive na področju za družbeno lastnino interesantne zemlje, ali pa tistih, ki žive v odročnih vaseh, kjer zemlja za družbeno proizvodnjo ne pride v poštev.

SZDL je po vaseh skil-

merjanju mladine v poklice in prihodnosti občanov, ki žive na področju za družbeno lastnino interesantne zemlje, ali pa tistih, ki žive v odročnih vaseh, kjer zemlja za družbeno proizvodnjo ne pride v poštev.

SZDL pred novimi nalogami

Posebno pomemben je bil v okviru predkongresne dejavnosti komunistov tudi nedavni posvet iz kmetijstva, na katerem so govorili predvsem o racionalnejšem usmerjanju zasebne proizvodnje, kako in komu priključevati opuščena zemljišča, o načinih, ki bi kmetovalcem ob zmanjšanju delovne sile omogočili večje donose, ter o davčni politiki, ki bi morala bolj spodbudno vplivati na kmetijske proizvajalce. Posvet je zelo uspel, o sklepih, ki so jih tu sprejeli, pa so že razpravljali, deloma pa še bodo razpravljali tudi na kmetijskih zborovanjih po posameznih področjih.

Predsednik občinskega odbora SZDL Franc Štajdohar je obrazložil naloge združenih svetov, o nalogah SZDL v predkongresni dejavnosti ZK pa je poročala Vera Jukič

Na posvetovanju so sklenili da bodo organizacije SZDL kar največ pozornosti posvečale kadrovske problematiki ter volitvam v delavske svete in združni svet. V razpravi so tovariši s terena govorili o krajevnih skupnostih o us-

merjanju mladine v poklice in prihodnosti občanov, ki žive na področju za družbeno lastnino interesantne zemlje, ali pa tistih, ki žive v odročnih vaseh, kjer zemlja za družbeno proizvodnjo ne pride v poštev.

SZDL je po vaseh skil-

merjanju mladine v poklice in prihodnosti občanov, ki žive na področju za družbeno lastnino interesantne zemlje, ali pa tistih, ki žive v odročnih vaseh, kjer zemlja za družbeno proizvodnjo ne pride v poštev.

SZDL je po vaseh skil-

Posebno pomemben je bil v okviru predkongresne dejavnosti komunistov tudi nedavni posvet iz kmetijstva, na katerem so govorili predvsem o racionalnejšem usmerjanju zasebne proizvodnje, kako in komu priključevati opuščena zemljišča, o načinih, ki bi kmetovalcem ob zmanjšanju delovne sile omogočili večje donose, ter o davčni politiki, ki bi morala bolj spodbudno vplivati na kmetijske proizvajalce. Posvet je zelo uspel, o sklepih, ki so jih tu sprejeli, pa so že razpravljali, deloma pa še bodo razpravljali tudi na kmetijskih zborovanjih po posameznih področjih.

cala politične aktive, kjer so vse to ponovno pretresali, hkrati pa si zastavili naloge, prilagojene njihovim razmeram.

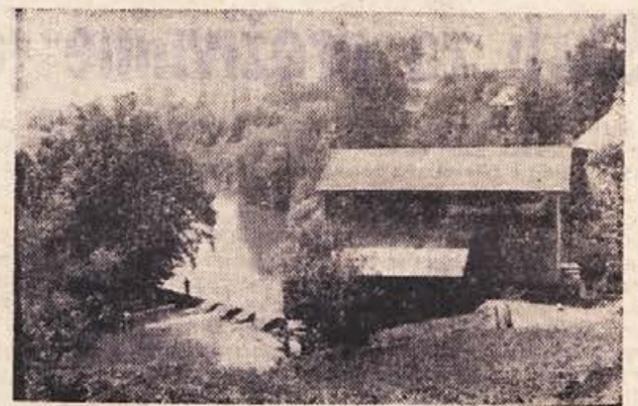
Poslej smeti tja, kamor spadajo!

Do sedaj so Črnomaljšani odlagali smeti več ali manj na mesta, ki so jih določili po lastni presoji. Glede tega ni bilo preveč natančno, zato smo lahko videli smeti pred hišami ali za njimi, ob lepših stanovanjskih blokih itd. Domačini so bili tega vajeni, turistom pa se je vse to kaj čudno zdelo.

Da bi takemu početju, ki je kvarilo podobo mesta, hkrati pa predstavljalo leglo umazanije, napravili konec, so odborniki črnomeljske občine sprejeli odlok o obveznem odvažanju smeti na območju mesta.

Po novem odloku morajo stanovanjci hiš odlagati smeti samo v posebne smetarske posode, spravljene v hiši na primernem mestu, dva ali trikrat v tednu pa jih bodo morali zvečer postaviti pred vrata, da jih bo ponoči lahko Komunalno podjetje odpeljalo tja, kamor sodijo. Če bodo še naprej kupi smeti izven smetarskih posod ležali na tleh, jih bodo smetarji odpeljali, vendar bo za to delo prejel hišni svet poseben račun. V interesu prebivalcev je, da bodo vzpostavili red tudi pri smeteh. Komunalnemu podjetju pa je bilo na občinski seji naloženo, da bo v redu opravljalo odvoz smeti.

Seveda pa bo treba tudi

Poletna vročina je v Črnomlju spet sprožila govorice o kopališču. Lahinja in Dobljica sta sicer lepi rečici, vendar mrzli, razen tega ni nikjer urejenega dostopa v vodo. Kdor ima avto, se lahko hodi kopat v toplo Kolpo, večina občanov pa je še vedno brez prevoznega sredstva in si želi kopališča v domačem kraju.

redni odvoz smeti plačati. Izračunali so, da bo moral vsak najemnik stanovanja plačati na mesec poleg stanarine tudi 150 dinarjev za odvoz smeti. Če kdo ne bo upošteval novega odloka, računajo na navade iz prejšnjih let, naj ne bo presenečen nad dokaj visoko kaznijo.

Ker doslej tudi v mestu ni bilo košev za odpadke in je bilo posebno pred samopostrežnimi trgovinami vedno dovolj smeti, bo Komunalno podjetje v kratkem namestilo posebne koše. Namesto na tla naj prebivalci vanje mečejo odpadke, kar bo čistoči mesta samo v prid!

Seminar za občinska in okrajna vodstva SZDL

Pred kratkim je bil v Ljubljani seminar za občinska in okrajna vodstva SZDL, na katerem so obravnavali novo vlogo te najbolj množične organizacije. Ta vloga naj se kaže pri urjevanju samouprave in usposabljanju občanov za vključitev v vse organe samoupravljanja. Socialistična zveza mora postati tista tribuna, ki bo reševala vsa vprašanja, s katerimi imajo občani vsakodnevne težave.

Na vrsto vprašanj, ki so jih v preteklosti postavljali občani odbornikom, si lahko danes že sami odgovore, kajti njihovo poznavanje vse problematike je s pomočjo dobrega obveščanja večje, kot je bilo kdajkoli.

Na seminarju so pravej razpravljali o novih organizacijskih oblikah, ki se že pojavljajo v praksi. Največ govora pa je bilo o tem, kakšni naj bodo plenumi in izvršni odbori te organizacije. Slišali smo več predlogov, ki jih bo verjetno moral novi statut SZDL upoštevati. Ugotovili so, da se je v dosedanjih praksi uveljavilo več oblik sodelovanja članov z organi

SZDL, ki jih kaže upoštevati tudi v bodoče.

UMRL JE JOŽE ČRNIČ

Pretekli teden so v Pribinčih pokopali 61-letnega Jožeta Črniča, ki ga je smrt nepričakovano iztrgala iz srede njegovih domačih in znancev. K preranemu grobu ga je spremljala množica ljudi, ki so ga poznali še kot aktivista NOB od leta 1942, borca 15. brigade in neumornega delavca v vseh množičnih organizacijah v povojnih letih.

Lepo organiziran civilni pogreb, na katerem so se od pokopnika poslovili tudi govorniki v imenu političnih organizacij, je pričakal, da je Jože Črnič ušval ugled in priljubljenost med prebivalstvom. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v lepem spominu!

Kaj je s semiško krajevno skupnostjo?

Kot je slišati, si mnogi Semiščani in tudi prebivalci sosednjih vasi še zmeraj niso povsem na jasnem, kaj je pravzaprav krajevna skupnost. Ugibajo, ali bo to nov občinski urad namesto sedanjega krajevnega urada, še manj pa vedo o nalogah krajevnih skupnosti.

Iniciativni odbor je bil že dvakrat sklican, vendar do sestanka ni prišlo, tretjič pa se bodo zbrali te dni. Kmalu za tem bodo po vaseh zbori občanov, kjer se bodo ljudje izrekli za krajevno skupnost.

Matični urad Črnomelj

Maja je bila doma rojena ena deklica. Poročili so se: Anton Simec, strojni ključavničar iz Gribelj, in Zvonimira Novak, šivilja iz Stranske vasi; Alojz Sterk, kmetijski tehnik iz Butoraja, in Ana Pezdire, gospodinjska pomočnica iz Cerkevščic; Ivan Hurstek, uslužbenec iz Črnomlja, in Jožeta Rožič, uslužbenka iz Nakla; Vladislav Lozar, kretnik iz Petrove vasi, in Marija Muc, poljedelka iz Čudnega sela; Stanislav Grabrijan, livar, in Marija Klobučar, pletilja, oba iz Knežine; Marijan Dejak, kovinostrojar, in Gabrijele Kotar, natakarica, oba iz Črnomlja; Stanislav Dražumerič, livar z Beljčevega vrha, in Stefanija Medvedček, uslužbenka iz Blatnjice; Jožef Konda, trgovski pomočnik iz Loke, in Frančiška Gregorič, uslužbenka iz Rodin; Vinčo Butala, rudar, in Jožefa Grdešič, poljedelka, oba iz Dobljic; Jože Simec, uslužbenec, in Alenka Perz, studentka, oba iz Črnomlja.

Umrlji so: Ana Rom, užitarica z Griča, 82 let; Marija Dragos, kmetovalka iz Čudnega sela, 74 let; Janez Hlenič, kmet iz Butoraja, 63 let; Franc Vrščak, upokojenec iz Črnomlja, 81 let; Anton Kuzma, kmet iz Butoraja, 56 let in Marija Piškurič, otrok iz Velike Lahinje, stara 9 mesecev.

Matični urad Vinica

Maja so bili doma rojeni 2 deklici in 1 deček. — Poročili so se: Peter Juršak, kmetovalec iz Dragatusa, in Barbara Muhič, kmetovalka iz Preloke; Jože Gangl, trgovski pomočnik iz Ogulina, in Frančiška Brozović, kmetovalka iz Učakovcev; Janez Škufek, kovač iz Dobljic, in Kristina Spahič, kmetovalka iz Podklanca; Janez Sneljer, kmetovalec iz Gorice, in Marija Medved, kmetovalka s Sinjega vrha. — Umrla sta: Lovro Krušec, kmet iz Drežnika, kmetovalka s Sinjega vrha, 69 let, in Ljuba Novak, kmetovalka z Vinice, 65 let.

■ Nedavno je dobila Ljubljana novo medkrajevno avtomatsko tranzitno telefonsko centralo, ki je prva te vrste v državi. Da bi centrala kar najbolj služila svojemu namenu, so povečali število telefonskih zvez s vsemi večjimi kraji v Sloveniji. Ze letos bo dobilo avtomatsko povezavo z Ljubljano tudi Novo mesto, in sicer po 24 linijah.

■ Aprila je priplulo v slovensteva v koprsko pristanišče-aeoska pristanišča 131.867 nrt ladij, od tega v koprsko pristanišče 90.138 nrt ali 3 odst. več kot pred letom.

Takole sta se dva telička znašla pred kratkim na križpotju pri »Stirih rokah« pod Semičem. Nista vedela, v katero smer bi jo ubrala, bila pa sta tudi obtolčena in krvava... Zvedeli smo, da sta bila last podjetja »PREHRANA« iz Ljubljane in da sta padla iz kamiona, ki je vozil živino. Čemu to mučenje živali? Le zakaj ne poskrbijo nakupovalci za pravilno nakladanje klavne živine? Tako — in podobno malomarnost — bi bilo treba ostro kaznovati!

Bela krajina skozi stoletja 2

Iz bronaste dobe (1800—1000) imamo v Beli krajini depozite najdbe v Pustem gradu in Črnomlju, na prehodu iz bronaste v železno dobo (1000—800) pa v Metliki (Borštek) in na Kučarju.

Bronasto dobo zaključuje prihod novega ljudstva, ki je nosilec kulture žarnih grobov. To ljudstvo je mrtve sprva sežigalo, kasneje pa pokopavalo (v gomilah so bili najdeni skeleti). Iz te dobe so se ohranile številne ilirske nekropole (gomile), v katerih so našli žare s pepelom pokopnika, razne posode, okrasje, orožje in orožje. Iliri so prišli k nam s severa, okoli 1.800 pa je bila njihova naselitev na naših tleh zaključena.

Iliri so na našem ozemlju razvili visoko kulturo, svoje vojaško, upravno, trgovsko in tudi industrijsko središče pa so imeli na Kačarju nad Podzemljem. Tu so bile odkrite tudi njihove topilnice železa. Iliri so bili takrat v pridobivanju železa med prvimi na svetu.

Svoj najvišji vzpon dosežejo Iliri v halštatski dobi (800—400), in sicer stavimo razcvet kučarske naselbine v leta 650—450 pred našim štetjem. Takrat je bila vsa Bela krajina posejana s številnimi ilirskimi naselbinami.

V latenskem času (400—0) so prišli v Belo krajino Kelti oziroma Japodi, ki so se pričeli spajati z Iliri. Najvažnejše najdišče iz tega časa je Vinica. Tu je v letih 1906—1907 vojvodinja Meklenburška prekopala 322 grobov, vse njihovo bogastvo (zaponke, zapestnice, okraski, orožje itd.) pa odpeljala v tužino.

Japodi pa so že v 2. stoletju pred našim štetjem prišli v neljubi stik z novimi osvajalci naših krajev — Rimljani. Zato so proti njim začeli graditi utrdb. Toda leta 35 je rimski vojskovođa Oktavijan premagal Japode v Metulu in z ostalim ozemljem tudi Belo krajino vključil v sklop rimske države. Tudi iz dobe rimske vladavine imamo v naših krajih precej ostankov; med najznamenitejše spada oltar boga Mitre na Rožancu pri Črnomlju (2. oz. 3. stol. po n. št.).

V 4. stoletju po našem štetju se prične prese-

ljevanje narodov. Huni, Goti, Langobardi prodirajo čez slovensko ozemlje, vendar je Bela krajina preveča na robu, da bi doživela močnejše selitvene pretrese.

Proti koncu 6. stoletja posejemo našo zemljo in tudi Belo krajino Slovani. Iz nekoliko kasnejše dobe (9.—11. stol.) je bila v Črnomlju leta 1951 odkrita vrsta grobov starih Slovencev z značilnimi obseščnimi obročki.

Stari Slovenci so morali priznavati nadoblast Obrov in nato Bavarecev oziroma Frankov. Pod nemško nadvlado so bile ob meji Karantanije ustanovljene vojaško urejene mejne grofije ali marke, med njimi tudi Slovenska ali Metliška marka s sedežem v Metliki, ki je med drugim zajemala tudi vso današnjo Belo krajino. Ta marka je do srede 12. stoletja spadala pod Hrvaško. V zadnjih desetletjih tega stoletja pa je Albert Višnjegorski, ki je imel velika posestva na Dolenjskem, udaril čez Gorjance v današnjo Belo krajino in jo zasedel. Poskušal je svojo srečo tudi onkraj Kolpe, pa je bil pri tem odbit in je tako Kolpa okoli leta 1200 postala mejna reka med Slovenijo in Hrvaško.

Tej politični priključitvi je sledila tudi cerkevna, ko je leta 1228 prišel v Metliško marko oglejski patriarh Bertold in je z ustanovitvijo župnije v Črnomlju in štirih podružnic, v Metliki, Podzemlju, Semiču in na Vinici, vključil to ozemlje v cerkevno območje oglejskega patriarhata.

V srednjem veku je Bela krajina pripadala najprej Hrvaški, nato Ogrski, potem pa so se z ženitvami in dednimi pogodbami njeni lastniki pogosto menjali. Tako je v 11. stoletju v njej gospodoval kranjski in istrski mejni grof Ulrik I., za njim grofje Andechs-Meranci, Spanheimi in gorški grofje, dokler ni leta 1374 prišla pod nadoblast Habsburžanov. Metlika je bila ves ta čas sedež Slovenske ali Metliške marke in je tudi imela svojega deželnega glavarja, ki je bil podložen edinole deželnemu knezu. Te svoje glavarje je Bela krajina ohranila do 1556, ko je dobila skupne deželne glavarje s Kranjsko.

Metliki primanjkuje vode

V Metliki so zadnje čase dostikrat posamezni predeli mesta za nekaj ur brez vode. Uprava mestnega vodovoda je bila primorana, da se je zatekla k ukrepom, kajti stare črpalne naprave v Obrhu ne načrpajo dovolj vode. Metliška industrija, zlasti barvarna v tovarni Beti, pa tudi Novoteks, Mestni log, novi hotel in drugi porabijo zmerom več vode. Tudi poraba vode po hišah se je ponekod znatno povečala. Na žalost pa temu ni vzrok zmerom večja osebna potrošnja, temveč malomarnost posameznih hišnih lastnikov in stanovalcev, ki puste, da po pipah, zlasti še v kopalnicah in na straniščih brez koristi oteka veliko množine vode.

Zato je bila Komunalna uprava v Metliki prisiljena, da je pričela po hišah montirati vodovodne števec. Marsikateri lastnik hiše, ki je doslej plačeval dokaj nizko odmerjeno pavšalno vodarino,

za zalivanje vrtov in za pranje. Črpalne in čistilne naprave metliškega vodovoda, ki je bil zgrajen v letih 1934 in 1935, so namreč prešibke, da bi mogle zadostiti vsem potrebam razvijajočega mesta. Tako ne bo Komunalna uprava v sušnih mesecih niti mogla spirati cest z vodo. Upamo pa lahko, da se bo stanje izboljšalo prihodnje leto, ko bo Metlika pri-

ključena na vodovod iz Jamnikov. Ta bo poleg Bojane vasi, Slamne vasi, Svržakov, Čuril in še nekaterih naselij napajal tudi Metliko. Tako bo sedanji mestni vodovod v Obrhu delal le v tako imenovanih sušnih konicah, če bo slučajno vode iz Jamnikov za ves sektor premalo. Kljub temu pa bo takrat problem vode za Metliko zadovoljivo rešen.

10 mesecev zapora za poizkus uboja svoje žene

Franc Nemanič iz Božakovega se je leta 1953 poročil. Z ženo sta se dobro razumela, vse dokler ni zbolel za TBC, potem pa so v družini nastala nesoglasja. Ostali člani Nemanicheve družine so mislili, da bodo z morebitno Francetovo smrtjo prikrajšani zaradi njegove žene na dediščini. Zaradi preprirov v družini je začel Franc Nemanič prekomerno piti, postal je prepirljiv in ljubosumen.

Ko je letos 2. februarja njegova žena prišla iz službe okoli devetih namesto ob sedmih, se je začel prepirati. Žena je bila po službi pri maši, možu pa tega ni hotela povedati, zato ni dobil pravega odgovora, kje se je zadržala. Naslednji dan je Franc Nemanič ves dan popival, zvečer pa pripeljal na dom še goste. Okoli enih ponoči je prišla domov žena, ki je bila v Metliki. Kmalu zatem, ko je stopila v hišo, je njen mož prijel za velik nož, ki je le-

žal na kuhinjski mizi, in jo zabodel v levo stran hrbta. Komaj se mu je iztrgala, zbežala k sosedom, od tam pa jo je rešilni avtomobil odpeljal v bolnišnico.

Okrožno sodišče v Novem mestu je pred kratkim zadevo obravnavalo in prisodilo Francu Nemaniču 10 mesecev zapora, razen tega pa mora plačati Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje 30.260 din, tovarni »Novoteks« pa 22.722 din, za kolikor sta bili delovni organizaciji oškodovani. Sodišče se je odločilo tudi za varnostni ukrep, po katerem se bo moral Franc Nemanič zdraviti proti alkoholu v zavodu zaprtega tipa.

MALI OGLASI V NAŠEM LISTU VAM PRINESEJO ZANESLJIV USPEH!

Odločiti se morajo še kmetovalci

Občinski odbor Socialistične zveze v Trebnjem je na nedavni seji podprl predlog o razširjenem zdravstvenem zavarovanju kmečke mladine. Pred tem so o predlogu razpravljale tudi krajevne organizacije SZDL. V kratkem ali najkasneje v nekaj tednih bo znano, ali se s tem strinjajo tudi kmetje kot neposredni interesenti in delni plačniki razširjenega zavarovanja.

Odločitev kmetov bo padla na zborih zadrušnikov, ki jih

bo na pobudo Socialistične zveze sklicala kmetijska zadruga. Kmetje se bodo morali predvsem odločiti, ali so kot interesenti pripravljeni prispevati del sredstev (3,2 odstotka od katastrskega dohodka) za zdravstveno zavarovanje svoje mladine do 15. leta starosti oziroma do 25. leta, če se fantje in dekleta šolajo. Spričo predvidenih ugodnosti ustreznega zavarovanja, ki naj bi začelo veljati 1. januarja prihodnjega leta dalje, proti odločitvi ni pričakovati pomislekov, ampak soglasno odobritev predloga.

O ugodnostih kmečkega zavarovanja govori tudi nekaj podatkov. Za ilustracijo in dokaz uspešnosti razširjenega zdravstvenega zavarovanja navajamo le nekatere.

V trebanjski občini je 8.052 kmečkih zavarovancev, kar govori o obširni zdravstveni

preventivi občanov. Temu primerno je tudi število ambulantnih pregledov in storitev, ki so se od 12.950 primerov v letu 1960 povečali do konca preteklega leta že na 18.853. Povečalo se je tudi število dni brezplačnega zavarovanja v bolnišnicah, in sicer od 6.642 leta 1960 na 14.140 ob koncu leta 1963. Izdatki splošnega kmečkega zavarovanja pa so se od leta 1960 skoraj trikrat povečali, oziroma so porasli od 28,2 milijona dinarjev na 66,6 milijona dinarjev. Vse to pa ne govori le o velikih izdatkih za ohranitev zdravja občanov, ampak precej bolj o zdravstveni preventivi kot prvi nalogi družbene skupnosti.

Kdor bo imel pred očmi te podatke, ne bi smel imeti pomislekov ob težnji družbe, da zdravstveno preventivo še uredi in razširi. Način takega urejevanja je tudi predvideno zavarovanje kmečke mladine. To za sedanje obdobje. V prihodnjih letih namerava trebanjska občina uvesti tako zavarovanje še za ljudi, stare nad 50 let, in še kasneje za občane od 25. do 50. leta.

Kmečkih mladincev do 15.

Komunisti so obtožili pomanjkljivosti

Predkongresna dejavnost je med komunisti trebanjske občine precej razgibana in plodna, k čemu so največ prispevali tisti člani ZK, ki so poleg lastnih vprašanj načelnjali probleme okolja, v katerem živijo.

Ko je dosedanjo dejavnost pred osmim kongresom razčlenjeval občinski komitej ZK, je ugotovil, da so začeli komunisti v trebanjski občini resneje razmišljati o vlogi, ki bi jo morala imeti organizacija, pa tudi o svojem lastnem nastopanju sredi dogajanja. Ni novo, da so komunisti ponekod še vedno premalo odločni, samo registratorji do-

godkov in pojavov. To so med drugim povedala tudi nekatera poročila osnovnih organizacij. Tako združenje vsekaror zmanjšuje možnosti, da bi komunisti lahko odločneje izrazili svoje prepričanje. Spričo navedenega je tudi možno sklepati, da imajo nekateri verjetno premalo poguma. V danih primerih iz gospodarskih organizacij je

leta in tisti, ki se šolajo do 25. leta je v trebanjski občini 2.350, stroški zavarovanja za nje pa bodo znašali 12 milijonov dinarjev.

Kaj delajo občinski sveti v Trebnjem?

- Svet za socialno varstvo in varstvo družine je nedavno obravnaval šolske mlečne kuhinje po novem načinu financiranja, vprašanje kategorizacije otrok (šolskih in predšolskih), njihovo letovanje in podobno. Za letovanje otrok v trebanjski občini je Rdeči križ namenil 100.000 din.
- Na skupni seji so člani sveta za zdravstvo in sveta za družbeni plan in finance razpravljali o akcijah za uvedbo razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmečke mladine.
- Ob koncu maja je svet za blagovni promet, gostinstvo in turizem med drugim razpravljal o obrti in analiziral pavšalne obveznosti obrtnih podjetij.
- Svet za družbeni plan in finance je pretekli dni

Mirna v prazničnem razpoloženju

V soboto, 6. junija, so na Mirni praznovali krajevni praznik. V počastitev tega dne se je skozi Mirno pomikal dolg sprevod, v katerem so bila zastopana društva in organizacije, šolska mladina, delovni kolektivi ter ostali občani in gostje, med katerimi je bil tudi ljudski poslanec Ludvik Golob.

Ob lepem vremenu je sprevod krenil k spomeniku na Rojah, kjer je bila lepa slovesnost. Ob grobu padlih borcev je govoril Franjo Bulc, šolska mladina pa je zapela nekaj pesmi. Po proslavi na Rojah je bil v Domu TVD Partizan nastop šolske mladine, nato pa prostá zabava s plesom. Tako so Mirenčani tudi letos lepo proslavili svoj praznik. M. J.

O USPELEM KRVODAJALSTVU

S krvodajalstvom gre v trebanjski občini vsako leto na bolje. V primerjavi s prejšnjimi leti je bil z letošnjo nedavno akcijo, v kateri se je javilo za odvzem krvi 689 občanov, dosežen svojevrsten rekord. Toliko prijavitelcev je bilo, kljub temu da je bila taka akcija v občini že lanskega novembra. Razveseljivo je, da se je tokrat javilo zlasti precejšnje število mladih ljudi, večinoma iz gospodarskih organizacij. V posameznih občinskih središčih pa je darovalo kri naslednje število ljudi: v Trebnjem 201, Mokronogu 135, Slovenski vasi 237 in na Mirni 116. Predvsem v Trebnjem in Slovenski vasi je bil odvzem številnejši kot v lanskem novembru.

Matični urad Šentrupert

Maja je rodila Stefanija Arsić iz Slovenske vasi - Lidijske. Poročila sta se Rudolf Tomc, delavec iz Ravni, in Ana Roškar, delavka iz Novega mesta. Umrl je Ivan Bevc, upokojenec iz Šentruperta.

METLIŠKI TEDNIK

Je bil neprijetno presenečen, ko se je po montiranju števca vodarina naenkrat močno dvignila. Je pa tudi vrsta takih, ki plačujejo manj, kot so plačevali pred montiranjem števca. Takj so pač že prej znali varčevati z vodo. Pa tudi oni drugi so bili prisiljeni, da so zdaj pregledali in popravili napake pri pipah in pričeli gospodariti z vodo.

Doslej je v Metliki po podjetjih, ustanovah in zasebnih montiranih 82 vodovodnih števec. Komunalna uprava pa bo z montiranjem števec nadaljevala, zlasti v hišah, ki imajo angleška stranišča in kopalnice. Marsikdo bo s tem morda denarno nekoliko prizadet, toda edino prav je, da vsak svojo resnično potrošnjo tudi pošteno plača.

Tako bo treba v Metliki tudi z vodo prav gospodariti, zlasti v mrzlih zimskih dneh, ko so nekateri lastniki pustili pipe odprte iz strahu, da jim ne bi zmrznila voda v ceveh in straniščnih školjkah, pa tudi v sušnih dneh, ko ljudje porabijo veliko vode

Izpostavljenost ob meji in vojaškoobrambni razlogi pred bližajočo se turško nevarnostjo so terjali, da obe glavni naselji v Beli krajini dobita mestne pravice. Tako zasledimo, da je Metlika dobila te pravice že leta 1407.

Velika nevarnost je Beli krajini pretela od Turkov, ki so 1408 prvič pridrli pred Metliko, jo zavzeli in izropali. V 170 letih so nato turške čete še nestransko požigale, morale in plenile po Beli krajini. Metliko so še večkrat zavzeli, požgali in porušili, medtem ko je utrjeni Črnomelj zmerom uspešno kljuboval njihovim napadom.

Turški pritisk se je povečal, ko je v Carigradu leta 1520 zavladał sultan Sulejman in so poleg rednih vojsk pričele čez Kolpo vdirati manjše irregularne turške čete. Napadi so bili sicer manj siloviti in tudi ne tako obsežni, zato pa bolj pogosti.

Z denarnimi sredstvi notranjeavstrijskih dežel se je v 16. stoletju in še kasneje počasi ob meji zgradil obrambni sistem, imenovan **Vojna krajina**. To so posedli predvsem Uskoki, to je Hrvatje in Srbi, ki so semkaj pribežali pred Turki. Vojna granica, ki so jo v Beli krajini varovali gradovi v Metliki, Pobrežju in na Vinici, je končno zavrila vpade na slovenska tla. Z veliko zmago pri Sisku leta 1593 je v glavnem prenehala turška nevarnost za Belo krajino in s tem tudi za ostalo Slovenijo.

V 2. polovici 16. stoletja je našlo v Beli krajini ugodna tla protestantsko gibanje in sta obe mesti, zlasti Metlika, postali vezni pri posredovanju protestantske literature med Slovenci in Hrvati.

Ko so prenehali turški vpadi, so se ob Kolpi prikazali hajduki. Vse 17. in 18. stoletje so strahovali ljudi v Beli krajini. Navadno so večje ali manjše roparske čete prihajale iz Vojne krajine oziroma Hrvaške granice, mnogokrat pa so se jim pridružili ali celo organizirali svoje hajduške skupine domačini. Takrat so bili časi, ko si meščani ni upal brez orožja na pot, in če je kmet delal v lozi ali na njivi, je imel zmerom pri sebi pripravljen meč ali sekuro. Hajduštvo so s svojim prihodom zatrli šele Francozi, ki so s smrtno kaznijo ostro nastopili proti ropanju in kraji.

Za Napoleona so v letih 1809-1813 v Beli krajini gospodarili Francozi. Novim gospodarjem so se domačini ponekod uprli in so zato Francozi izdali stroge odredbe za civilno prebivalstvo.

TREBANJSKE NOVICE

dalje manj uspešna prav za voljo tega, ker imajo premalo stikov s kmeti.

Predkongresne razprave nadaljuje občinska konferenca ZK v Trebnjem, ki se je pričela danes dopoldne.

Brez primernih štipendij ne bo kadrov

Delovne organizacije v novomeški občini lani niso izkoristile 25 milijonov dinarjev za izobraževanje kadrov, od tega samo industrija, kjer je kadrovske vprašanje najbolj pereče, kar 17 milijonov dinarjev.

V Novem mestu je bilo v sredo, 3. junija, predkongresno posvetovanje komunistov s področja kadrovske službe v občini. V razpravi so se predvsem zadržali pri štipendiranju in opozorili na vrsto nepravilnosti v sedanjem sistemu štipendiranja.

Pomanjkljivosti se zlasti v kriterijih, po katerih podeljujejo štipendije. Pogosto dobivajo otroci dobro situiranih staršev enake ali celo večje štipendije kot otroci socialno šibkejših družin. Prav tako

dobivajo dijaki srednjih šol v domačem kraju enake štipendije kot študentje na višjih šolah v Ljubljani, kjer so življenjski stroški gotovo večji. Na Dolenjskem so štipendije med 5 in 14 tisoč dinarji, medtem ko je oskrba v internatu okoli 12.000 dinarjev. Vse to vpliva na prehrano dijakov, ker zaradi drugih izdatkov štedijo pri hrani. Razlike med štipendijami pogosto povzročajo nezadovoljstvo pri mladini. Komunisti so menili, da je treba štipendije

prilagoditi naraščajočim življenjskim stroškom in učnim uspehom štipendistov.

Tudi v kadrovanju je bilo do zdaj premalo smotrnega dela, saj več gospodarskih organizacij nima urejenih kadrovske službe niti analiz o potrebah kadrov. Taka politika se že marsikje maščuje. V gospodarstvu je zasedenih le 62 odstotkov delovnih mest s kadri, ki imajo visoko, višjo in srednjo izobrazbo. Nič boljše ni v družbenih službah. Število štipendistov pa krije le 74 odstotkov vseh potreb po kadrih, čeprav je lani ostalo neizkoriščenih kar 25 milijonov dinarjev, namenjenih za šolanje kadrov. Samo industrija, kjer so potrebe po strokovnih kadrih največje, ni izkoristila ustreznih 17 milijonov dinarjev.

V novomeški občini je posebno vprašanje selitve kadrov iz podjetja v podjetje. To se dogaja največ zavoljo nizkih osebnih dohodkov, pomanjkanja stanovanj in neurejenih razmer znotraj delovnih organizacij. V minulih dveh letih je menjalo delovna mesta kar 296 ljudi z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, medtem ko jih je na novo prišlo le 258.

Komunisti so naglasili, da je treba kadrovske-socialne službe v gospodarskih organizacijah urediti. S temi problemi se zdaj največ ukvarjajo referenti splošnih sektorjev. Tudi izobraževanju na delovnih mestih bo treba posvetiti večjo pozornost.

Kratke iz Šmarjete

● **Poravnalni svet iz Šmarjete** je na nedavnem zasedanju dosegel 75 odst. poravnava v sporih, ki jih je obravnaval. Člani sveta so se med zasedanjem in po njem pomenkovali o tem, da bi kazalo vse stranke, ki se obračajo na sodišče, napotiti najprej na poravnalne svete. Sodišča naj bi sprejemala le tožbe od strank, ki bi s potrdilom dokazale, da pred poravnalnimi svetom niso mogle doseči poravnave. Zapravljanje denarja zaradi tožb za žalitve in obrekovanja ter manjše prestopke, ki je pri naših ljudeh še vedno močno zakoreninjeno, bi se lahko s tem zelo ornežilo.

● **Socialno-zdravstvena komisija za območje Šmarjete** in Bele cerkve se je sestala 31. maja. Najprej so se pogovorili o viogi in nalogah komisije, nato pa so se lotili problematike. Izdelali so seznam 15 socialno in zdravstveno ogroženih otrok, ki bodo odšli v šolske počitniške kolonije, ter 11 otrok, ki bodo odšli v kolonije RK. Člani komisije so menili, da bi

bilo treba dajati socialne podpore predvsem tistim, ki so čisto brez sredstev za preživljanje in so pridobitno nesposobni. Se pred zimo bo treba oskrbeti drva starim, onemoglim ljudem, ki nimajo denarja, da bi jih kupili. To naj bi bila ena izmed nalog centra za socialno delo. Govorili so tudi o alkoholizmu in obsojali gostilničarje, ki točijo vinjenim gostom in dajejo pijačo celo na kredit kroničnim pijancem. Zgodilo se je celo to, da je neki gostilničar kroničnemu pijancu, ki mu je zdravnik alkohol prepovedal, točil pijačo, čeprav je njegova žena gostilničarju pokazala zdravnikovo pismeno prepoved. Člani komisije so menili, naj bi v takšnih primerih posredoval center za socialno delo, pa tudi organi LM in inšpekcijski organi.

Matični urad Mirna peč

Maja ni bilo rojstev izven poročnišnice. Tudi porok ni bilo. Umrla sta: Jožefa Hrašar, upokojenka iz Poljan, 62 let, in Marija Cesar, kmetovalka iz Sred. Globodola, 76 let.

Nova trgovina v Soteski

4. junija je bila v Soteski obvoritev nove trgovine, ki jo je zgradilo trgovsko podjetje »Mercator« iz Ljubljane. Pred številnimi potrošniki je lokal odprl predsednik upravnega odbora »Mercatorja« in se zahvalil krajevni organizaciji SZDL, ki je dala pobudo za ustanovitev nove trgovine.

Lokal je sodobno urejen in lepo založen. Vsekakor je treba pohvaliti poslovno enoto »Mercatorja« v Straži, ki si je zelo prizadevala, da je bil lokal hitro dograjen.

Občani iz teh krajev pa si žele razen trgovine še gostišča, saj v bližnji okolici ni nobenega. Predlagajo, naj bi adaptirali »Hudčev stolpe«, ki zdaj razpada, v njem pa bi lahko uredili prav prijeten gostinski lokal, privlačen tudi za turistje zaradi svojih zgodovinskih vrednot. Manjše gostišče pa bi se dalo urediti tudi poleg nove trgovine, kjer je še nekaj praznih prostorov. Krajevne organizacije naj o teh predlogih razmislijo! V. A.

Novomeška kronika

■ **NOVOMESCIANI**, ki se za hip ali dva ustavijo pred izložbo Varteksove poslovalnice na Ulici komandanta Staneta, so na moč presenečeni, zakaj v zadnjih dneh, ko sonce še močno pripeka, so v izložbi še vedno zimski plašči, cene pa so še tako obledjele, da jih ni mogoče več razbrati. Ali v poslovalnici nimajo kaj prida izbirati ali pa se ne zavedajo, da dvolek čisto sodi trgovino po izložbi in da je prav izložba tista, ki kupca pritegne.

■ **TE DNI** je novomeški Glavni trg dobil nove arкаде, ki so jih odkrili na bivši Koncilijevi hiši poleg rotovža, kjer preurejajo mesnico. Lokal ima še povsem novo podobo in bo eden najlepših v našem mestu, vendar dela še niso povsem končana.

■ **VSTOPNICE** za posamezne predstave VII. revije dramskih skupin Slovenije, ki se je začela večeraj zvečer v Novem mestu, lahko še dobite. Vprašajte v pisarni Zavoda za kulturno dejavnost. Prešernov trg 5 (prosvetni dom) — telefon 212-101. Ne zamudite izredne priložnosti in obiščite gostovanje najboljših slovenskih dramskih skupin!

■ **TRZNICA** je bila v ponedeljek kar dobro založena, vsak pa se je ustavil pri prodajalcu okraškove, ki je vabil kupce, češ da prodaja po polovični reklamni ceni. Ko pa smo primerjali te cene s prodajalcem, ki je imel blago razstavljeno malce dalje, smo ugotovili, da je bila to le vaba, cene pa nič kaj drugačne. Prodajali so še špinac po 40 din merico, solate v glavah po 15 din, jagode, vrtno in gozdno, po 150 din liter, kokoši po okoli 2000 dinarjev, jajca po 35 din, kilogram solate je veljal 100 din, starega krompirja 40 din, slivovka je bila po 600 din, mleko po 70 din.

■ **GIBANJE PREIVALSTVA**: rodilo so: Neška Slana iz Ulice Majde Silc 14 — Tomaža in Marka, Pepca Setina iz Paderskeve ulice — Antico, Helena Vavpič iz Kasteljeve 1 — deklico, Jožeta Kasteljo z Mestnih njiiv — Matjaža, Mira Kraševac iz Kostanjevice 12 — Karmen, Katarina Bratož iz Ljubljanske 16 — Aleša in Fani Franko iz Kettejevega drevoreda 38 — Francija. — Poročila sta se Tomaz Colarič, strojni inženir iz Cankarjeve 36, in Marijeta Kump, študentka iz Trdinove ceste 8. — Umrl je Sanko Berne, upokojenec s Trdinove 31, star 62 let.

Ob tednu požarne varnosti

Gasilstvo prireja tudi letos teden požarne varnosti. Ta bo od 14. do 21. junija. Odkar je gasilstvo uvedlo v program stalno prirejanje tega tedna, ni več toliko požarov zaradi neprevidnosti. Tudi gasilske vrste se množijo, zlasti z mladino. Šole so opravile pri tem veliko delo, ko otrokom v tednu požarne varnosti govorijo o pomenu gasilstva, še posebno, ker jih vodijo v gasilske domove. Mladina tako spozna gasilske naprave, orodje, premo in poslušna predavanja o gasilski preventivi.

V počastitev 100-letnice jugoslovanskega gasilstva bodo mnoga gasilska društva, še prav posebno pa novomeško, pričela v tem tednu z večjo protipožarno akcijo. 17. junija bodo v Novem mestu, najbrž na Loki, vrteli filme o gasilstvu, njegovi preventivi in boju proti požarom. Na to opozarjamo prebivalstvo Dolenjske že danes, da bi si predstavilo lahko ogledalo čim več obiskovalcev.

Most bo gradil »GRADIS«

Nedavno so bili izročeni načrti za konzolni most čez Krško na Loki v Novem mestu. Most bo iz prednapetega betona. Ta dela bo opravilo gradbeno podjetje »Gradisa« iz Ljubljane.

Podpis je ponaredil

Na 10.000 din denarne kazni je bil pred kratkim na občinskem sodišču v Novem mestu obsojen Janez Požar, čenec in likvidator škod pri Medobčinski zavarovalnici. Sodišče ga je spoznalo za krivega, da je po zaključnih sporazumih o kasko škodi ponaredil na dveh mestih podpis Alojza Henigmana.

Dejanje in krivdo je obtoženec odločno zanikal, češ da za ponareditev podpisa ni imel nikakega vzroka, sodišče pa se je s pomočjo sodnih izvedencev — grafologov iz Ljubljane in Zagreba prepričalo, da je pisava Požarjeva.

Pri odmeri kazni je senat upošteval, da obtoženec podpisa ni ponaredil zaradi lastnega okoriščenja, verjetno pa samo zato, da bi hitreje rešil in likvidiral omenjeni škodni primer. Sodba še ni pravomočna.

Komisija za spomeniško varstvo imenovana

Svet za kulturo občinske skupščine Novo mesto je pred kratkim imenoval komisijo za spomeniško varstvo. Sestavljajo jo: Janko Jarc, Tone Knez, Ivan Komelj, Janez Sedej in Angel Gabrielčič. Komisija bo delala kot posvetovalni organ pri Dolenjskem muzeju v Novem mestu.

DRGANJA SELA PRI DOLENJSKIH TOPLICAH

VAS VABLJO v nedeljo, 14. junija, ob 15. uri

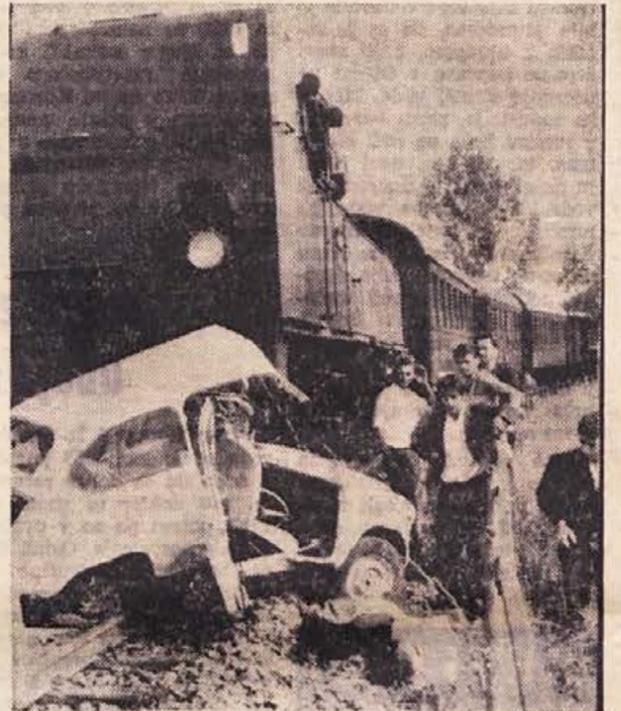
k odkritju spomenika padlim borcem, žrtvam in talcem

na pokopališču v Drganjih selih in na prijetno partizansko srečanje.

KRAJEVNI ODBOR ZB STRAŽA

Huda nesreča pri Muhaberu

V prometni nesreči, ki se je pripetila 8. junija ob 7.30 na nezavarovanem železniškem prehodu pri vasi Muhaber blizu Novega mesta, sta izgubila življenje brata Stane in Alojz Somrak, 15-letna hčerka Staneta Somraka pa je bila hudo ranjena.

Stane Somrak, direktor kmetijske zadruge v Novem mestu se je kot vsak dan odpeljal na pot s doma. Tokrat se je namenil v Ljubljano, da bi vpisal hčerko v srednjo šolo. V avto je prisedel tudi njegov brat podpolkovnik JIA Alojz Somrak, ki se je dan poprej udeležil proslave topniške brigade v Dolenjskih Toplicah.

Pot, na kateri se je zgodila nesreča, prečka železnico Novo mesto—Trebne nekaj sto metrov od Somrakovega doma na Muhaberu. Križišče ni zavarovano, zato je bilo na tem mestu že nekaj nesreč. Stane Somrak, ki se je vsako jutro vozil po tej poti, je očito pozabil na vozni red, ki se je s 1. junijem spremenil, sicer bi previdneje vozil.

Ko se je približal vlak, je voznik avto močno zavril, vendar ga je potisnilo na progo. Lokomotiva osebnega vlaka, ki je tedaj pridrel, je nataknila na odbijač osebnega vozila ter ga vlekla še kakšnih 312 metrov po progi. Ko je vlak ustavil, sta bila Stane in Alojz Somrak že mrtva, hčerka pa so prepeljali v novomeško bolnišnico. Na sliki: prizorišče pretresljive nesreče blizu Muhabera (foto: S. Bušič)

Prav in narobe v Orehovici

O tem, da si prebivalci Orehovice in okoliških vasi gradimo dom družbenih organizacij, ki bo med prvimi te vrste v naši občini, smo že poročali. Prizadevni prebivalci so že darovali 40 kubičnih metrov lesa, doslej opravljeno prostovoljno težaška dela, zbrani gradbeni material, obrtniška dela in to, kar so se prebivalci obvezali narediti, pa že presega vrednost 1.230.000 dinarjev. Obveznice za skopsko posojilo, ki so bile razdeljene pred nekaj dnevi, že poklanjajo krajevni organizaciji SZDL, naj ta sredstva porabi za gradnjo doma družbenih organizacij. Orehovičane in okoliške prebivalce velja torej pohvaliti, žal pa tega ne moremo reči o nekaterih drugih stvarih, ki jih domačinj niso krivi.

Dimnikarja pogrešamo že 5 mesecev, ker ga pot niltakor ne zanese v orehovški konec. Gospodinja se zamaž ozirajo za njem, dimniki pa jim delajo obilo preglavic in tudi za požarno varnost to ni najboljše, saj se je nekaj dimnikov že vnelo. Vozniki bi lahko vozili skozi naselja počasneje. To smo ugotovili, ko je iz Orehovice proti Mokremu polju pridrel s 60 kilometri hitrosti voznik in podri telico

posestnika Janeza Pence. Telico je bilo treba takoj zaklati. Zakaj? Čestno podjetje ne postavi pred naselje opozorilnih tabel za zmanjšanje hitrosti, če vozniki splošnega določila o hitrosti ne upoštevajo?

Se nekaj bi radi povedali: voznikom, ki v naših naseljih

ponoči parkirajo in čez noč preizkušajo hrum svojih motorjev ter moč avtomobilskih siren, svetujemo, naj s tem prenehajo. Prebero naj občinski odlok o javnem redu in miru, da se jim ne bo treba zgovarjati pred sodnikom za prekrške!

RUDI PUSENJAK

Bratkovič misli, da lahko pretepa ženo

Janez Bratkovič, kmet iz Vrhpolja, je bil pred kratkim pri novomeškem okrožnem sodišču obsojen na dva meseca zapora, ker je svojo ženo z vinogradniškim kolom udaril po levi roki in ji zlomil podlaktico.

Do prepria je prišlo letos 21. marca, ko je na dvorišču domače hiše pripravil kole za vinograd, žena pa mu je hotela pomagati. Bratkovič je ženo najprej nagnal; ker ga ni hotela ubogati, jo je udaril najprej z majhnim kolom, nato pa še z velikim.

Dejanje je priznal, vendar se je tudi na obravnavi obnašal tako, da ni pričakovati

izboljšanja odnosov med zakoncema, saj je tudi tam izjavil, da bo morala še bežati pred njim, kakor je morala že večkrat. Janez Bratkovič misli, da je upravičen ženo pretepati, zdaj pa bo menda le uvidel, da se to ne sme. Sodišče se je odločilo za nepogojno kazen prav zato, ker je že večkrat grdo ravnal s svojo ženo in tudi ni pokazal pripravljenosti, da bi se popobilšal.

Takih »Bratkovičev« imamo v naših krajih, žal, še veliko; prav je, če sodišče ostro preganja vse, ki pretepaajo svoje in tudi sicer uveljavljajo svojo surovost!

Nepošteno poslovanje v poslovalnici Mesarije št. 2

Okrožno sodišče v Novem mestu je obravnavalo 2 primera nepoštenega poslovanja v novomeški poslovalnici Mesarije št. 2. Milan Mrvar je bil poslovođa v tej prodajalni lani od 15. junija do 1. septembra. V tem času je jemal zase in izdajal drugim usluženecem te poslovalnice manjše količine mesa, izdajal je uslužencom ter nekaterim sprevodnikom in šoferjem brezplačne mesne malice, razen tega pa jemal manjše vsote denarja. Kot odgovorna oseba gospodarske organizacije je nevestno ravnal, med delovnim časom tudi poplaval, tako je po njegovi krivdi nastal primanjkljaj 215.775 din. V podjetju so mu kmalu prišli na sled. Priznal je, da je prišlo do primanjkljaja zaradi nevestnega poslovanja in je doslej že povrnil

188.000 din. Na sodišču je vse to obžaloval. Ker doslej še ni bil kaznovan, se je senat odločil za kazen 19 mesecev zapora, pogojno za 3 leta.

Za njim pa je postal poslovođa te poslovalnice Bruno Mervar. Ta pa si je v dobrem mesecu poslovanja prilastil od izkupička za prodano meso 141.550 din. Tudi on je hotel biti velikodušen sfera in je dajal svojim usluženecem brezplačne malice, razen tega pa ob sobotah še meso. Po njegovi krivdi je nastal precejšen primanjkljaj, od katerega pa je 141.550 din že vrnil. V tem primeru je šlo za večjo vsoto neupravičeno vzete denarja, zato mu je sodišče prisodilo 10 mesecev zapora — nepogojno. Sodba še ni pravomočna.

Taborniški mnogoboj je za nami

Dolga kolona se je vila s kandijskega kolodvora proti stadionu pred nekaj dnevi. Okoli 250 tabornikov ljubljanskega okraja se je zbralo in se pomerilo v treh značilnih taborniških veščinah: v postavljanju šotora, v signalizaciji in orientaciji na terenu z opazovalnimi nalozami.

Na letošnjem okrajnem mnogoboju je sodelovalo 14 enot. To je bila doslej najbolj množična udeležba. Sodniške komisije so imele težko nalogo pri ocenjevanju 40 tekmovalnih skupin, razdeljenih v 4 kategorije — moške in ženske v starostni skupini A do 15 let in B od 15 do 18 let starosti.

Tekmovanje se je razvijalo vzporedno v vseh treh panogah vse od 8. do 14. ure. Tekmovalci in tekmovalke so si lahko privoščili v času med nastopi oddih (posebno jih je privabljal še kar topla Krka), sodniške komisije pa so nepretrgoma delovale.

Moške A skupine, ki jih je bilo 15, so začele tekmovalne v signalizaciji. V znanju Morsovih značkov so se posebno izkazali Domžalčani, Savske čete iz Ljubljane in Skofječlani. Pri postavljanju šotorov se je pokazalo, da bo med moškimi B skupinami huda boj za prvo mesto med Skofjo Loko, Jeklarji iz Jesenice, Zmajevim odredom iz Ljubljane in Trebnjani. Pri šotorih je prevzel vodstvo Zmajev odred, trebnjski taborniki pa so zasedli 3. mesto.

Zenske skupine so začele s tekmovalnim v orientacijskem teku. Proge so bile speljane v gozdu poleg stadiona. Tekmovalke so morale poiskati več kontrol in pokazati znanje v ocenjevanju razdalj, višin, površin, v poznavanju dreves in poljskih kulturnih rastlin. B skupine so morale izdelati tudi terensko skico in opraviti streljanje z zračno puško.

Med A skupinami so se najbolje odrezale Trebnjankice in Skofječanke, pri B skupinah pa Domžalčanke. Sonce je vedno bolj pripekalo; iznajdljivi taborniki, ki so čakali, da pridejo na vrsto pri tekmovalstvu, so si poiskali zavetje v senci.

Komisija na cilju orientacijskega teka je morala čakati precej časa, da so priletele prve skupine. Pokazalo se je, da je nekaterim skupinam delala preglavico naloga

iti naravnost v smeri jug in po določeni razdalji poiskati mirno kontrolo, to je znana drevesa.

Rezultati mnogoboja so bili naslednji:

V ženski A kategoriji so preprosto zmagale tabornice iz Trebnjega pred Crnim mravom iz Ljubljane in Skofjo Loko. Za ta uspeh jim čestitamo in jim želimo, da bi uspeli tudi na republičkem tekmovalstvu, ki bo v začetku julija v okolici Celja. V ženski B kategoriji so zmagale Domžalke pred Crnim mravom in Zmajevim odredom iz Ljubljane.

V moški A kategoriji so zmagali fantje iz Domžal pred ekipo Skofje Loke in Jesenice. Tekmovalci iz Novega mesta in Trebnjega se niso uveljavili. V moški B kategoriji so zmagale Domžalčanke, drugo mesto pa si je priborila skupina

iz Trebnjega pred Crnim mravom iz Ljubljane. Častno peto mesto med desetimi skupinami je dosegla skupina Porečanov iz Novega mesta, ki je pokazala dobro znanje v reševanju nalog pri orientacijskem teku.

Mnogoboj so pripravili člani Odreda gorjanskih tabornikov, ki so dali tudi glavni kader za sodniške komisije. Pribodnje leto, ko bo okrajni mnogoboj na Planini nad Jesenicami, bodo novomeški taborniki imeli priložnost, da pokažejo svoje znanje tudi kot tekmovalci in ne samo organizatorji tekmovalja.

Na tekmovalju smo pogrešali tabornike iz Crnomlja. Ali preživljajo krizo ali so preobremenjeni z domačimi aktivnostmi in slavnostmi?

S. J.

Zaporedni zmagi domačih odbojkarjev

V soboto so gostovali v Novem mestu odbojkarji iz Crnuč in izgubili prvenstveno srečanje z rezultatom 3:2. Tekma je bila odigrana v zelo vročem sončnem popoldnevu in se je obema ekipama poznal vpliv sončne pripeke. Na polovici igrišča, ki je bila v senci, so igralci obeh ekip ostali neporaženi, medtem ko so na sončni polovici dosledno izgubljali točke. Tekma je bila zanimiva. Pri domačih se je poznalo pomanjkanje kondicije in dokajšnja neugranost. Preveč napak je bilo tudi pri serviranju in podajanju žog. Vzroki so jasni, saj ni rednih treningov. Upamo, da se bo stanje v jeseni temeljito spremenilo.

Drugo tekmo so Novomeščani odigrali s Triglavom iz Kranja, prav tako v lepem sončnem vremenu. Zmagnali so domačinov z rezultatom 3:1. Skoraj v vseh setih so gostje vodili, domačini pa so jih lovili in, razen v tretjem setu, tudi prehiteli. Tretji set so domačini vodili že s 10:5, a izgubili s 10:15. Popolno nasprotje je bil

četrti set, ko so domačini začeli igrati šele pri rezultatu 0:3. Takrat so se prebudili in srečno nadoknadili veliko razliko ter zmagnali. Tekma je bila lepša kot prejšnji dan opaziti pa je bilo, da so se domačini dan prej malo navadili skupne igre, ker se skoraj vedno zberejo vsi le ob tekmah.

Z obema zmagama so se novomeški odbojkarji utrdili na betnem mestu prve republiške lige. V spomladanskem delu je preostala samo še tekma z Meživo prihodnjega nedelja.

MP

VINICA: športne prireditve

V okviru praznovanja dneva mladosti je bilo na Vinici organizirano športno srečanje med šolskimi ekipama z Vinice in Dragatuš. V rokometu je moška ekipa z Vinice premagala Dragatušane z rezultatom 8:6, v srečanju ženskih ekip so tudi zmagnale Vinčanke s 4:3. Tekma med moško ekipo iz Dragatuša in žensko ekipo iz Vinice se je končala z rezultatom 7:1 v korist gostov, igralci z Vinice pa so premagali žensko ekipo Dragatuša z visokim rezultatom 10:1.

Na koncu je bila odigrana tudi tekma v malem nogometu. Tekma se je končala z zmago Vinčanov z rezultatom 2:0. Gledalci so bili navdušeni nad prireditvijo, igralci z obeh šol pa si podobnih srečanj še želijo.

J. P.

Poraz v Sežani

Sežana: Novo mesto 64:42 (26:17). Igrišče: Sežana, sodnik: Campin iz Ljubljane, gledalcev okoli sto.

Že pred začetkom tekme ni bilo nobenega upanja na zmago. Gostje so prišli v Sežano šele ob štirih zjutraj in odšli neprespani na igrišče, razbeljeno od sonca. Termometer se je med igro povzpela na 50 stopinj. Tako so Novomeščani izgubili tudi zadnjo tekmo spomladanskega dela in se nenadoma znašli na kritičnem položaju. Tokrat so se še malo upirali v prvem delu igre, nato pa popustili, da so domačini brez težav dosegli koš za košem.

V jeseni bo vsekakor treba več prizadevanosti in volje, če se bodo košarkarji hoteli obdržati v ligi. Dobro in koristno bi bilo, če bi vključili v prvo ekipo še nekaj obetajljivih mladincev. Do jeseni je še dovolj časa za odpravo napak.

Levstevica po prvem delu tekmovalja:

Moste	7	6	1	449:327	12
Jesenice	7	5	2	388:353	10
Tolmin	7	4	3	397:360	8
Mežvode	6	4	2	326:326	8
Nanoš	5	3	2	278:281	6
Sežana	7	2	5	354:368	4
Novo mesto	7	1	6	363:441	2
Spodnja Šiška	6	1	5	277:391	2

PRVO MESTO MLADINCEV

Novomeški košarkarji imajo dobro zaledje. Mladinci so v nedeljo popoldne pripravili gledalcem prijetno presenečenje na Loki, ko so zmagnali na turnirju, ki sta se ga udeležili še ekipi Ilirije in Ježice.

Rezultati so naslednji: Novo mesto: Ježica 53:55, Ilirija: Ježica 57:37 in Novo mesto: Ilirija 35:20.

Novomeščani so nesporno izgubili prvo tekmo z Ježico. Ob polčasu so vodili, nato pa z zaporednimi napakami dovolili ekipi z Ježice zmago.

V drugi tekmi je moštvo Ilirije brez posebnih težav premagalo Ježico z visokim rezultatom. Ilirijci so bili vsekoli daleč boljše nasprotnik.

V zadnji tekmi so Novomeščani igrali z Ilirijo. Igrali so mnogo boljše kot v prvi tekmi in popolnoma zasluženo zmagnali s 15 koših razlike. Za Novomeščane so igrali: Jerab, Pirc, Spilhal II, Petrič III, Gošnik, Počrvina, Stoka-

novič, Simunović, Medak, Berger, Mihelič.

Levstevica je naslednja:

Novo mesto	1	1	2	83:75	(+13)
Ilirija	1	1	2	77:72	(+5)
Ježica	1	1	2	92:110	(-18)

—al

Zatišje na brežiških igriščih

Mimulo nedeljo je na športnih terenih vladalo zatišje. Končano je tekmovalje medobčinskega srečanja mladine »Bratstvo in enotnost« in odigrano zadnje kolo zasavske lige. V tej ligi je samo še nekaj zastalih tekem, za katere so bili vloženi protesti in pritožbe. V rednem tekmovalstvu so sodelovali samo rokometarji in nogometarji.

rič 5, Sotošek, Simončič 3, Koren, Pieterski, Kranjec, Matko, Kralj 3. Med najboljšimi igralci je bil vsekakor Darko Setinc, ki je s petnajstimi doseženimi goli vidno popravil svoje mesto na listi strelcev štajerske lige. Sodnik Peter Vipotnik iz Celja je srečanje vodil zelo dobro.

ROKOMET

Brežice: Radeče — moški

Zmaga pred domačo publiko nad renomirano ekipo iz Radeč z rezultatom 28:14 je Brežičanom prinesla še dve točki na poti k republiški ligi. V prvem delu igre so se Radečani odlično upirali domačinom in je bil rezultat 11:9. Po odmoru so Brežičani zaigrali zelo učinkovito in v nekaj minutah dosegli 9 golov. Zmaga domačinov na presenečje, saj so bili za razred boljši od nasprotnika.

Postave: Brežice — Novak, Setina 15, Florjančič, Dogan 2, Bostina 4, Jurčič 1, Avsec 1, Knežević 4, Globokar 1, Bergler; Radeče: Zahradnik, Parger 3, Gospoda-

Brežice: Piran — ženske

Brežičanke so v prvenstveni tekmi republiške lige izgubile v Piranu proti tunkajšnim igralkam z rezultatom 7:4. Domačinke so prve losegle gol, vendar so se Brežičanke dobro upirale in rezultat pri 3:3 izenačile. Pri tem rezultatu so zamudile priložnost, da zmagnajo. Vso tekmo so bile boljše, vendar jim je proti koncu zaradi preostrega tempa in pomanjkanja igralke zmanjkalo moči.

Gole so dosegle za Brežice: Bužančič 2, Engel 1, Kolar 1; za Piran: Ovnik 3, Radin 2 in Kotrlje 2. Sodnik Kašnar iz Ljubljane je bil dober.

NOGOMET

Nogometarji so v prvenstveni tekmi: celjske lige izgubili proti ekipi iz Rogaske Slatine.

Učiteljišče

Novo mesto: prvak

Končana je medobčinska ženska rokometna liga. Prvo mesto je povsem zasluženo osvojila ekipa učiteljišča, ki je vse svoje nasprotnike premagala s visokim rezultatom. Drugo mesto je osvojila ekipa Partizana II. iz Crnomlja, tretje mesto pa osnovna šola Novo mesto.

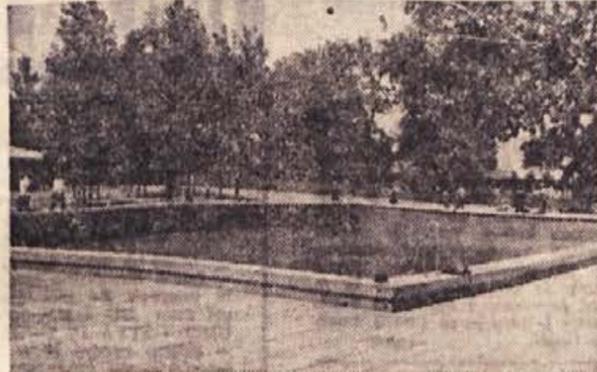
V sezoni 1964/65 bo v medobčinski ligi sodelovalo 6 ekip: Partizan Novo mesto, učiteljišče, Partizan II, Crnomelj ter ekipi iz Dragatuša in Sentjerneja.

Zenski rokomet je v zadnjih letih zelo napredoval, saj je vedno več novih rokometnih ekip.

M-K

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Elizabeta Hrovatin iz Vitovlja — Loređano, Amalija Deržič iz Bukovjaka — Stanka, Ana Dime iz Dolenjca — Mari, Angela Jager iz Orehovega — Milana, Alojzija Stribar iz Senja — Alojza, Olga Kozole iz Leskoveca — Damjana, Teresija Dime iz Senja — Anica, Nusreta Rabić iz Vidma-Krškega — Ronea, Marija Dušič iz Trebeča — Breda, Rozika Maksimović iz Spodnjega Starega grada — Dušico.

Nov športni bazen na prostem v Čateških Toplicah, ki ga bodo slovesno odprli v soboto dopoldne

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

Vod »Tiger« je trenutno najbolj delaven med enotami novomeškega odreda gorjanskih tabornikov. Pohoda čez Rog so se udeležili vsi njegovi člani, ki jih vidite na tej fotografiji

Brežiški pionirji za šolsko delavnico

Pionirski odred osnovne šole II. v Brežicah je sam prispeval 300.000 dinarjev za opremo šolske delavnice — Denar so zaslužili z zbiranjem papirja, s trganjem koruze in z uspehi na raznih tekmovaljih

Jugoslovanske pionirske igre na temo »Zakaj se življenje v mojem kraju spreminja?« so razgibale vse osnovnošolsko mladino in tudi v brežiški občini so se učenci s prizadevanostjo vključili v njihov program. Prvo mesto v občini je osvojil pionirski odred osnovne šole Brežice II in ob zaključku prejel lepo nagrado v znesku 180.000 dinarjev.

Začetek te akcije sega v 1962. leto. Takrat nihče ni mislil, da bo zavzela tolikšen obseg. Na osnovni šoli Brežice II se je prijavilo k sodelovanju 185 učencev od 6. do 8. razreda. Pester program je vsako leto dopolnjeval obzorje učencev. Pionirji so se srečevali s proizvodnjo na poučnih izletih, Obiskali so Agroservis, obrat Industrije motornih vozil, Tovarno poljšiva in Prevoz Brežice, v sosednji občini pa Tovarno celuloze in papirja Videm-Krško ter termoelektrarno Brestanico. Ogledali so si tudi topolove nasade v Vrbinu in rastlinjak na Čateju. Člani fotokluba so posneli na teh ogledih vrsto zanimivih motivov.

V tem obdobju so učenci poslušali predavanja, redno gledali televizijske oddaje za šole in si ogledali nad 200 diafilmov. Pri pouku so uporabljali gramofon in magnetofon in tako sprejemali znanje z vsemi razpoložljivimi tehničnimi sredstvi. Pionirski odred je izdelal celo svoje glasilo.

V dejavnost v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger je odred vključil tudi tekmovalja. Člani prometnega krožka so sodelovali na okrajnem tekmovalstvu in spoznavanju prometnih znakov. Dosegli so prvo mesto, naslednje leto na občinskem tekmovalstvu pa drugo mesto. Obkrajat je krožek prejel lepe nagrade, harmoniko in zbirke orodja za tehnično delavnico. Odred je organiziral tekmovalje v spretnosti vožnji s kolesi, tekmovalje »Pokali, kaj znaš o prometni in tekmovalje mladih matematikov. Učenci so tekmovali med seboj v zbiranju odpadnega papirja, za katerega so prejeli precej denarja. V tem obdobju so uprizorili štiri odrske dela in pripravili štiri samostojne proslave v občinskem merilu.

Za prvomajске praznike, dan mladosti, teden otroka in zaključek JPI so razstavili svoje izdelke v izložbi urarske delavnice sre-

di mesa. Za to obliko so se odločili, da bi se čim večje število občanov seznanilo z njihovim delom. Ob zaključku lanskega šolskega leta so na samostojni razstavi prikazali celotno dejavnost odreda, konec aprila letos pa so pripravili razstavo o delu odreda v letu tehnične kulture. Prikazali so rezultate tehničnega pouka in likovne vzgoje, delo posameznih krožkov ter pionirski tehnični list. Učenci so sodelovali tudi na razstavi ljudskih ročnih izdelkov v Brežicah in poslali šest tehničnih izdelkov ter štiri risbe tehnične vsebine na zvezno razstavo tehničnih izdelkov. Sodelovali so tudi na okrajni razstavi.

V tem času odred ni zanemaril dejavnosti prejšnjih pionirskih iger. Sem sodijo predvsem šport, kultura in delo mladih zadruženikov. Pionirji so delali v številnih krožkih. Pri tem so jim pomagali člani učiteljskega kolekti-

va, člani Ljudske tehnike ter strokovnjaki iz gospodarskih organizacij.

Pionirji so si predvsem prizadevali, da bi kar najbolj opretili tehnično delavnico. To jim je uspelo in niso zaman ponosni na svoj delež pri zbiranju denarja. Precej sredstev so zaslužili z zbiranjem papirja in trganjem koruze v Vrbinu. Nagrade na tekmovaljih so jim prinesle z zaključno nagrado JPI 300.000 dinarjev, ki jih bodo s pridom uporabili za tehnično opremo. Drobnega orodja imajo že dovolj, manjkajo samo še stroji.

Zasluge za uspehe pionirskega odreda osnovne šole Brežice II imajo v marsičem učitelji, saj je vsak izmed njih po svojih sposobnostih prispeval pri uresničevanju sprejetega programa. Tudi zunanji sodelavci zaslužijo pohvalo za prizadevano delo z mladino.

JOZICA TEPPEY

Občni zbor Zveze za telesno kulturo Slovenije

Pred nedavnim je bil v Ljubljani občni zbor Zveze za telesno kulturo Slovenije, ki je nadaljeval s smernicami, zastavljenimi pred dvema letoma na I. kongresu telesne kulture Slovenije.

Na zboru so telesnovzgojni delavci ugotovili, da je bil v dosedanjem delu na področju telesne kulture kljub težavam, ki jih ne gre zanikati, dosežen uspeh. Da bi lahko s uspešnim delom nadaljevali, se bo treba truditi za množičnost in kvaliteto v telesni vzgoji. Poudarili so, da morajo šole, univerze in delovne organizacije postati najvažnejša žarišča telesnovzgojne dejavnosti. Tam je zbrani največ mladih ljudi, katerim bo udeleževanje v telesni vzgoji zagotovilo to, kar želimo: zdravo rast telesa in duha.

Na obnem zboru so menili, da je potrebno pravilno ocenjevati družbeno udejstvovanje telesnovzgojalnih delavcev, hkrati s tem pa bo treba zagotoviti boljše finaniranje in vzgojo telesnovzgojalnih strokovnjakov. Dosedanja praksa

je dokaz, da smo mnoga nasprotja, ki so se še pred nedavnim pojavljala na tem torišču družbenega življenja, že odstranili. Tudi v Zvezi za telesno vzgojo Slovenije so se uveljavila načela rotacije; v odhodu so mlajši ljudje in številčno je manjši. V novi upravni odbor zveze je bil izmed predstavnikov Dolenjske izvoljen predsednik Občinske zveze za telesno vzgojo Novo mesto tov. Alojz Serini-Zišo.

Krmelj: Brežice 11:18 (4:10)

Prvenstvena tekma štajerske rokometne lige je bila odigrana v pravem prvenstvenem duhu. Domačini so igrali zelo dobro v drugem polčasu. Izredno tehnično gostov so skušali odtehati s po-zrtvovalnostjo in borbenostjo. Sodnik Žižek je sodil dobro, od domačinov je bil najuspešnejši Triglav s 4, od gostov pa Setina s 5 zadetki.

D. B.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 15.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETER, 12. JUNIJA: 8.55 Pionirski tednik. 10.15 Nekaj odlomkov iz opere »Matija Gubec«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Šlic; Kaj lahko seje-mo in sadimo po ogrščici za seme. 13.30 Domači in tuji glasbeni izvajalci. 14.35 Popevke in melodije iz Budimpešte. 15.20 Zabavna glasba. 17.05 Iz slovenske simfončne literature. 18.45 Iz naših kolektivov. 20.00 Zabavni zbori. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 13. JUNIJA: 8.05 Vedre melodije za konec tedna. 9.45 Latinskoameriški ritmi. 10.35 Zbor Rdeče armade. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Vukadin Šišaković; Prognostična služba v sadjarstvu in vinogradništvu. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Amaterski zbori in solisti. 17.35 Pesmi in pesni narodov Jugoslavije. 18.10 Recitali znamenitih pevcev. 20.00 »Gosti v Vele-

nju«. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. JUNIJA: 8.00 Mladinska radijska igra »Skrivnost skrivnostne globine«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 10.00 Se pomnite, tovariši... 11.30 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.10 Koncertna glasba za vsako rabo. 15.05 Danes popoldne. 20.00 Izberite svoje popevko. 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 15. JUNIJA: 8.05 Poje Akademski oklet. 8.55 Za mlade radovedneže. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Vengust; Novi stroji za poljedelstvo na novosadskem sejnu. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.05 Iz operetnega albuma. 18.45 Družba in čas. 20.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 16. JUNIJA: 8.35 20 minut narodnih in domačih melodij. 10.40 Danilo Svava: IV. dejanje opere »Veronika Deseniška«. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15

KN — inž. Valentin Benedičič; Organizacija snajderske proizvodnje v kmetijski zadrugi Jelovica. 13.30 Iz baletov »Ohridska legenda« in »Lectov« srec. 14.35 Poslušajmo harmonikarski orkester DPD Svoboda Sentvid. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Sovjetske popevke. 20.30 Radijska igra »Obtoženi Riccardos«. 22.10 Plesni zvoki.

SREDA, 17. JUNIJA: 8.05 Jutranji divertimento. 8.55 Pisan svet pravilo in zgodb. 10.15 Narodna glasba iz Mehike. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jana Pintar; Problem kvalitete in kontrole vina. 13.30 Koncertna glasba za vsak dan. 14.35 Slovenski pevci zabavne glasbe. 17.05 Chopin — skladatelj. 18.45 Ljudski parlament. 22.10 Zaplešite z nami.

ČETRTEK, 18. JUNIJA: 8.05 Z opernih in koncertnih odrov. 9.25 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Furjan; Klimatske naprave pri pridelovanju kukurjuzov. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.15 Turistična oddaja. 20.00 Četrkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Lirika skozi čas.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 12. junija — Cedomir
Sobota, 13. junija — Anton
Nedeljka, 14. junija — Metod
Ponedeljek, 15. junija — Vid
Torek, 16. junija — Beno
Sreda, 17. junija — Gorazd
Četrtek, 18. junija — Bogdan

ČESTITKA

Tončki in Tonjka Ješu v Kanadi pošiljajo iskrene čestitke za praznik — oče, bratje in sestre ter Elo, Dragac in Ljubica.

PREKLIC

Preključem žaljivke, izrečene v hotelu proti Francu Kočvarju, Rajko Skočir.

ZAHVALE

Ob tragični, prezgodnji smrti našega dragega sina in brata **FRANCIJA SMALCA** iz Zalog

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, izrekli sožalje, počastili njegov spomin in mu darovali toliko vencev in cvetja. Posebno zahvalo izrekamo upravi, profesorjem in sošolcem Kmetijske šole Grm, kolektivni trgovskega podjetja »Obrtniki in kolektivni kmetijskega obrata Zalog.

Nadalje se zahvaljujemo gospodu Valentinu Tomanu iz Prečne in dijaku Kmetijske osnovne šole Grm, za ganljive poslovilne besede, vaščanom ter vsem ostalim, ki so nam v hudih trenutkih stali ob strani.

Zalujoci: mama, sestra in ostalo sorodstvo

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustila naša draga **MARIJA BREZOVAR** z Dol. Kamenc

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Koscu in vsem strožnemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, kolektivu Industrije obutve in Opekarni Zalog, g. župniku in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Mož Janez, sin Martin ter sinova Franci in Ljube z družinama, hčerka Milni z družino ter ostalo sorodstvo.

Ob bridkem udarcu, ki nas je zadel s tragično izgubo naše nepozabne mame

DOROTEJE KLEPEC

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in sorodnikom, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji poklonili vence in nam izrazili sožalje. Sin Franc z družino v imenu vseh sorodnikov.

Črnomelj, 25. maja 1964

Ob prerani in bridki izgubi dragega moža, očeta, starega očeta

JOZETA CRNICA

iz Pribincev pri Črnomlju se najiskrenejše zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem organizacijam in PIM iz Črnomlja, osnovni šoli iz Adlešičev, Črnomljski godbi, govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoci: žena Marija, sin in hčerke z družinami.

MALOGLASI

PRODAM motorno kolo DKW 250 ccm. Naslov v upravi lista (378/64).

PRODAM VESPO 125 ccm v dobrem stanju. Damjanovič, Kristanova 12 — Novo mesto.

PRODAM KOŠNJO travnikov v Novem mestu. Ponudbe pod »Ugodnos v upravi lista (371/64).

ZARADI PRESELTIVE prodam več kosov dobro ohranjenega pohištva in šivalni stroj. Naslov v upravi lista (374/64).

KOŠNJO SENA prodam. Hadl, Novo mesto.

OBRACALNIK ZA SENO prodam. Dol. Gradišče 4, p. Sentjernej.

PRODAM stabilni motor OKS, Kettejev drevored 11, Novo mesto.

PRODAM enostanovanjsko hišo, takoj vseljivo, z vinogradom in sadovnjakom v Artičan pri Brežicah. Vprašati pri Francu Ješu, krojaču v Gor. Lenartu pri Brežicah.

HRANO IN STANOVANJE nudim poštenemu dekletu, vajenemu kmetički del, ki bi po službi v Kranju pomagala na mali kmetiji. Sprejem tudi dve. Marija Hribar, Tenetiše 13, p. Gošnik na Gor.

MLAJSI UPOKOJENKI nudim hrano in stanovanje za varstvo dveh otrok. Ponudbe na naslov: Tone Zakrajšek, Studenec 41, blok D/II, p. Ljubljana-Polje.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA: Zelodčni katar, čir na želodcu in na dvanajsterniku ter katar debelega črevesa zdravite z uspehom s prirodnim zdravilom »DONAT« vrecle. Zahtevajte

ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju »HMEJLNIK« — tel. 21-129 in »STANDARD« — tel. 21-158.

ZAMENJAM komfortno dvosobno stanovanje v središču Novega mesta za enako v Ljubljani. Naslov v upravi lista.

KINO

Brežice: 12. in 13. VI. japonski film »Sanjuro«. 14. in 15. VI. italijansko-francoski barvni film »Madam Sans-Gêne«. 16. in 17. VI. francoski film »Ljubezen pri dvajsetih«.

Črnomelj: 12. in 14. VI. ameriški barvni film »Morganovi gusarji«. 16. in 17. VI. jugoslovanski film »Saša«.

Dol. Toplice: 13. in 14. VI. ameriški film »Gola Majas«. 17. junija »Ljubezen na razpotju«.

Kočevje — Jadran: od 12. do 14. VI. ameriški barvni film »Stirje apokaliptični jezdec«. 15. in 16. VI. francoski barvni film »Meč maščevanja«. 17. in 18. VI.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO v času od 1. do 8. junija je bilo rojenih 11 dečkov in 10 deklic.

Poročili so se: Jože Mežnar, invalidski upokojenec, in Franciška Pavlin, gospodinja, oba iz Vinje vasi; Ivan Erjavec, poljedelec iz Sel, in Pepca Radovičević, delavka iz Dol. Toplic; Albin Logar, upokojenec iz Jesenic, in Antonija Vampelj, upokojenka s Trške gore; Milan Brajdič, delavec, in Marija Hudorovič, gospodinja, oba iz Zabljaka.

Umrli so: Jože Zore, kmet s Trebelnega, 65 let; Ivan Bregar, solar s Čateča, 12 let; Marija Brezovar, upokojenka z Dol. Kamenc, 70 let; Jožefa Dulc, gospodinja iz Dobruške vasi, 70 let; Marija Berkopec, delavka z Gor. Težke vode, 68 let; Franc Sašek, delavec z Val. Slatnika, 76 let; Jože Zupančič, kmet iz Regarče vasi, 79 let.

Iz novomeške narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Janja Nograšek iz Prestoselj — Mojca, Marija Grgovič iz Dolnje Stare vasi

ameriški film »Na divji Zahod«. Metlika: 13. in 14. VI. angleški film »Nujen poziv«. 17. in 18. VI. francoski film »Ob nedeljah ne pokopavajo«.

Novo mesto — »Krka«: od 14. do 16. VI. ameriški barvni film »Ko zvonijo zvonovi«. 17. VI. bolgarski film »Zlati zob«.

Mokronog: 13. in 14. VI. francoski film »Divjad je spuščena«. Osilnica: 14. VI. ameriški film »Vrtoglavic«.

Predgrad: 14. VI. ameriški barvni film »Serifov sin«.

Ribnica: 12. in 13. VI. francoski barvni film »Sestanek s budičem«.

Sevnica: 13. in 14. VI. italijanski film »Rimska suznjas«.

Sodražica: 13. in 14. VI. ameriški film »Toby Tyler«.

Stara cerkev: 13. in 14. VI. argentinski film »Tango ljubezniv«.

Straža: 13. in 14. VI. ameriški film »V znamenju Zorojasa«.

Trebnje: 13. in 14. VI. ruski barvni film »Deklica išče očeta«. Videm-Dobrepolje: 13. in 14. VI. ameriški barvni film »Alamos«. 17. VI. francoski film »Nepredvideno«.

Komisija za izobraževanje SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA »ZIDAR«, KOČEVJE

razpisuje v šolskem letu 1964/65 naslednje štipendije za študij na visokih in srednjih šolah:

- 1 — NA EKONOMSKI FAKULTETI
- 1 — NA STROJNI FAKULTETI
- 2 — NA SREDNJI EKONOMSKI SOLI
- 1 — NA SREDNJI GRADBENI SOLI
- 1 — NA VISJI VARNOSTNI SOLI
- 3 — NA GRADBENI DELOVODSKI SOLI
- 1 — NA ADMINISTRATIVNI SOLI

Prošnje z življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom pošljite Komisiji za izobraževanje pri splošnem gradbenem podjetju »Zidar«, Kočevje. Pri dodelitvi štipendij imajo prednost slušatelji višjih letnikov.

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE NOVO MESTO

OB VEŠČA, da bo od 15. junija dalje sprejemal stranke

v Novem mestu: ob ponedeljkih od 8. do 16. ure neprekinjeno ter vsako sredo in petek od 8. do 12. ure.

v Črnomlju: v torek in soboto od 8. do 12. ure, v četrtek pa bo urad odprt neprekinjeno od 8. do 16. ure.

»ELEKTROTEHNA«, trgovsko uvozno in izvozno podjetje z elektrotehničnim materialom, LJUBLJANA, Parmova 33

sprejme za prodajalno v Novem mestu v uk dva vajenca
POGOJ: uspešno dokončana osemletka. Zaželeni fantje.
Ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja.

Komisija za odpust in sprejem delovne sile gostinskega podjetja Hotel »METROPOL« — Novo mesto razpisuje 2 (dve) delovni mesti

kvalificiranega NATAKARJA
Osební dohodki po učinku. Interesenti naj se javijo na upravni odbor gostinskega podjetja Hotel Metropol, Novo mesto.

Sporočam, da sem odprl v Trebnjem na Dolenjskem št. 27
Avtomehanično delavnico in Tomos servis
Vsa v stroko spadajoča dela opravim solidno, hitro in po zmernih cenah. Priporočam se za naročila!
DRAGO STANISA, mehanična delavnica in TOMOS servis — Trebnje na Dol. štev. 27.

Mali oglasi v domačem listu: zanesljiv uspeh!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto Ribnica, Sevnica in Trebnje.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, France Grivec, Miloš Jakopčič, Jožica Tepepy in Ivan Zoran.
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka se din — Letna naročnina 1200 din polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11 608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — DISKA: Casopisno podjetje OKLO v Ljubljani.

NENADOMA NAS JE ZAPUSTIL NAŠ POŽRTVOVALNI DOLGOLETNI SODELAVEC IN ZVESTI TOVARIŠ

STANE SOMRAK

DIREKTOR KMETIJSKE ZADRUGE „KRKA“, NOVO MESTO

PRIZADEVNEGA KMETIJSKEGA DELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

KOLEKTIV IN UPRAVA, ZADRUŽNIKI, SINDIKALNA IN OSNOVNA ORGANIZACIJA ZK KMETIJSKE ZADRUGE „KRKA“, NOVO MESTO

NOVO MESTO, 9. JUNIJA 1964

OBVESTILA

Razpis podjetja DOLENJKA

V delovno razmerje sprejememo dva nekvificirana delavca

Pismene ponudbe oddajte v upravi podjetja

»DOLENJKA«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, NOVO MESTO, Citalniška ulica 1/1.

Razpis delovnega mesta Delavski svet OSP »POSAVJE«, BREZICE

razpisuje pristo delovno mesto SEFA RACUNOVODSKEGA ODDELKA
Pogoji: višja ali srednja strokovna izobrazba s 5 do 10 let strokovne prakse. Službo lahko nastopite 1. julija 1964. Osební dohodki po pravilniku podjetja. S stanovanji ne razpolagamo. Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite upravi podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.
DS OSP »POSAVJE« BREZICE

NESREČE

Avto v drog, sopotnik mrtev

7. junija popoldne se je Franc Zalokar, voznik osebnega avtomobila LJ 39.51, na cesti med Zuiemberkom in Dvornom zalezel v telefonski drog. Ko je z veliko hitrostjo vozil proti Dvoru, je avtomobilu spustila zračnica zadnjega desnega kolesa. Vozilo je prčelo zanašati, zadelo je telefonski drog in se prevrnilo. Potnik Franc Smalc je bil hudo ranjen in je med prevozom v bolnišnico umrl. Vozilo je utrpelo za 450.000 dinarjev škode.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!